

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site)
บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี
จังหวัดระนอง

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี

910.4:574

(593รพ)

สถบ ด.3

สำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
แห่งประเทศไทย
กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

**โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site)
บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี
จังหวัดระนอง**

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี

เสนอ

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จัดทำโดย

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

014385

910.4 : 5774 (59354)

870

0.3

คำนำ

แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำและกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการดำเนินการภายใต้โครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง ที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มอบหมายให้สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยเป็นผู้ดำเนินโครงการ เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามหลักวิชาการ และสอดคล้องตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น

รายงานฉบับนี้มีเนื้อหาหลัก ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งได้กำหนดแนวทางในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาท่องเที่ยวไว้ 5 แนวทาง และส่วนที่ 2 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุมเรื่องการสงวน อนุรักษ์ การใช้ประโยชน์ และการฟื้นฟู และสอดคล้องตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์กับผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ และการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลและประสานความร่วมมือในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำและบริหารจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลให้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุ่มน้ำได้รับการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

กรกฎาคม 2547

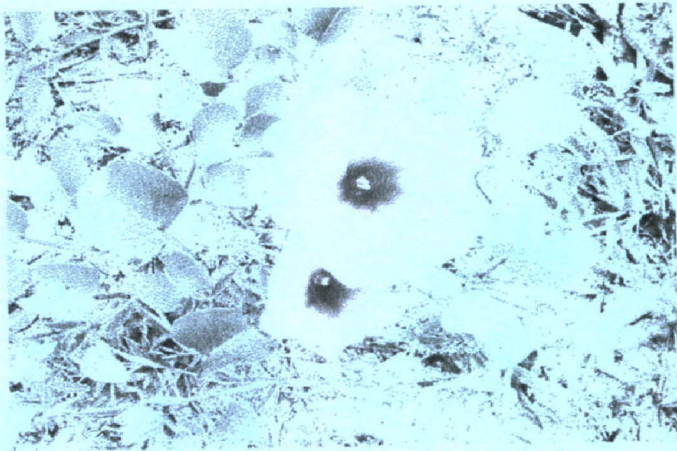
สารบัญ

หน้า

คำนำ	i
สารบัญ	ii
ส่วนที่ 1 กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	
1.1 บทนำ	1-1
1.1.1 การท่องเที่ยว	1-1
1.1.2 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-2
1.1.3 หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-3
1.1.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-5
1.2 สถานการณ์และประเด็นปัญหา	1-7
1.2.1 สถานการณ์	1-7
1.2.2 ภาพรวมของปัญหาในพื้นที่	1-7
1.2.3 ประเด็นปัญหาในแต่ละพื้นที่	1-8
1.3 การดำเนินงานในปัจจุบัน	1-10
1.3.1 แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติแหลมสน	1-10
1.3.2 แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	1-15
1.3.3 แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพยาม	1-15
1.3.4 แผนการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง	1-16
1.4 วิสัยทัศน์ (Vision)	1-18
1.5 พันธกิจ (Mission)	1-18
1.6 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-18
1.7 เป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-19
1.8 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-19
1.8.1 กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-21
1.8.1.1 แนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม	1-22
1.8.1.2 แนวทางการจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการ	1-27
ท่องเที่ยว	
1.8.1.3 แนวทางการส่งเสริมด้านตลาดท่องเที่ยว	1-28
1.8.1.4 แนวทางการสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วม	1-29
ของชุมชนท้องถิ่น	
1.8.1.5 แนวทางการจัดการด้านองค์กร กฎหมาย	1-34

สารบัญ

	หน้า
1.8.2 รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-35
1.8.3 บทบาทและความเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว	1-37
1.8.4 ข้อเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1-40
ส่วนที่ 2 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	
2.1 องค์ประกอบของแผน	2-1
2.2 แผนงานและโครงการในปัจจุบัน	2-3
2.2.1 แผนงานแม่บทอุทยานแห่งชาติแหลมสน	2-3
2.3 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลอง กะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง	2-3
2.3.1 บทนำ	2-3
2.3.2 วัตถุประสงค์	2-4
2.3.3 เป้าหมาย	2-4
2.3.3 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	2-4
2.3.4 กลยุทธ์ และมาตรการ	2-5
2.3.5 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	2-10
2.4 การประสานแผนไปสู่การปฏิบัติ	2-35
2.4.1 แนวคิดการดำเนินการตามแผนการจัดการ	2-35
2.4.2 การประชาสัมพันธ์แผน	2-36

ส่วนที่ 1

กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ส่วนที่ 1 กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในส่วนที่ 1 กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง นั้น มีสาระสำคัญประกอบด้วย สถานการณ์และประเด็นปัญหา การดำเนินงานในปัจจุบัน วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งได้กำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไว้ 5 แนวทาง ซึ่งแนวทางดังกล่าว คือ ภาพรวมของวิถีทางต่างๆ ที่จะนำสู่การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ภายใต้พันธกิจ

1.1 บทนำ

1.1.1 การท่องเที่ยว

1) ความหมายของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งกระทำเพื่อพักผ่อนคลายความตึงเครียดจากกิจการงานประจำ โดยปกติการท่องเที่ยวจะหมายถึงการเดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยไม่คำนึงว่าระยะทางนั้นจะใกล้หรือไกล และการเดินทางนั้นจะมีการค้างแรมหรือไม่

ในการประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยว ณ กรุงโรม เมื่อปี พ.ศ. 2506 องค์การสหประชาชาติให้นิยามของการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมที่มีเจตนาที่เกี่ยวข้องอยู่ 3 ประการ คือ (1) ต้องมีการเดินทาง (2) ต้องมีสถานที่ปลายทางที่ประสงค์จะไปเยี่ยมชมเยือน (3) ต้องมีจุดมุ่งหมายของการเดินทาง โดยเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพและไปอยู่ประจำ

2) องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

ในองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ธุรกิจหลายอย่างที่ตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่

(1) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวโดยตรง คือ ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจภัตตาคาร ธุรกิจนำเที่ยว

(2) ธุรกิจที่สนับสนุนการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับความรู้ความความสะดวกสบาย และพอใจสูงสุด ได้แก่ ธุรกิจเพื่อการบันเทิง และธุรกิจสินค้าของที่ระลึก ธุรกิจเหล่านี้ทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายมากขึ้น นักท่องเที่ยวสามารถเลือกใช้บริการดูชมได้ตามความพอใจของตน ทั้งนี้มีรายการท่องเที่ยวปกติและเลือกซื้อได้นอกเหนือรายการ

(3) ธุรกิจการค้าและการบริการอื่นๆ เช่น สถานีบริการน้ำมัน ร้านขายของชำ ร้านขายเสื้อผ้า ร้านขายอุปกรณ์กีฬา ธุรกิจการรักษาพยาบาล และเสริมสุขภาพ ธุรกิจความงาม ฯลฯ ซึ่งเป็นธุรกิจที่มุ่งตอบสนองลูกค้าทั่วไป รวมทั้งนักท่องเที่ยวสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(4) ธุรกิจเพื่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ประกอบด้วย การส่งเสริมและการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว การวิจัยตลาดการท่องเที่ยว การลงทุน การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาปัจจัยพื้นฐานที่ให้บริการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรผู้ให้บริการซึ่งร่วมดำเนินงาน โดยองค์กรภาครัฐ และองค์กรภาคเอกชน

3) ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึง สถานที่ที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว รวมทั้งกิจกรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ที่มีลักษณะโดดเด่นดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวด้วย โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งทรัพยากรท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ

(1) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความงามตามธรรมชาติ สามารถดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ภูเขา ป่าไม้ น้ำพุร้อน ถ้ำ น้ำตก บ่อน้ำร้อน ชายทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะแก่ง เป็นต้น

(2) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และโบราณวัตถุ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นตามความประสงค์ หรือประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีตและได้สร้างขึ้นตามความประสงค์ หรือประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็นมรดกในอดีต และได้เสริมสร้างในปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น ศาสนสถาน มุขมณฑล โบราณ พิพิธภัณฑสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ อนุสาวรีย์ เป็นต้น

(3) ทรัพยากรท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นในรูปแบบของการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ซึ่งปฏิบัติยึดถือสืบทอดกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดให้คนไปเยือนหรือไปท่องเที่ยวยังพื้นที่นั้น เช่น สภาพชีวิตในชนบท หมู่บ้านชาวประมง ชาวเล ตลาดน้ำ ศูนย์วัฒนธรรม ศูนย์แสดงสินค้าพื้นเมือง การแข่งขันกีฬา งานเทศกาลประเพณีต่างๆ เป็นต้น

1.1.2 การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีผู้ให้ความหมายไว้ในหลายทัศนะ ซึ่งจากการทบทวนเอกสารด้านความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กล่าวโดยสรุปการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ และทางวัฒนธรรมที่เน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส ชื่นชม ศึกษาเรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ สัตว์ป่า สภาพแวดล้อม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคน เป็นต้น ภายใต้กติกาหรือเงื่อนไขที่จะต้องไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นการท่องเที่ยวที่ส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนในท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วม ตั้งแต่การวางแผน บริหาร จัดการ หรือดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้เกิดการสร้างงาน และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม อันจะทำให้เกิดจิตสำนึกในด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและระบบนิเวศได้อย่างยั่งยืน

ดังนั้นในการศึกษาคั้งนี้ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง การเดินทางไปยังสถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา เรียนรู้ ชื่นชม สัมผัส และเพลิดเพลินไปกับสภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นบนพื้นฐานที่ไม่ทำลายสภาพธรรมชาติ สภาพสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นบนพื้นฐานที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศ รวมทั้งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่นอย่างเป็นธรรมด้วย

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง ทรัพยากรท่องเที่ยวที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้

แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง แหล่งทรัพยากรนั้นทนทานการ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.1.3 หลักการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ยึดหลักการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรด้านวัฒนธรรม การวางแผน การพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวทุกรูปแบบ จำเป็นต้องนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน การศึกษา และการสื่อความหมายแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อสร้างจิตสำนึก และหัวใจในธรรมชาติ หัวใจของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อยู่ที่การมอบอำนาจให้กับชุมชนในการตัดสินใจ เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองและการท่องเที่ยว การก่อให้เกิดการกระจายรายได้ อย่างเป็นธรรม นักท่องเที่ยวควรได้รับความพึงพอใจในขอบเขตที่ไม่มีการทำลายทรัพยากร โดยสรุปแล้วการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่มีหลักการและกิจกรรมที่ต้องยึดเป็นแนวทางดำเนินการดังนี้ (ภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ,2545)

1) NATURE BASED : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ทั้งสิ่งแวดล้อมด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านสภาพภูมิศาสตร์ และด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี โดยจะต้องยึดหลักสำคัญที่ว่าเราจะต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเหล่านี้ไว้ให้ดีที่สุด เพื่อใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในระยะยาว เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

2) SUSTAINABLY MANAGED : การท่องเที่ยวทุกประเภทจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในเชิงเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม ประเทศทุกประเทศ ท้องถิ่นทุกท้องถิ่นจำเป็นต้องพยายามจัดการท่องเที่ยวของตนโดยไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม หรือให้กระทบน้อยที่สุด

3) INCLUSIVE OF SOCIAL AND CULTURAL ASPECTS : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมถึงการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิตเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และประเทศซึ่งเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษาความแตกต่างทางด้านสังคม และวัฒนธรรมที่หลากหลายเท่านั้น

4) ENVIRONMENTALLY EDUCATIVE : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องให้การศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมทั้งต่อนักท่องเที่ยวและประชากรในท้องถิ่น ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เป็นการศึกษาที่ต้องการจะหยั่งรากลึกในจิตสำนึกของแต่ละคน ให้ตระหนักถึงความจำเป็นและความสำคัญ อย่างยั่งยืนในอันที่จะทะนุถนอม ไว้ซึ่งสภาพแวดล้อมรอบตัวเรา

5) BENEFIT AND INVOLVEMENT OF LOCAL PEOPLE : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เน้นตรงจุดที่ว่าในการท่องเที่ยว ประชาชนบนพื้นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การลงมือปฏิบัติและการประเมินผล การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนของตน และสามารถได้รับประโยชน์จากกำไรของการท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะเป็นกุญแจสำคัญไขไปสู่การกระจายรายได้นั่นเอง

6) PRODUCT AUTHENTIC : การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จากมุมมองเชิงตลาด มีจุดเน้นที่ว่าผลิตภัณฑ์ คือทัวร์ต่าง ๆ นั้นจะต้องเป็นทัวร์ที่มีลักษณะครบตามเกณฑ์ที่กล่าวมาแล้วในข้อที่ 1-5 มิใช่ในการนำชื่อ “ECOTOURISM” ไปติดบนผลิตภัณฑ์เดิมเท่านั้น ผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องมีลักษณะโดดเด่นเป็นของตัวเอง จัดการได้

7) TOURIST SATISFACTION : ความพอใจของนักท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นักท่องเที่ยวที่พอใจจึงจะกลับมาท่องเที่ยวอีก กิจกรรมที่บริษัททัวร์เสนอต่อ นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จะต้องเป็นกิจกรรมที่ตรงหรือเกินความคาดหวังของนักท่องเที่ยว ทั้งนี้จะต้องอยู่ในกรอบของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

ทั้งนี้มิได้หมายความว่าในการพัฒนาการท่องเที่ยวจะเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงธรรมชาติไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว แต่ในการพัฒนาสินค้าท่องเที่ยวควรคำนึงถึงเงื่อนไขธรรมชาติของแหล่งเป็นสำคัญ

1.1.4 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1) ข้อกำหนดสำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 9 ประการ ดังนี้

(1) สนับสนุนให้มีจรรยาบรรณด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพยายามอบรมบ่มนิสัยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพฤติกรรม และความพอใจในการทำกิจกรรมเชิงอนุรักษ์

(2) ไม่ทำให้ทรัพยากรเสื่อมโทรม ไม่ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ จนเกิดความเสียหาย เช่น การล่าสัตว์ การตกปลา ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะเป็นกิจกรรมเชิงอนุรักษ์

(3) ให้ความสำคัญกับการคงไว้ ซึ่งคุณค่าที่แท้จริงของทรัพยากรธรรมชาติ และพึงประสงค์มิให้มีการนำทรัพยากรไปใช้ จนทำให้เกิดความเสียหาย ความสะดักสะบาย และบริการใดๆ ควรเกิดขึ้นจากการเคารพซึ่งคุณค่าของทรัพยากร

(4) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ ต้องมุ่งเน้นความสำคัญต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง และมีใช้ต่อคนที่เข้าไปบนพื้นที่ นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จะต้องยอมรับสภาพแวดล้อมอย่างที่เป็นอยู่ และไม่มุ่งหวังที่จะเข้าไปเปลี่ยนแปลง หรือตัดแปลงสภาพแวดล้อม เพื่อให้เกิดความสะดักสะบายแก่ตนเอง

(5) ต้องก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อชีวิต และสภาพแวดล้อมของป่า ประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะต้องสามารถประเมินและวัดได้ในเชิงนิเวศ เศรษฐกิจ การจัดการ และวิทยาศาสตร์ อย่างน้อยที่สุดสิ่งแวดล้อมบริเวณนั้นควรได้รับประโยชน์ ซึ่งจะนำมาใช้ในการดูแลให้จริงจังยั่งยืน และเพื่อให้สามารถคงสภาพไว้อย่างสมบูรณ์ในเชิงนิเวศวิทยา

(6) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นครั้งแรก ซึ่งรวมถึงสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมที่พบบนพื้นที่นั้นๆ ศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยวจะเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมเชิงอนุรักษ์ ต่อเมื่อเป็นก้าวแรกก็นำไปสู่การสัมผัสธรรมชาติครั้งแรก

(8) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ที่อยู่ในระดับที่น่าพึงพอใจ สามารถวัดและประเมินได้โดยวัดจากความชื่นชม และการได้รับการศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับระบบนิเวศจากธรรมชาติ มากกว่าวัดจากความตื่นเต้นเร้าใจเมื่อทำกิจกรรม ความตื่นเต้นเร้าใจจะเป็นลักษณะของ Adventure Tourism มากกว่า Eco-tourism

(9) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำเป็นต้องมีการเตรียมมากมาย ซึ่งผู้นำและผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำเป็นต้องมีความรู้อย่างลึกซึ้งในด้านต่างๆ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับความพึงพอใจจากประสบการณ์ และแสดงออกอย่างชัดเจน

2) แนวทางกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวของพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่โครงการ เป็นดังนี้

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำในบริเวณพื้นที่โครงการมีรูปแบบกิจกรรมที่นำเสนอหลายรูปแบบ คือ เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในพื้นที่ท่องเที่ยวทุกพื้นที่ เนื่องจากในพื้นที่ศึกษามีระบบนิเวศวิทยาที่ซับซ้อนและโดดเด่นในหลายพื้นที่ ทั้งระบบนิเวศป่าชายเลน ป่าชายหาด หมู่เกาะ เหมาะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาธรรมชาติทั้งพันธุ์ไม้และสัตว์ป่าที่อุดมสมบูรณ์ แหล่งประวัติศาสตร์ในพื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณหมู่เกาะกำบริเวณเกาะญี่ปุ่น และในลำน้ำละอุน-กระบุรี ได้แก่ แหล่งประวัติศาสตร์ซากเรือญี่ปุ่นในลำน้ำละอุน และถ้ำญี่ปุ่นบนเกาะขวาง ซึ่งเป็นเกาะกลางลำน้ำกระบุรี หมู่บ้านวัฒนธรรมในพื้นที่ท่องเที่ยวบ้านเกาะเหลาเพื่อเยี่ยมชมวิถีชีวิตของชุมชนชาวประมงตลอดทั้งชุมชนชาวเล รวมทั้งหมู่บ้านวัฒนธรรมบริเวณแหล่งลูกปัดภูเขาทอง ห้องเรียนธรรมชาติในพื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณหมู่เกาะกำ และลำน้ำละอุนในพื้นที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ รน. 11 และลำน้ำละอุน พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติในพื้นที่ท่องเที่ยวเขตสงวนชีวมณฑล หมู่บ้านชาวประมงในพื้นที่ท่องเที่ยวบ้านเกาะเหลา และบ้านบางกล้วยนอก ซึ่งมีกิจกรรมทำประมงที่หลากหลาย การศึกษาธรรมชาติในพื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณหาดทราย หาดหิน และหาดเลนบางแห่ง และที่พัก Home Stay ในพื้นที่ท่องเที่ยวบริเวณเกาะช้าง เกาะบางเบน เกาะพยาม และบ้านหาดยาย เนื่องจากชุมชนมีความเข้มแข็ง และต้องการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว มีการจัดตั้งและรวมกลุ่มองค์กรด้านการท่องเที่ยว

รูปแบบกิจกรรม	พื้นที่ท่องเที่ยว
1) เส้นทางศึกษาธรรมชาติ	ทุกพื้นที่
2) แหล่งประวัติศาสตร์	เกาะกำ ลำน้ำละอุน-กระบุรี
3) หมู่บ้านวัฒนธรรม	เกาะเหลา ภูเขาทอง
4) ห้องเรียนธรรมชาติ	หมู่เกาะกำ ลำน้ำละอุน
5) พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติ	เขตสงวนชีวมณฑลระนอง
6) หมู่บ้านชาวประมง	เกาะเหลา บ้านบางกล้วยนอก
7) ศึกษาศาสตร์บนหาดทราย	บริเวณหาดทราย หาดหิน และหาดเลนบางแห่ง
8) Home stay	เกาะช้าง เกาะบางเบน เกาะพยาม บ้านหาดยาย

1.2 สถานการณ์และประเด็นปัญหา

1.2.1 สถานการณ์

พื้นที่ชุ่มน้ำมีบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตชุมชนในหลายๆ ด้าน อาทิ การประมง การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ทั้งที่มีความสัมพันธ์ และการพึ่งพาที่ใกล้ชิดกับระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม ในช่วงที่ผ่านมา ก็ยังมีปัจจัยหลายอย่างที่ก่อให้เกิดความกดดันต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ และทรัพยากรในพื้นที่ทำให้คุณประโยชน์ที่ได้รับจากพื้นที่ลดลง ปัญหาการเพิ่มประชากร และความต้องการพื้นที่เกษตร พื้นที่เลี้ยงสัตว์ การทำประมงที่เพิ่มขึ้นทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลง และในหลายๆ กรณีได้เปลี่ยนวิถีการทำมาหากิน และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรไปจากแนวดั้งเดิม ในช่วงที่ผ่านมาภาวะความแห้งแล้ง และการที่คนเปลี่ยนแปลงควบคุมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การที่ทรัพยากรอยู่ในมือของภาครัฐเป็นหลัก แทนที่จะอยู่ในความดูแลของชุมชนท้องถิ่น โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม ผลของการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย ทำให้ระบบการผลิตตามธรรมชาติของพื้นที่ชุ่มน้ำไม่สามารถเอื้ออำนวยผลประโยชน์ และสนองตอบความต้องการของชุมชนในพื้นที่ได้

1.2.2 ภาพรวมของปัญหาในพื้นที่

ปัญหาและการคุกคามพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ศึกษา มีสาเหตุหลักๆ สรุปได้ดังนี้

- 1) การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ
- 2) การใช้ประโยชน์ที่ดิน เนื่องจากการขยายพื้นที่เพื่อทำสวน ปลูกผลผลิตการเกษตร เข้าไปในพื้นที่ต่างๆ
- 3) การพัฒนาพื้นที่ของชุมชนชายฝั่ง ชุมชนชายฝั่งทะเลมีการขยายตัวมากขึ้น มีการปิดกั้นเส้นทางน้ำเปลี่ยนแปลงระบบอุทกวิทยา และระบบนิเวศของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 4) การบุกรุกพื้นที่ป่าไม้เพื่อการแผ้วถาง ทำสวน ก่อสร้างบ้านเรือนในรูปแบบต่างๆ ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศป่าไม้ด้านลักษณะความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้ที่สำคัญของพื้นที่เริ่มจะค้นพบได้ยาก
- 5) การขยายตัวของชุมชน โดยการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ออกไปอย่างต่อเนื่อง การบุกรุกและครอบครองพื้นที่ชายหาด มีการออกเอกสารสิทธิ์โดยมิชอบ
- 6) การทำนาทุ่งในพื้นที่ชุ่มน้ำ ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ป่าชายเลน
- 7) ปัญหาการทำลายแนวปะการังจากการท่องเที่ยว ทั้งจากการทิ้งสมอเรือและการนำเรือเข้าไปในแนวปะการัง ปัญหาการเหยียบย่ำแนวปะการัง

- 8) ปัญหาเรื่องขยะ น้ำเสีย และน้ำมันจากเรือท่องเที่ยว
- 9) ปัญหานักท่องเที่ยวเสียงดังรบกวนนกที่หากินบนชายหาด
- 10) ปัญหาการลักลอบทำประมง จากเรืออวนลาก อวนรุน และเรือปั่นปลาตะกั่วในเขตอนุรักษ์ และอุทยานแห่งชาติ
 - 11) การปล่อยมลพิษจากแหล่งอุตสาหกรรม กิจกรรมด้านการประมงขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ รวมไปถึงการแปรรูปจากกิจกรรมประมงที่ไม่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และมลพิษในรูปแบบต่างๆ ลงสู่ทะเล
 - 12) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำที่ปราศจากการวางแผนรองรับ และการศึกษาข้อมูลทางวิชาการมาเป็นองค์ประกอบในการปรับปรุง
 - 13) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการบริการ เช่น การขุดแหล่งน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำ การทำฝายเส้นทางถนน โดยปราศจากการคำนึงถึงแหล่งของพื้นที่ชุ่มน้ำ
 - 14) การจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคของหน่วยงานราชการต่างๆ ในบริเวณพื้นที่ชุ่มน้ำหรือพื้นที่ใกล้เคียง มักมีรูปแบบของการจัดทำโครงการที่ขาดการประสานงาน มีความซ้ำซ้อน หรือมีลักษณะ ใกล้เคียงกัน
 - 15) การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ การร่วมมือร่วมใจที่จะประสานงานในการจัดทำแผนงาน/โครงการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำของชุมชนมีน้อย
 - 16) ขาดความพร้อมในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ยั่งยืน โดยส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วม
 - 17) การสร้างรูปแบบการประชาสัมพันธ์พื้นที่ชุ่มน้ำของหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบ

1.2.3 ประเด็นปัญหาในแต่ละพื้นที่

1) พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน

จากการสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน พบปัญหาและการคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังนี้

- (1) การนำสัตว์เข้าไปเลี้ยงในเขตอุทยาน เนื่องจากเดิมเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มาก่อน และการลักลอบจับสัตว์น้ำในเขตอุทยาน
- (2) ปัญหาจากนักท่องเที่ยวที่เหยียบย่ำปะการัง และรบกวนนกที่หากินบนชายหาด
- (3) เรืออวนลากเข้ามาทำการประมงบริเวณหน้าอ่าวหาดอุทยานแห่งชาติแหลมสน ทำให้เรือประมงขนาดเล็กไม่สามารถทำการประมงได้ ทั้งยังลากเครื่องมือประมงของชาวบ้านไปด้วย สร้างความเสียหายอย่างมาก

(4) การเลี้ยงกุ้งตามแนวริมป่าชายเลน อย่างไรก็ตามในปัจจุบันผู้เลี้ยงหลายรายให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม โดยปรับวิธีการเลี้ยงให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ทางรัฐได้กำหนดไว้ ดังนั้นปัญหาการเลี้ยงกุ้งต่อป่าชายเลนในพื้นที่จึงคงอยู่ในระดับที่สามารถควบคุมได้

(5) การกักเซาะชายฝั่ง จากเอกสารรายงานการสำรวจโดยสิน สิ้นสกุล และคณะ (2542) ได้กำหนดพื้นที่ที่มีการกักเซาะรุนแรง ได้แก่ บ้านทะเลนอก อำเภอเกาะเปอร์ ระยะทางที่ถูกกักเซาะประมาณ 4 กิโลเมตร และพื้นที่ที่มีการกักเซาะปานกลาง ในอำเภอละอุ่น ได้แก่ บ้านท่าโพธิ์ บ้านท่าช้าง บ้านหินกอง มีระยะทางที่ถูกกักเซาะประมาณ 7 กิโลเมตร 1.5 กิโลเมตร และ 1 กิโลเมตร ตามลำดับ อำเภอเมืองระนอง บริเวณบ้านหาดทรายดำ มีระยะทางที่ถูกกักเซาะประมาณ 3 กิโลเมตร ส่วนอำเภอเกาะเปอร์ บริเวณหาดประพาส และอุทยานแห่งชาติแหลมสน มีระยะทางที่ถูกกักเซาะประมาณ 8 กิโลเมตร และ 2 กิโลเมตร ตามลำดับ

2) พื้นที่ชุ่มน้ำปากคลองเกาะเปอร์

จากการสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณปากคลองเกาะเปอร์ พบว่ามีปัญหาและการคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังนี้

(1) การทับถมของดินตะกอน ซึ่งเกิดจากการทำเหมืองแร่ดีบุกในบริเวณต้นน้ำ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศของป่าชายเลน

(2) สภาพลำคลองดินเงินมากจนเรือประมงไม่สามารถผ่านได้ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้มีปริมาณน้อยลง โดยเฉพาะบ้านท่าช้างซึ่งได้รับผลกระทบจากนาุ้งอย่างรุนแรง เนื่องจากการปล่อยน้ำลงสู่แหล่งน้ำโดยตรง

(3) การบุกรุกพื้นที่ป่าชายเลนเพื่อเพิ่มพื้นที่ในการทำนาุ้ง บริเวณบ้านสำนัก บ้านบางหิน บ้านนาคา บ้านกำพวน และปล่อยน้ำเสียลงในแหล่งน้ำ ทำให้คุณภาพน้ำและปริมาณสัตว์น้ำลดจำนวนลง นอกจากนี้ยังมีปัญหาบ่อน้ำดิน โคนน้ำเค็มรุกจึงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้

3) พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบือ

จากการสำรวจและศึกษาข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบือ พบว่ามีปัญหาและการคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังนี้

(1) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อนุรักษ์ ป่าชายเลนบริเวณนี้ในอดีตมีความสมบูรณ์ดีมาก แต่ปัจจุบันปริมาณของป่าชายเลนน้อยลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพไปเป็นนาุ้ง มีการกว้านซื่อที่และบุกรุกป่าชายเลนเพื่อทำธุรกิจนาุ้งจากนายทุน

(2) การจับจองพื้นที่ การปรับเปลี่ยนพื้นที่ใช้ประโยชน์ด้านอื่น เช่น การถมดิน สร้างท่าเทียบเรือ สร้างแพปลา ทำนาุ้ง เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

(3) ปัจจุบันชุมชนประสบปัญหาปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้มีจำนวนลดลง เนื่องจากมีการปล่อยน้ำเสียจากนาทุ่งลงสู่แหล่งน้ำทำให้ลำคลองตื้นเขิน คุณภาพน้ำลดลง รวมทั้งปัญหาจากโรงงานอุตสาหกรรมที่สร้างปัญหามลพิษให้กับชุมชน โดยการปล่อยน้ำเสีย กลิ่น และควัน

นอกจากนี้ จากการสำรวจในพื้นที่ศึกษาทั้ง 3 บริเวณ พบกิจกรรมการแปรรูปแมงกะพรุนที่จับได้ตามแนวชายฝั่งในฤดูแล้งจำนวนมาก ซึ่งในกระบวนการผลิตมีเกลือ โซดาไฟ สารส้ม และน้ำเป็นส่วนประกอบ ในระหว่างกระบวนการผลิตทำให้มีการปล่อยทิ้งน้ำเสียลงแหล่งน้ำอันอาจมีผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิตและคุณภาพน้ำในพื้นที่ดังกล่าว

1.3 การดำเนินงานในปัจจุบัน

การดำเนินการตามแผนการจัดการพื้นที่อนุรักษ์ในพื้นที่ศึกษาได้มีแผนการจัดการที่กำหนดไว้แล้ว ซึ่งจะต้องดำเนินการต่อไป เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ สรุปได้ดังนี้

1.3.1 แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติแหลมสน

1.3.1.1 โครงการและกิจกรรม

1) การป้องกันและปราบปราม

- การลาดตระเวนตรวจตราดูแลพื้นที่อุทยานตามเป้าหมาย จำนวน 315 ตารางกิโลเมตร
- ดูแลพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ตามพื้นที่และความรับผิดชอบ ได้แก่ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติ หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.1 (หมู่เกาะก่า) หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.2 (หาดประพาส) หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส. 3 (เขาปากเตรียม) หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.4 (ทะเลนอก)

2) การนันทนาการและสื่อความหมาย และการประชาสัมพันธ์

- ฝึกอบรมส่งเสริมความรู้ โดยดำเนินการฝึกอบรมเยาวชน เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับสำนักงานป่าไม้จังหวัด
- ประกวดและเผยแพร่ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป โดยดำเนินการบรรยายความรู้ให้สถานศึกษา หน่วยงาน สถาบันต่างๆ แจกจ่ายเอกสารเผยแพร่ และแผ่นภาพโฆษณา เพื่อใช้ประกอบความรู้ จัดแสดงนิทรรศการ ฉายภาพสไลด์ วิดีทัศน์ประกอบคำบรรยาย ให้ยืมวัสดุอุปกรณ์การศึกษาด้านป่าไม้

- งานด้านการบริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน โดยให้บริการอำนวยความสะดวกและนำชี้แจงเรื่องทั่วไป

- งานด้านอื่นๆ เช่น เผยแพร่ประชาสัมพันธ์อุทยานแห่งชาติแหลมสน และให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยวทั่วไป และให้บริการใช้ห้องประชุม

3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

- ดำเนินการพัฒนา เช่น การซ่อมแซมปรับปรุงบ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว การสร้างเตาเผาขยะจำนวน 1 แห่ง และรถขนขยะพร้อมกระบดักน้ำขูดหลังอย่างละ 1 คัน เพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

4) โครงการที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่

- เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.2 (หาดประพาส) ร่วมกับสถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่งระนอง (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์) และราษฎรในท้องถิ่นจัดกิจกรรมการปล่อยลูกเต่าหญ้า เต่าตะนุ คินกิลบั้งท้องทะเลบริเวณหาดประพาส

- กิจกรรมเดินสื่อความหมายธรรมชาติ เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ร่วมกับเยาวชนของโรงเรียนต่างๆ ที่มาเข้าค่ายพักแรม

1.3.1.2 การกำหนดเขต (Zoning)

เพื่อให้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติคงคุณค่าในสภาพธรรมชาติ โดยมีการเปลี่ยนแปลงหรือการเกี่ยวข้องกับมนุษย์น้อยที่สุด และเพื่อให้การใช้พื้นที่สำหรับอำนวยความสะดวกและอำนวยความสะดวกส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนที่เข้ามาในอุทยานแห่งชาติ เป็นไปโดยถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศ หรือกลมกลืนกับสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่ อันจักเป็นประโยชน์ต่อการวางผังพื้นที่ที่ถูกต้องตามหลักการภูมิสถาปัตยกรรมในอนาคต จึงได้กำหนดเขตการจัดการใช้ประโยชน์พื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสนออกเป็น 6 เขตดังนี้

1) เขตบริการ (Intensive Use Zone)

เป็นบริเวณที่มีการพัฒนาสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ซึ่งอุทยานแห่งชาติจัดขึ้น เพื่อให้บริการแก่ผู้ที่เข้ามาท่องเที่ยว โดยพื้นที่ที่จัดให้เป็นเขตบริการ มีลักษณะดังนี้

- (1) เป็นพื้นที่ที่สามารถเข้าออกได้สะดวก
- (2) มีแหล่งน้ำสำหรับใช้สอยและบริโภค
- (3) ไม่เป็นบริเวณที่มีพืช/สัตว์หายาก หรือมีสภาพธรรมชาติที่ต้องสงวน

พิเศษ

(4) สภาพแวดล้อม โดยรวมมีความทนทานต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาได้มากกว่าบริเวณอื่นๆ

ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน จัดเขตบริการได้ดังนี้

- บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแหลมสน (บริเวณหาดบางเบน)
- บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.1 (เกาะก่า)
- บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.2 (หาดประพาส)
- บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.3 (เขาปากเตรียม)
- บริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ หส.4 (ทะเลนอก)

ซึ่งบริเวณดังกล่าวนี้เป็นบริเวณที่ค่อนข้างเหมาะสมที่จะจัดให้เป็นเขตบริการ

แนวทางการจัดการ

- ดำเนินการศึกษาวเคราะห์ผังบริเวณจุดบริการบ้านพัก การปรับปรุงห้องน้ำ อาคาร ที่พัก การศึกษาวิธีการกำจัดขยะให้เหมาะสม
- จัดทำผังบริเวณและระบบโปรแกรมการสื่อความหมายต่างๆ
- ศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์
- ควบคุมการบำรุงรักษาปรับปรุงอาคารสิ่งก่อสร้างให้อยู่ในสภาพดี ทั้งนี้ เพราะสิ่งก่อสร้าง อาคารบ้านพัก ชำรุดเสียหายค่อนข้างเร็ว โดยเฉพาะที่เป็นพวกโลหะ

2) เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ (Outdoor Recreation Zone)

เป็นพื้นที่ที่จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยวทางด้านที่พักผ่อน การศึกษา สภาพและวิวัฒนาการของธรรมชาติ เป็นเขตที่เปิดโอกาสให้ผู้ใช้ประโยชน์ได้เข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการได้มากกว่าเขตบริการ และผู้ใช้ประโยชน์จะกระจายไปทั่วพื้นที่ไม่หนาแน่นเหมือนเขตบริการ ในเขตนี้สามารถที่จะพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ โดยมีข้อจำกัดเฉพาะที่ซึ่ง ต้องมีการจัดการที่จะลดผลกระทบต่อธรรมชาติที่จะเกิดขึ้น และสิ่งก่อสร้างจะต้องมีสภาพกลมกลืนกับธรรมชาติ

เป็นบริเวณที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ทั้งนี้ปัจจัยหลักที่ใช้พิจารณากำหนดเขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ คือ

- เป็นพื้นที่ที่มีจุดเด่น และสิ่งที่น่าสนใจตามธรรมชาติ
- สามารถเข้าถึงได้
- ไม่เป็นบริเวณที่มีพืช / สัตว์หายาก หรือมีสภาพธรรมชาติที่จะต้องสงวน

เป็นพิเศษ

- สภาพแวดล้อมโดยรวมมีความทนทานเพียงพอในระดับหนึ่งที่จะรองรับการประกอบกิจกรรมนันทนาการ และการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น เช่น ทางเท้า บริเวณตั้งเต็นท์ ห้องน้ำ ห้องสุขา อุปกรณ์สื่อความหมายธรรมชาติ เป็นต้น

ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน จัดเขตท่องเที่ยวและนันทนาการได้ดังนี้

- บริเวณชายหาดบางเบน และแนวทิวสนหาดบางเบน
- บริเวณชายหาดประพาส ชายหาดปากเตริยม
- บริเวณรอบหาด และชายหาดรอบเกาะกำ หมู่เกาะกำนุ้ย เกาะเป็ยกน้ำ และ

เกาะล้าน

3) เขตสงวนสภาพธรรมชาติ (Primitive Zone)

เป็นพื้นที่ธรรมชาตินอกเหนือไปจากบริเวณที่มีการใช้ประโยชน์ด้านอื่นๆ และยังคงเป็นลักษณะความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมอยู่อย่างมาก โดยการกำหนดเขตมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะสงวนสภาพธรรมชาติดังกล่าวไว้ให้คงอยู่ตลอดไป การเข้าไปศึกษาวิจัยและประกอบกิจกรรมนันทนาการที่ไม่กระทบกระเทือนต่อสภาพธรรมชาติ เช่น การเดินป่า การดูนก ชมพรรณไม้ คำน้ำดูปะการัง เป็นต้น เขตนี้จะไม่อนุญาตให้มีการก่อสร้าง ยกเว้นเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ บริเวณเนื้อที่ส่วนใหญ่ของเกาะต่างๆ และพื้นที่น้ำทะเลรอบเกาะเหล่านี้ที่อยู่นอกเหนือจากเขตอื่นๆ ซึ่งพื้นน้ำทะเลบริเวณหมู่เกาะในบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน มีคุณลักษณะที่เหมาะสมแก่การวางไข่ และการเจริญเติบโตในวัยอ่อนของสัตว์น้ำ และมีสัตว์น้ำชุกชุมในบริเวณดังกล่าว โดยเฉพาะแนวปะการังในเขตนี้จะได้รับการคุ้มครองเป็นพิเศษสำหรับส่งเสริมให้เกิดปริมาณสัตว์น้ำมากขึ้น การฟื้นตัวของปะการังที่เสื่อมโทรมในบางแห่ง และควบคุมมิให้มีการประมงโดยผิดกฎหมาย ตลอดจนยังเป็นการรักษาความปลอดภัยของผู้ที่เข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติ ได้แก่

- บริเวณเขาบางเบน เขาอ่าวอ่าง เขาปากเตริยม
- บริเวณหมู่เกาะกำนุ้ย บริเวณหมู่เกาะกำใหญ่ เกาะเป็ยกน้ำใหญ่ และบริเวณ

เกาะไข่ใหญ่

- หาดทรายบริเวณคลองของ คลองชะนูด
- แหลมนาว
- หาดทรายติดกับพื้นที่ป่าชายเลน บริเวณเขาทะเลนอกด้านทิศตะวันตกที่ติด

กับทะเล

4) เขตหวงห้าม (Strict Nature Reserve Zone)

เป็นพื้นที่ที่กำหนดให้มีกิจกรรมใดๆ เข้าไปเกี่ยวข้อง ยกเว้นการตรวจตราของเจ้าหน้าที่ เพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ที่สุด ได้แก่ บริเวณเกาะค้างคาว ซึ่งเป็นบริเวณที่มีกัลปังหาสีฟ้า ซึ่งเป็นกัลปังหาที่หายากในเขตทะเลอันดามัน

5) เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ (Recovery Zone)

เป็นบริเวณพื้นที่ที่ถูกทำลายจนสภาพป่าและทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ เสื่อมโทรมลงจากสภาพธรรมชาติที่แท้จริง แต่ยังคงสภาพธรรมชาติเดิมบางส่วนให้เห็น ทั้งนี้เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะฟื้นฟูให้กลับสู่ธรรมชาติที่ดีตามเดิม ได้แก่ บริเวณพื้นที่บนเขาอ่างอ่าง เกาะหนู พื้นที่เกาะเทา พื้นที่บริเวณแหลมนาว แหลมบัว บริเวณคลองนาพรุใหญ่ คลองสด และพื้นที่ป่าชายเลนบริเวณเขาทะเลนอกด้านทิศตะวันตกที่หันหน้าสู่ทะเล

6) เขตใช้ประโยชน์ทั่วไป (General Use Zone)

เขตนี้กำหนดขึ้นเสมือนหนึ่งเป็นเขตกันชนระหว่างการใช้ประโยชน์พื้นที่น้ำทะเลที่ไม่อยู่ในเขตอื่นๆ กับเขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ เขตนี้ไม่อนุญาตให้มีการประมง การทิ้งน้ำมันและน้ำเสียจากเรือต่างๆ แต่อนุญาตให้เป็นสถานที่ทอดสมอเรือสำหรับการท่องเที่ยว ได้แก่ บริเวณพื้นน้ำทะเล จากแนวฝั่งของแผ่นดินใหญ่ และเกาะออกไป 3 กิโลเมตร

อนึ่งในการกำหนดเขตนี้ ได้รวมทั้งส่วนพื้นดินและพื้นที่ทะเลไว้ด้วยกัน ดังนั้นจึงได้กำหนดเขตการใช้ประโยชน์ทั้งทางบกและทางทะเลไว้รวมกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลดีต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล

แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติแหลมสน ได้กำหนดแผนการจัดการต่างๆ ขึ้น เพื่อให้เป็นการส่งเสริมคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเลและห้วงท้องทะเล เพื่อการศึกษาวิจัย เพื่อการพักผ่อนหาความรู้รื่นรมย์ของประชาชน โดยทั่วไป และเพื่อการฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ ตลอดจนเพื่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกให้สอดคล้องกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ และเพื่อความสะดวกแก่ผู้บริหารงานอุทยานแห่งชาติ ในช่วงระยะเวลา 5 ปี (พ.ศ.2543-2547) ไว้ดังต่อไปนี้

- (1) แผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
- (2) แผนการคุ้มครองป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- (3) แผนการนันทนาการและสื่อความหมายธรรมชาติ
- (4) แผนการพัฒนาและบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้
- (5) แผนการพัฒนาระบบบริหารและอัตรากำลัง

รายละเอียดแผนการจัดการด้านต่างๆ ของอุทยานแห่งชาติแหลมสนจะนำเสนอในส่วนของแผนงาน โครงการที่มีอยู่แล้ว

1.3.2 แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี

กิจกรรมและโครงการ

1) การป้องกันและปราบปราม

- จัดชุดสายตรวจลาดตระเวน ทำหน้าที่ตรวจตราเพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องภายในเขตอุทยานแห่งชาติ

2) การนันทนาการและสื่อความหมาย

- ร่วมโครงการปลูกป่าถวายพระเกียรติเนื่องในวันสำคัญต่างๆ
- ร่วมกับสถานีควบคุมไฟป่าระนอง ปลูกป่าถาวรเฉลิมพระเกียรติ
- ปลูกป่าในบริเวณอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี เนื่องในวันต้นไม้ประจำชาติ
- ออกประชาสัมพันธ์แจกประกาศของอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี

3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

- ทำการปรับปรุงตกแต่งพื้นที่บริเวณน้ำตกบุญญบาล เพื่อรองรับและให้บริการนักท่องเที่ยวที่มีเพิ่มขึ้น

- ดำเนินการปรับปรุงพื้นที่บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
- จัดสร้างถนนทางขึ้นที่ทำการอุทยานแห่งชาติ
- จัดสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และห้องน้ำไว้ในศูนย์เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

น้ำตกบุญญบาล

- เพิ่มเติมที่นั่งพักผ่อนในบริเวณน้ำตกบุญญบาลให้กับนักท่องเที่ยว
- พัฒนารถขึ้นจากด้านหลังที่ทำการอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรีถึงจุดชมวิ

ในส่วนของอุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรีและอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพยาม ยังไม่มีการจัดทำแผนการจัดการอุทยานแห่งชาติ

1.3.3 แผนการจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพยาม

กิจกรรมและโครงการ

1) การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

- ออกตรวจปราบปรามป้องกันการกระทำผิดกฎหมายป่าไม้ 270 วัน
- จัดเวรยามดูแลรักษาความปลอดภัยสถานที่ราชการ 365 วัน

2) การบริการและพัฒนา

- ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบๆ บริเวณสำนักงาน
- จัดทำป้ายสื่อความหมายเพื่อติดตั้งบริเวณอุทยานแห่งชาติ
- จัดทำป้ายชี้เส้นทางสู่อุทยาน

- ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว
 - จัดทำศาลาที่พักนักท่องเที่ยว
 - ปรับปรุงร้านสวัสดิการเพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
 - เพาะชำดอกไม้ไม้ประดับไว้เพื่อใช้ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์
 - ซ่อมแซมปรับปรุงบ้านพักเจ้าหน้าที่
 - ปรับปรุงสะพานทำเทียบเรือขนาดเล็ก
 - ปรับปรุงที่ทำการสำนักงาน
 - ปรับปรุงลานจอดรถขนาดเล็ก เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว
- 3) งานประชาสัมพันธ์
- ให้คำแนะนำและบริการนักท่องเที่ยว และแจกเอกสารเผยแพร่
- 4) งานวิชาการ
- จัดทำปฏิทินท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ
 - เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องทะเลไทย : ระบบนิเวศปะการัง
 - บทความเชิงวิชาการ
- 5) งานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
- ร่วมเป็นวิทยากรที่เลี้ยงอบรมนักเรียนในพื้นที่
 - ร่วมงานปลูกป่าชายเลนเฉลิมพระเกียรติ งานวันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

1.3.4 แผนการจัดการพื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง

1.3.4.1 การจัดการเขตสงวนชีวมณฑล

กิจกรรม/โครงการที่เกิดขึ้นในเขตสงวนชีวมณฑล มีบทบาทสำคัญ 3 ประการ คือ

- 1) บทบาทในการอนุรักษ์ เพื่อเป็นแหล่งรวบรวมและสงวนรักษาพันธุกรรมทางพืชและสัตว์ ระบบนิเวศ และสภาพภูมิทัศน์
- 2) บทบาทในการพัฒนา เพื่อส่งเสริมการพัฒนาแบบยั่งยืนทางเศรษฐกิจและสังคม
- 3) บทบาททางวิชาการ เพื่อสนับสนุนการวิจัย การศึกษา การฝึกอบรมและตรวจสอบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับท้องถิ่น และในระดับนานาชาติ

1.3.4.2 หลักการจัดการทรัพยากร

เพื่อให้เขตสงวนชีวมณฑล สามารถทำหน้าที่ในการตอบสนองบทบาทดังกล่าว จึงได้กำหนดให้มีการแบ่งพื้นที่สงวนชีวมณฑล ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) พื้นที่แกนกลาง (Core Area) เป็นพื้นที่ที่มีสภาพธรรมชาติที่สมบูรณ์เพื่ออนุรักษ์ไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพ โดยปกติจะไม่มีกิจกรรมใดๆ ในเขตแกนกลาง ยกเว้นกิจกรรมการวิจัย หากจำเป็นอาจอนุญาตให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติตามจารีตประเพณี ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความเสียหายในด้านการอนุรักษ์

2) เขตพื้นที่กันชน (Buffer Zone) เป็นพื้นที่ที่ติดกับเขตแกนกลางเป็นพื้นที่ที่ทำการกิจกรรมต่างๆ ได้โดยไม่ขัดแย้งกับการอนุรักษ์ในเขตแกนกลาง และช่วยในการคุ้มครองเขตแกนกลาง เช่น การศึกษาวิจัย สาธิต ฝึกอบรม การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นต้น

3) เขตพื้นที่รอบนอก (Transition Area) เป็นพื้นที่ที่มนุษย์เข้าไปตั้งถิ่นฐานและประกอบอาชีพการเกษตรกรรมต่างๆ และอื่นๆ การพัฒนาในพื้นที่บริเวณนี้จึงต้องการผู้มีความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องหลายสาขา เช่น หน่วยงานอนุรักษ์ นักวิทยาศาสตร์ องค์กรพัฒนาเอกชน กลุ่มวัฒนธรรม และผู้ที่เกี่ยวข้อง อื่นๆ มาทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนความอยู่ดีกินดีของประชาชน และร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติไว้ตลอดกาล

1.3.4.3 การพัฒนาเขตสงวนชีวมณฑลระนอง

1) เขตแกนกลาง

- (1) อนุรักษ์พื้นที่แกนกลางไม่ให้ถูกบุกรุกทำลาย
- (2) ศึกษาวิจัยความหลากหลายทางชีวภาพในเขตแกนกลาง
- (3) พื้นที่ป่าชายเลนในเขตแกนกลางที่เสื่อมโทรม

2) เขตกันชน

- (1) เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของป่าชายเลนสู่ประชาชนและนักเรียนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น
- (2) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เพื่อให้ประชาชนมีรายได้มากขึ้น
- (3) จัดทำแปลงทดลองและสาธิตต่างๆ เช่น การเพาะชำกล้าไม้ การปลูกป่า การจัดทำแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ไม้ การสืบพันธุ์ทางธรรมชาติ ผลผลิตซากพืชในป่าชายเลน
- (4) สาธิตและส่งเสริมการเพาะเลี้ยงและจับสัตว์น้ำ โดยไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง การจัดการป่าชายเลนแบบวน-ประมง (Silvo-fishery)

3) เขตรอบนอก

- (1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น ทู่งหวาว น้ำตกหวาว และชุมชนต่างๆ
- (2) พัฒนาอาชีพการทำสวน การทำนาทุ่ง ไม่ให้เกิดผลเสียต่อสิ่งแวดล้อม
- (3) ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีความรู้ในทรัพยากรธรรมชาติ และมีบทบาทในด้านการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ยิ่งขึ้น

(4) พัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และรักษาความสะอาดของชุมชน

1.4 วิสัยทัศน์ (Vision)

จังหวัดระนองมีชื่อเสียงเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และประวัติศาสตร์ ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน

1.5 พันธกิจ (Mission)

- 1) อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้มีความอุดมสมบูรณ์ หรือคงสภาพเดิมให้มากที่สุด
- 2) กำหนดรูปแบบ วิธีการ กิจกรรม และแนวทางในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว
- 3) กำหนดกฎระเบียบ มาตรการ เพื่อนำไปบังคับใช้ในการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการจัดการอย่างเป็นระบบ และประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งชุมชนท้องถิ่น
- 5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้จังหวัดระนอง เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเชิงสุขภาพ

1.6 วัตถุประสงค์ของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาดังนี้

- 1) เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งแหล่งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม โดยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์ด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจะทำให้ชุมชนตระหนักถึงคุณค่า และหันมามีส่วนร่วมปกป้องรักษาแหล่งธรรมชาติ
- 2) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการการท่องเที่ยวที่ถูกต้องและเหมาะสมของจังหวัด
- 3) เพื่อวางรากฐานการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดระนองในระยะยาว
- 4) เพื่อให้เกิดการผสมผสานแผนพัฒนาการท่องเที่ยว รวมทั้งรูปธรรมการท่องเที่ยวต่างๆ ของจังหวัด เพื่อให้จังหวัดระนองมีภาพลักษณ์ทางด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

1.7 เป้าหมายการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1) มีมาตรการกำหนดพื้นที่เป้าหมายที่ชัดเจน เป้าหมายในการกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และจัดทำเป็นประกาศเพื่อกำหนดขึ้นบัญชีเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งหมดที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยวตามประกาศต้องอยู่ภายใต้กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(1) หมู่เกาะกำ	(7) เขตสงวนชีวมณฑลระนอง
(2) หาดประพาส	(8) เกาะพยาม
(3) บ้านบางกล้วยนอก	(9) เกาะช้าง
(4) เกาะบางเบนน	(10) เกาะเหลา
(5) ทะเลสาบระนอง	(11) ลำน้ำละอุ่น
(6) หาดทรายดำ	

2) จำนวนนักท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อยู่ภายใต้ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่

3) เป้าหมายในการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและสัดส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศ อย่างน้อยร้อยละ 10 ต่อปี

4) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่ได้มาตรฐานให้ได้อย่างน้อยปีละ 2 แห่ง ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

5) สงวน อนุรักษ์ และรักษาถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตชนิดที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม ใกล้สูญพันธุ์ และใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งของโลมา พะยูน เต่าทะเล และนกหัวโตมลายู

6) พัฒนา และยกระดับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของจังหวัดระนอง ให้ได้มาตรฐานมุ่งสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน โดยสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์อย่างชาญฉลาด

7) เป้าหมายในการยกระดับทักษะ การฝึกอบรม การให้ความรู้ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

1.8 การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีการบริหารจัดการ ดังนี้

1) ควบคุมกิจกรรมการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมธรรมชาติให้มีผลกระทบอยู่ในระดับต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ การใช้กฎระเบียบโดยเคร่งครัด และการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวจะทำให้นักท่องเที่ยวได้ประสบการณ์ที่มีคุณภาพ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ

2) ป้องกันสภาพป่าธรรมชาติ ซึ่งมีค่ามหาศาลต่อการบำรุงรักษาระบบนิเวศทางธรรมชาติ ให้ได้รับผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ในระดับต่ำ

- 3) จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ และสามารถควบคุมผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นได้
- 4) มีการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อความยั่งยืนทางนิเวศของพื้นที่อย่างจริงจัง
- 5) จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว โดยการใช้ระบบขออนุญาต หรือจองล่วงหน้า เพื่อให้สามารถจัดการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยว ให้สอดคล้องกับความสามารถในการรองรับพื้นที่ และไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเกินกว่าที่ยอมรับได้ โดยเฉพาะบริเวณพื้นที่ที่อ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านสิ่งแวดล้อม
- 6) ไม่อนุญาตให้มีโครงการพัฒนา หรือรีสอร์ทขนาดใหญ่อยู่ในพื้นที่ แต่ควรสนับสนุนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ในรูปแบบที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมได้
- 7) การใช้ยานพาหนะในพื้นที่ ควรมีการควบคุมและการจัดการที่ดี เนื่องจากยานพาหนะที่มีขนาดและน้ำหนักมาก อาจก่อให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงได้ รวมทั้งค่าก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ที่จอดรถ ก็ต้องคำนึงถึงด้วย
- 8) ควรสนับสนุนผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ แต่ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันในสิทธิประโยชน์ของพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 9) ควรกำหนดให้ผู้ประกอบการมีความรับผิดชอบ สามารถช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้แก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะมัคคุเทศก์ต้องมีใบอนุญาต และผ่านการฝึกอบรม เพื่อให้มีความตระหนักและมีความเข้าใจในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 10) ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนใกล้เคียงพื้นที่โครงการ ได้เข้าเยี่ยมชมเพื่อการเสริมสร้างความเข้าใจ และให้มีความซาบซึ้งในคุณค่าของสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บนพื้นฐานของระบบการจัดการที่ดี
- 11) ต้องคำนึงถึงการพัฒนาด้านการให้การศึกษา การสร้างจิตสำนึกที่ดีในการรักษาระบบนิเวศร่วมกัน มากกว่ามุ่งเน้นความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ และการเพิ่มรายได้เพียงอย่างเดียว
- 12) ต้องให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรท้องถิ่นในการจัดการบริการ การแลกเปลี่ยนความรู้ และวัฒนธรรมชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการวางแผน
- 13) จัดทำ และนำแผนการพัฒนากท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เข้าสู่แผนพัฒนาในระดับต่างๆ อย่างสำคัญ ได้แก่ แผนพัฒนาท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาภาค พร้อมทั้งให้มีการจัดสรรและกระจายงบประมาณอย่างทั่วถึงและเพียงพอ
- 14) สนับสนุนการศึกษา วิจัย และประเมินผลการพัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการ การแก้ไขปัญหา และการปรับปรุงแผนอย่างเป็นขั้นตอน
- 15) จัดทำแนวทางปฏิบัติแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนากท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เป็นไปอย่างถูกต้อง และเหมาะสม

16) ค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นพื้นที่อนุรักษ์ ซึ่งเก็บในอัตราค่อนข้างสูง สามารถนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการป้องกัน หรือบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดทำแผนที่ และเอกสารเผยแพร่ได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวอาจเรียกเก็บค่าบริการเพิ่มขึ้น เพื่อนำมาบริจาคแก่องค์กร หรือ โครงการที่ช่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้แก่ประเทศที่ผู้ประกอบการ และลูกค้าของบริษัทไปใช้บริการ

บทบาทหน้าที่ขององค์กรระดับต่างๆ ในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สรุปได้ดังนี้

หน่วยงานระดับนโยบาย ในส่วนของการกำหนดนโยบายด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย มาตรการ กรอบการดำเนินงาน แผนการจัดการ ตลอดจนแผนปฏิบัติการในการท่องเที่ยว ตลอดจนการประสานแผน ควบคุม และกำกับ ประกอบด้วย หน่วยงานระดับกระทรวง 5 หน่วยงานหลัก ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งรวมถึงคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบาย และได้จัดตั้งคณะอนุกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านการกำหนดนโยบายและมาตรการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานระดับปฏิบัติ ซึ่งปฏิบัติและทำหน้าที่ด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการ การจัดการอนุรักษ์และฟื้นฟู การป้องกัน ปราบปราม และคุ้มครองตามนโยบายและมาตรการ ตลอดจนกรอบการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ประกอบด้วย 4 หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมประมง กรมที่ดิน และกรมการปกครอง ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานในระดับปฏิบัติ ทำหน้าที่เตรียมการด้านนโยบาย มาตรการ กรอบการดำเนินงาน ตลอดจนแผนการจัดการ แผนปฏิบัติการในการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด

1.8.1 กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ในการกำหนดแนวทางปฏิบัติภายใต้กรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แต่ละแนวทาง ใช้หลักการวิเคราะห์พื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งท่องเที่ยวที่มีแหล่งธรรมชาติที่มีความโดดเด่น และมีความสำคัญด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ รวมทั้งการวิเคราะห์ปัญหาและข้อจำกัด ตลอดจนสาเหตุของปัญหา เพื่อให้ทราบทิศทางในการบริหารจัดการ และจะได้นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดแนวทางปฏิบัติภายใต้กรอบและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ศึกษา โดยมีรายละเอียดของกรอบการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 5 แนวทาง ดังนี้

1.8.1.1 แนวทางการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม

1) การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว

ลำดับที่	พื้นที่ชุ่มน้ำ/ แหล่งท่องเที่ยว	แหล่งธรรมชาติ/ ความโดดเด่น	ความสำคัญด้านแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ศักยภาพ	ปัญหาและข้อจำกัด	สาเหตุของปัญหา	แนวทางปฏิบัติ
1	พื้นที่ละอุน แหล่งท่องเที่ยว	- แหล่งประวัติศาสตร์ - สังคมที่ชป่าชายเลน ในระบบน้ำกร่อย	- เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีแหล่งท่องเที่ยวร่วมกันอยู่จำนวนมาก และส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่อนุรักษ์ - สภาพพื้นที่เป็นระบบนิเวศของสังคมพืชสัตว์ที่มีความซับซ้อน และที่ตั้งของชุมชนจึงไม่เหมาะสมต่อการพัฒนาในรูปแบบการท่องเที่ยวอื่น นอกจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	- แหล่งท่องเที่ยวประเภทวันเดียว - แหล่งศึกษารวมชาติและประวัติศาสตร์ - การทำกิจกรรมประมง	- แหล่งท่องเที่ยวไม่มีความพร้อมในการรองรับนักท่องเที่ยว - การมีส่วนร่วมของชุมชนมีน้อย - ขาดการจัดโครงข่ายเส้นทางท่องเที่ยว - การบุกรุกแหล่งธรรมชาติและการทำลายแหล่งต้นน้ำลำธาร - ความเสื่อมโทรมของแหล่งธรรมชาติและประวัติศาสตร์	- ขาดการพัฒนาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว - ไม่มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยว - ไม่มีแผนพัฒนาการท่องเที่ยว - การสร้างจิตสำนึก - การจัดทำแนวคิด - การตั้งองค์กรชุมชนขึ้นมารองรับการดำเนินการด้านท่องเที่ยว - ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ - กิจกรรมที่ฟื้นฟูป่าไม้ป่าชายเลน	- จัดทำแผนพัฒนาและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว - พัฒนาคาภาพพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและเพื่อรองรับการประวัติศาสตร์ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว - จัดตั้งองค์กรชุมชนขึ้นมารองรับการดำเนินการด้านท่องเที่ยว - ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างจิตสำนึกการอนุรักษ์ - กิจกรรมที่ฟื้นฟูป่าไม้ป่าชายเลน
2	เขตสงวนชีวมณฑลเกาะเหลา	- ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศป่าชายเลนได้รับประกาศเป็นเขตสงวนชีวมณฑลโลก และมีชุมชนอยู่อาศัยร่วมกับแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	- เป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมสูงต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - เป็นพื้นที่รองรับการฟื้นฟูธรรมชาติจากองค์กรอนุรักษ์ - เหมาะสมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	- เหมาะสมเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทวันเดียว เพื่อการศึกษาธรรมชาติและวิถีชีวิตชาวประมง เป็นจุดแวะชมธรรมชาติในโครงข่ายการท่องเที่ยว	- ความพร้อมของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวบางจุด - ยังไม่มีการพัฒนาโครงข่ายและเส้นทางท่องเที่ยว - กิจกรรมการเพาะเลี้ยงชายฝั่งขยายตัวอย่างไม่จำกัด - กิจกรรมการเพาะเลี้ยงชายฝั่งที่ขยายตัวมากขึ้น - การควบคุมการเติบโตของชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำ	- ขาดองค์กรหน่วยงานเข้ามาประสานเพื่อการจัดการท่องเที่ยว - ไม่มีแผนการจัดระเบียบชุมชนและการควบคุมกิจกรรมประมง	- จัดตั้งองค์กรชุมชน เข้ามาดำเนินการด้านท่องเที่ยว - ชักชวนเป็นผู้ใช้ประกอบการเพาะเลี้ยง - ควบคุมจำนวนและจัดให้มีสาธารณูปโภคและระบบกำจัดของเสียชุมชน

ลำดับที่	พื้นที่ชุมชน/ แหล่งท่องเที่ยว	แหล่งธรรมชาติ/ ความโดดเด่น	ความสำคัญด้านแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ศักยภาพ	ปัญหาและข้อจำกัด	สาเหตุของปัญหา	แนวทางปฏิบัติ
3	เกาะช้าง แหล่งท่องเที่ยว	- ความหลากหลายของระบบนิเวศ - ถิ่นนิเวศของสัตว์ป่า	- แหล่งศึกษาธรรมชาติ - การพักผ่อนแบบสงบ	- การท่องเที่ยวที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมาก	- การถือครองที่ดิน - ความล่าช้าการประกาศเขตอนุรักษ์ - แหล่งน้ำจืดมีจำกัด	- ความล่าช้าการดำเนินการแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดิน - ความร่วมมือของชุมชนมีน้อย - พื้นที่รองรับน้ำน้อย - ไม่มีระบบเก็บกักน้ำจืด	- เร่งรัดการแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดิน - ขาดการประชาสัมพันธ์พื้นที่และระยะดำเนินการอนุรักษ์ - รณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัด - จำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว - จัดทำโครงการศึกษาแก้ไขปัญหาน้ำจืดระยะยาว
4	หมู่เกาะก่า	- แหล่งธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ และกลุ่มสังคมพิเศษเฉพาะ	- แหล่งศึกษาธรรมชาติและการศึกษาการทำประมงขนาดเล็กชายฝั่ง	- การท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มแบบวันเดย์และจุดแวะชมธรรมชาติในเส้นทางไปยังหมู่เกาะสุรินทร์	- การกีดกันของชายฝั่ง - การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงแหล่งธรรมชาติเพิ่มกิจกรรมการพักผ่อน	- ความเสื่อมโทรมของแหล่งหมู่เกาะ - ขาดทิศทางการจัดการแหล่งธรรมชาติและความระมัดระวัง	- ศึกษาเพื่อฟื้นฟูแหล่งหมู่เกาะ - วางข้อกำหนดเกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขแหล่งธรรมชาติ
5	หาดประพาส-บ้านบางกล้วย	- ธรรมชาติที่ผสมผสานกับแหล่งวัฒนธรรมและชุมชน	- แหล่งธรรมชาติที่หลากหลาย และชุมชนมีความกระตือรือร้นเข้าร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยว	- เป็นแหล่งศึกษาธรรมชาติและทำกิจกรรมประมง และการศึกษาแหล่งวัฒนธรรมดูปลิด	- ขาดองค์กรประสานงานการจัดการท่องเที่ยว - ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว	- ไม่มีหน่วยงานริเริ่มดำเนินการ - ขาดแผนและงบประมาณค่าดำเนินการ	- จัดให้มีหน่วยงานของรัฐเข้ามาดำเนินการประสานงาน - สนับสนุนเชิงนโยบายด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว

ลำดับที่	พื้นที่ผู้นำ/แหล่งท่องเที่ยว	แหล่งธรรมชาติ/ความโดดเด่น	ความสำคัญด้านแหล่งท่องเที่ยว	ศักยภาพ	ปัญหาและข้อจำกัด	สาเหตุของปัญหา	แนวทางปฏิบัติ
6	เกาะบางเบน	- ความหลากหลายของระบบนิเวศ รวมทั้งโครงสร้างการยึดเกาะของชายฝั่งและแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำวัยอ่อนและนกที่หายาก	- มีชื่อเสียงเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และมีท่องเที่ยวจำนวนมาก	- เป็นศูนย์กลางด้านที่ตั้งและมีความพร้อมด้านองค์การบริหารจัดการ	- ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว - องค์ความรู้ด้านการจัดการพื้นที่และสัตว์ป่า - ความร่วมมือของชุมชนในพื้นที่ - ความเสื่อมโทรมของแหล่งธรรมชาติ	- ขาดงบประมาณและแผนการจัดการในการออกแบบการก่อสร้าง/ปรับปรุง/ป้องกัน - การศึกษาวิชาญแหล่งธรรมชาติที่สำคัญมีน้อย - ขาดการประสานประโยชน์ - ประชาสัมพันธ์/สร้างความร่วมมือ เน้นนักเรียนและกลุ่มเฉพาะ - เพิ่มมาตรการป้องกัน - ฟื้นฟูแหล่งธรรมชาติ โดยเฉพาะป่าชายเลน	

2) การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

พื้นที่ชุ่มน้ำ/แหล่งท่องเที่ยว	ปัญหา การคุกคาม และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ	สาเหตุของปัญหา	แนวทางปฏิบัติ
1) อุทยานแห่งชาติแหลมสน	<ul style="list-style-type: none"> - การปล่อยของเสียจากชุมชนที่อยู่ริมน้ำ - การรบกวนถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่า - การทำประมงที่ผิดกฎหมาย - การทำประมง โดยเรือวนลาก/อวนรุน - การปล่อยน้ำเสียจากเรือล่อง - การบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำลำธาร - การเหยียบย่ำแหล่งปะการังของนักท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีระบบกำจัดของเสียรวม - ไม่ดำเนินการควบคุม - ขาดการประชาสัมพันธ์ - การทำนากุ้งผิดวิธี - การขาดจิตสำนึก - การเฝ้าระวังและปราบปรามมีน้อย - ขาดจิตสำนึกต่อธรรมชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีระบบจัดการของเสียรวมในชุมชนที่หนาแน่นตามกฎหมาย - จัดให้มีการประชาสัมพันธ์และกำหนดเขตห้ามนักท่องเที่ยวเข้าไป - เพิ่มมาตรการเฝ้าระวังและดำเนินการทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิด - เพิ่มจิตอาสาสามารถ พร้อมป้องกันและปราบปรามให้มีความต่อเนื่อง - ดำเนินการตามกฎหมาย การควบคุมการทิ้งของเสียลงแหล่งน้ำสาธารณะ ส่งเสริมการเลี้ยงกุ้งที่ถูกวิธี - ดำเนินมาตรการตามกฎหมายต่อผู้ฝ่าฝืน - . รณรงค์ประชาสัมพันธ์ รวมทั้งห้ามทำกิจกรรมในพื้นที่อ่อนไหวต่อการถูกทำลาย
2) ปากคลองกะเปอร์	<ul style="list-style-type: none"> - การบุกรุกพื้นที่ต้นน้ำลำธารรอบทะเลสาบระนอง - การเททิ้งน้ำเสียจากการแปรรูปสัตว์น้ำ - การใช้พื้นที่แหล่งน้ำเพื่อการเพาะเลี้ยงในกระชัง - การลักลอบตัดไม้ป่าชายเลน - พื้นที่ป่าลดลง 	<ul style="list-style-type: none"> - การดำเนินการทางกฎหมายมีน้อย - ไม่มีมาตรการควบคุม - ไม่มีการควบคุม - การดำเนินการปราบปรามมีน้อย - ไม่มีการจัดเขตป่าชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่มมาตรการทางกฎหมายต่อผู้กระทำผิด พร้อมกับการรณรงค์สร้างจิตสำนึก - จัดให้มีมาตรการควบคุมการแปรรูปแมงกะพรุน ต้องขออนุญาตและมีระบบกำจัดของเสียก่อนปล่อยลงแหล่งน้ำ - จัดให้ผู้เลี้ยงยื่นขอจดทะเบียนการอนุญาต - จัดหน่วยงานเฉพาะกิจการเฝ้าระวังในชุมชนและดำเนินการทางกฎหมายอย่างเด็ดขาด - จัดให้มีป่าชุมชนเพื่อสนองความต้องการใช้ไม้ของชุมชน

พื้นที่ชุ่มน้ำ/แหล่งท่องเที่ยว	ปัญหา การคุกคาม และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ	สาเหตุของปัญหา	แนวทางปฏิบัติ
3) ปากแม่น้ำกระบุรี			
3.1) พื้นที่สวนชีววนเขตชล	<ul style="list-style-type: none"> - สุขภาพดินชุมชนและการเผาทิ้งของเสีย - ลงแหล่งน้ำ - การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความรู้ด้านการจัดการของเสีย เช่น การจัดการขยะบริเวณชุมชนและชายฝั่ง - ไม่ขออนุญาต 	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมให้ความรู้การกำจัดของเสียที่เหมาะสมของชุมชน เช่น ระบบรวม และการคัดแยกมูลฝอย - แจ้งให้ผู้เลี้ยงขึ้นจดทะเบียนขออนุญาตทำกิจกรรม
3.2) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะ พยาม	<ul style="list-style-type: none"> - การกำจัดมูลฝอยไม่ถูกวิธี - การบุกรุกพื้นที่ป่าและการลักลอบตัดไม้ 	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความรู้การจัดการของเสีย - การป้องกันปราบปรามมีน้อย - ขาดการณรงค์การอนุรักษ์ - ไม่มีป้ายและการประชาสัมพันธ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีการสาธิตและส่งเสริมวิธีกำจัดที่ถูกต้อง - จัดให้มีหน่วยเฉพาะกิจดำเนินการ - รณรงค์การอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า - จัดให้มีป้ายและการประชาสัมพันธ์แหล่งที่อยู่ของสัตว์
3.3) พื้นที่ละอูน-กระบุรี	<p>การรบกวนแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปลาดายในลำน้ำช่วงปลายฤดู - การตัดเศษเหล็กจากเรือเก่า - การครอบครองพื้นที่เกาะขวาง - การปล่อยน้ำเสียลงลำน้ำ ,การทำนากุ้ง - การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ,คุณภาพน้ำ - การจับสัตว์น้ำเกินกำลังผลิตของธรรมชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ยังไม่พบสาเหตุที่ชัดเจน - ความไม่เข้มแข็งของมาตรการปราบปราม - การควบคุม ดูแล - ขาดการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน - ไม่มีการจัดระเบียบการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ - ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น - การทำประมงเพื่อการค้า 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีการศึกษาวิชาช่วงฤดูแล้ง - จัดให้มีหน่วยเฉพาะกิจปราบปรามและป้องกัน - ดำเนินการให้ผู้ประกอบการขออนุญาตและทำ EIA - จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน - การจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ - ดำเนินการทางกฎหมาย - พัฒนาอาชีพใหม่เพื่อสร้างรายได้เสริมให้ชุมชน

1.8.1.2 แนวทางการจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการท่องเที่ยว

พื้นที่ชุมชน/ แหล่งท่องเที่ยว	โครงสร้างพื้นฐานและการบริการ	ปัญหาและข้อจำกัด	สาเหตุของปัญหา	แนวทางการปฏิบัติ
1) พื้นที่ละอูน	- นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกทางรถยนต์ และทุกฤดูกาล	- การให้บริการเรือนำเที่ยวยังไม่ได้มาตรฐาน	- ขาดการควบคุม - ความรู้ด้านความปลอดภัย	- จัดให้มีหน่วยงานเข้ามาดูแลจัดการด้านความปลอดภัย และอบรมให้ความรู้
2) เขตสงวนชีวมณฑล	- นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยทางเรือ	- ขาดทำเรือนำเที่ยวบริเวณชุมชนเกาะเหลา และชุมชนชาวเล - การให้บริการเรือนำเที่ยวไม่ค่อยมีความพร้อม	- ไม่มีทำเรือนักท่องเที่ยว - ขาดระบบการสื่อสารและการบริการท่องเที่ยวที่ดี	- ก่อสร้างทำเรือนักท่องเที่ยว - จัดตั้งศูนย์บริการท่องเที่ยว และบริการด้านอื่นๆ ให้กับนักท่องเที่ยว
3) เกาะช้าง	- นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยทางเรือโดยสารและเรือท่องเที่ยว	- อุบัติเหตุจนถึงขั้นที่ได้อาก - เส้นทางเดินบนเกาะยังไม่ทั่วถึงกันทั้งเกาะ	- ขาดทำเรือค้ามันฝรั่งวันออกของเกาะ - มีเส้นทางจำกัดเฉพาะชุมชน	- ก่อสร้างทำเรือให้สามารถจอดเรือช่วงน้ำลงได้
4) หมู่เกาะก่า	- นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว โดยทางเรือ	- การขึ้นเกาะก่าใหญ่และเกาะก่าใหญ่ไม่ค่อยสะดวก	- เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติ - ขาดทำเรือโดยสารนักท่องเที่ยว	- ก่อสร้างเส้นทางเดินเท้าบนเกาะโดยไม่ส่งผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ - ก่อสร้างทำเรือขึ้นเกาะขนาดเล็ก
5) หาดประพาส-บ้านบางกล้วยนอก	- นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ทางรถยนต์	- ขาดทำเรือนักท่องเที่ยวบริเวณบ้านบางกล้วยนอก	- ขาดทำเรือ	- ก่อสร้างทำเรือ
6.) เกาะบางเบนน	- มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานและการบริการ	- ขาดคนนำเดินในอุทยาน - การขนส่งนักท่องเที่ยว	- แหล่งน้ำใต้ดินมีไม่เพียงพอ - ขาดทำเรือ	- ก่อสร้างทำเรือนกประสงค์ - ศึกษาเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ - ศึกษาเพื่อพัฒนาทำเรือท่องเที่ยว

1.8.1.3 แนวทางการส่งเสริมด้านตลาดท่องเที่ยว

ลำดับที่	พื้นที่ชุมชน/แหล่งท่องเที่ยว	แหล่งธรรมชาติ/ความโดดเด่น	ความสำคัญด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	ศักยภาพ	ปัญหาและข้อจำกัด	สาเหตุของปัญหา	แนวทางปฏิบัติ
1	พื้นที่ละอูน	- จุดแวะในเส้นทางผ่าน - การศึกษาดูงาน	- กลุ่มเฉพาะเพื่อการศึกษาดูงานเพื่อการศึกษาแหล่งธรรมชาติและประวัติศาสตร์	- รองรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและจุดแวะชมธรรมชาติในเส้นทางคมนาคม	- ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	- การดำเนินการของหน่วยงานเน้นการคุ้มครองพื้นที่	- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ - จัดทำป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยว
2	เขตสงวนชีวมณฑลเกาะเหลา	- การศึกษาดูงานและการเยี่ยมชมธรรมชาติและชุมชน	- กลุ่มเฉพาะเพื่อการศึกษาดูงานเพื่อการศึกษาแหล่งธรรมชาติและวิถีชีวิตชุมชนกลุ่มน้อย	- รองรับตลาดท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและการพักผ่อนในแหล่งธรรมชาติที่สวยงาม	- ขาดข้อมูลข่าวสารการตลาด	- ขาดการประชาสัมพันธ์	- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ - การจัดทำทะเบียนสินค้าท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
3	เกาะช้าง	- นักท่องเที่ยวต่างประเทศพักผ่อนช่วงระยะเวลาหลายวัน	- นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่ต้องการพักผ่อนในแหล่งธรรมชาติ	- รองรับนักท่องเที่ยวแบบวันเดียว	- นักท่องเที่ยวต้องการพักผ่อนบนเกาะและเพื่อเดินทางมาช่วงฤดูท่องเที่ยว	- ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	- ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ
4	หมู่เกาะกา	- นักท่องเที่ยวกลุ่มวิจัยที่ต้องการพักกางเต็นท์บนเกาะ	- กลุ่มเฉพาะเพื่อการศึกษาดูงาน	- รองรับกลุ่มเฉพาะการท่องเที่ยวแบบวันเดียวและจุดแวะในเส้นทางท่องเที่ยว	- ขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด	- ขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	- ประชาสัมพันธ์ข้อกำหนดของอุทยานแห่งชาติ การใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
5	หาดประพาส-บ้านบางกล้วย	- นักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มและจุดแวะพักชมธรรมชาติ	- นักท่องเที่ยวเฉพาะช่วงที่ต้องการเยี่ยมชมสถานีวิจัยและเข้าร่วมกิจกรรมชุมชน	- รองรับตลาดท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนในแหล่งธรรมชาติและสิ่งอำนวยความสะดวกแบบวันเดียว	- ขาดข้อมูลข่าวสารด้านการตลาด	- ไม่มีการจัดตั้งองค์กรชุมชนและศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน	- จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวโดยจัดให้ชุมชนเข้ามาให้บริการนักท่องเที่ยว
6	เกาะบางเบนน	- ผสมผสานนักท่องเที่ยวหลายกลุ่ม	- กลุ่มเฉพาะที่ต้องการศึกษาดูงานและทำกิจกรรมประกอบการศึกษาและการพักผ่อนในแหล่งธรรมชาติ	- รองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนมากและหลากหลายทั้งในเขตอุทยานแห่งชาติและชุมชน	- ความร่วมมือระหว่างอุทยานแห่งชาติและชุมชนในการจัดการตลาด	- ขาดการประสานงานและจัดสำนึก	- จัดตั้งองค์กรร่วมระหว่างอุทยานและชุมชน

1.8.1.4 แนวทางการสร้างจิตสำนึก และการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น

พื้นที่ศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	สภาพชุมชน/เศรษฐกิจ-สังคม	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางปฏิบัติ
พื้นที่ชุมชนผู้สูงอายุแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์ 1) มีพื้นที่ถนน 1.1) บ้านม่วงกลาง 1.2) บ้านบางเบน ตำบลม่วงกลาง อำเภอกระเปอร์ 1.3) บ้านอ่าวเคย ตำบลม่วงกลาง อำเภอกระเปอร์	ชุมชนพื้นที่เกาะบางเบนนับเป็นชุมชนดั้งเดิม ส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตตามวิถีชีวิตประมงเรือเล็ก (ประมงพื้นบ้าน) มีการรวมกลุ่มชาวประมง จัดตั้งชมรมเรือท่องเที่ยวเพื่อบริการนักท่องเที่ยว เกิดรายได้เสริมในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีบริการที่พักต่าง ๆ เช่น รีสอร์ท บริการนักท่องเที่ยว การเพาะเลี้ยงกุ้ง สวนผลไม้ การปลูกมะม่วงหิมพานต์ และการเลี้ยงสัตว์ (วัว)	1) ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม 2) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านคุณค่าของพื้นที่ชุ่มน้ำ และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1) ความเข้มแข็งของชุมชนในการมีส่วนร่วม 2) สามารถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเสริม เช่น การตกปลา รมฝังทะเล 3) สร้างจิตสำนึกให้กลุ่มคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม 4) การฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้ เพื่อปลูกจิตสำนึกในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม
2) บ้านทะเลนอก ตำบลท่าพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ	สภาพชุมชนประมงขนาดเล็ก และทำสวนยางและปลูกมะม่วงหิมพานต์ นอกจากนี้ยังมีบริการการท่องเที่ยวรองรับ เช่น เรือนำเที่ยว	1) ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม 2) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริการนักท่องเที่ยว	1) จัดอบรมชุมชนให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการบริการนักท่องเที่ยว 2) ชมรมเรื่อนำเที่ยว/มัคคุเทศก์ท้องถิ่น
3) หนองประพาศ 1.1) บ้านทับหม้อ 1.2) บ้านท่าพวน ตำบลท่าพวน กิ่งอำเภอสุขสำราญ	สภาพชุมชนประมงขนาดเล็ก มีการเลี้ยงปลาในกระชัง (ปลาเก๋า / ปลาตะพง) ทำนาในป่าชายเลน/สวนผลไม้ (เงาะ/สว่นยาง ในพื้นที่บ้านท่าพวนมีการบริการนักท่องเที่ยว เช่น เรือเช่าพานักท่องเที่ยวชมป่าชายเลน	1) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดทำแผนเพื่อการดูแลสิ่งแวดล้อม 2) กิจกรรมท่องเที่ยว	1) การรณรงค์รักษาความสะอาด 2) จัดอบรมชุมชนให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 3) ฝึกอบรมประชาชนท้องถิ่นในการบริการนักท่องเที่ยว /ชมรมเรือประมงพื้นบ้าน
4) บ้านบึงกล้วยนอก ตำบลนาตา กิ่งอำเภอสุขสำราญ	สภาพชุมชนมีการประกอบอาชีพ ดังนี้ 1) สวนผลไม้/สวนยาง/มะม่วงหิมพานต์/ 2) เลี้ยงปลาในกระชัง (ปลาเก๋า)/ประมงเรือเล็ก มีกิจกรรมของชุมชนในการดูแล/รักษา/อนุรักษ์ป่าชายเลน รวมทั้งควบคุมการตัดไม้ และมีกิจกรรมปลูกป่าชุมชนและทดแทนจากการตัดไม้ไปใช้ประโยชน์	1) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	1) ฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/กรมการท่องเที่ยว ถ่ายทอดความรู้ 2) จัดเสวนาระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 3) จัดกิจกรรมล่องเรือชมป่าชายเลน รองรับบริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ 4) จัดที่พักประเภท Home stay เพื่อสัมผัสวิถีชีวิตชาวประมง

พื้นที่ศึกษาที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำปากน้ำกระบุรี	สภาพชุมชน/เศรษฐกิจ-สังคม	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางปฏิบัติ
<p>1) ชุมชนวัยชราชายแดน –พื้นที่สงวน ริมน้ำทะเลระนอง-อุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะพยาม</p> <p>1.1) บ้านหาดทรายขาว ตำบลหงาว อำเภอเมือง</p>	<p>เป็นชุมชนเล็ก ๆ ประกอบอาชีพประมง พื้นบ้าน ไม่มีถนนเข้าถึง การเดินทางโดยเรือ</p>	<p>1) ขาดจิตสำนึกในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ที่จะมีผลกระทบต่อดำรงชีวิตของชุมชน</p> <p>2) ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผน เพื่อดูแลด้าน ระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>1) เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริมวิถีชีวิตชุมชน และ ป่าชายเลน</p> <p>2) สร้างจิตสำนึกให้กับกลุ่มคนในพื้นที่ด้านการ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p> <p>3) ผูกอบรมผู้นำชุมชน หมู่บ้าน ตำบล รวมทั้งครู ในพื้นที่</p> <p>4) ดำเนินการฝึกอบรมความรู้ด้านระบบนิเวศและ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความ เข้าใจและมีส่วนร่วมในการดูแลจัดการพื้นที่</p>
<p>1.2) บ้านหาดทรายดำ ตำบลหงาว อำเภอเมือง</p>	<p>เป็นชุมชนเล็กประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน ปลูกมะม่วงหิมพานต์/สวนผลไม้ และเลี้ยงปลา ในกระชัง</p>	<p>1) ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการบริการท่องเที่ยว การ รวมกลุ่ม การมีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>2) ขาดความรู้ความเข้าใจการบริการนักท่องเที่ยว การ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p>	<p>1) พัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงเกษตร มะม่วง- หิมพานต์) เพื่อสร้างรายได้เสริมให้ประชาชน ในพื้นที่</p> <p>2) กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เกาะพยาม</p> <p>3) ผูกอบรมัคคุเทศก์ท้องถิ่น/ผู้นำชุมชน</p>
<p>1.3) เกาะพยาม ตำบลเกาะพยาม อำเภอเมือง</p>	<p>ชุมชนส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพปลูกมะม่วง หิมพานต์ สถานที่พัก และเรือเช่าไว้ให้บริการ นักท่องเที่ยว</p>	<p>1) การบริการท่องเที่ยว</p> <p>2) การรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ</p>	<p>1) กิจกรรมท่องเที่ยว โดยการแปรรูปผลิตภัณฑ์มะม่วง- หิมพานต์ ร่วมกับกิจกรรมพักผ่อน เช่น ดำน้ำ ดูปะการัง เป็นต้น</p> <p>2) ผูกอบรมผู้ประกอบการท่องเที่ยว ในการบริหาร จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p>

พื้นที่ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอูร์รุกซ์พื้นที่ชุ่มน้ำปากน้ำกระบุรี	สภาพชุมชน/เศรษฐกิจ-สังคม	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางปฏิบัติ
<p>1.4) เกาะช้าง ตำบลเกาะพะธำ อำเภอมืออง</p>	<p>สภาพชุมชนดั้งเดิม ประชาชนส่วนใหญ่อพยพมาจากจังหวัดใกล้เคียง ที่ดินส่วนใหญ่ เป็นของส่วนตัว มีการประกอบอาชีพสวนมะพร้าว/สวนมะม่วง/หิมพานต์/สวนยาง และมีการประกอบอาชีพเสริมเพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก/ร้านอาหาร</p>	<p>1) ไม่มีหน่วยงานจัดการด้านการท่องเที่ยว 2) การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 3) ขาดงบประมาณในการช่วยเหลือจากภาครัฐในการพัฒนาพื้นที่</p>	<p>1) ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มีกิจกรรมท่องเที่ยวเสริม เช่น ดำน้ำ และตกปลา 2) การรวมกลุ่มชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 3) การฝึกอบรมความรู้ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ประกอบการในพื้นที่กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 4) การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p>
<p>1.5) เกาะเหลา ตำบลปากน้ำ อำเภอมืออง</p>	<p>สภาพชุมชนอิสลาม มีการประกอบอาชีพ 1) ทำประมงเรือเล็กเลี้ยงปลาในกระชัง (ปลาเก๋า / ปลากะพง) 2) ทำกะปิจากกุ้งเคย</p>	<p>1) ขาดความรู้ความเข้าใจในระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม 2) ไม่มีการวิเคราะห์ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ร่วมกันในระดับหมู่บ้าน ชุมชน 3) ชุมชนขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม</p>	<p>1) จัดอบรมชุมชนให้ตระหนักถึงประโยชน์ของการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน 2) ดำเนินการศึกษาอบรมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแก่ชาวประมง 3) การประชาสัมพันธ์ 4) เป็นแหล่งแวะพักระหว่างอาหารและศึกษาวิถีชีวิตชาวเล 5) กลุ่มผลิตเกาะเหลาที่มีชื่อเสียง</p>
<p>2) พื้นที่ละอุ่น-กระบุรี 2.1) สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ รน.11</p>	<p>สภาพชุมชนประกอบอาชีพทำสวนผลไม้ ไม่มีการรวมกลุ่มด้านการอนุรักษ์ หรือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p>	<p>1) ประชาชนขาดความรู้ด้านการบริการนักท่องเที่ยว 2) ไม่มีหน่วยงานจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์แหล่ง หรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น</p>	<p>1) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจด้านการบริการนักท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ 2) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติในป่าชายเลนมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง 3) อบรมมัคคุเทศก์เยาวชน 4) จัดกิจกรรมปลูกป่าชายเลนและพิชิตมูโนไพร</p>

พื้นที่ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	สภาพชุมชนเศรษฐกิจ-สังคม	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางปฏิบัติ
2.2) อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	สภาพชุมชนดั้งเดิม มีการจับปลาโดยใช้เรือ โดยไม่มีเครื่องมือจับ และการหาหอยไฟไหม้ ในลำน้ำละอูน-กระบุรี มีการอบรมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การอบรมมัคคุเทศก์น้อย เป็นต้น	1) ประชาชนขาดความรู้ด้านการบริการนักท่องเที่ยว 2) ไม่มีหน่วยงานจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์แหล่ง หรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น	1) การส่งเสริมลำนน้ำกระบุรี ตามแนวชายแดนไทย-สหภาพเมียนมาร์ 2) การส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยววัฒนธรรม/ประเพณี และแหล่งธรรมชาติ เช่น - ประเพณีการแข่งขันเรือ (เป็นกิจกรรมท่องเที่ยวที่ขึ้นประเพณี วัฒนธรรม ชุมชนริมน้ำในลำน้ำกระบุรี - การท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติ เช่น น้ำตก ปูญูปาล หนองพิทักษ์อุทยานแห่งชาติบ้านหาดยาว (แหล่งน้ำพุร้อนธรรมชาติ) กิจกรรมท่องเที่ยวชม แช่น้ำพุร้อน การเที่ยวน้ำตก รับประทานอาหาร และชมวิถีชีวิตต้นน้ำกระบุรี 3) ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัย เช่น การพายเรือแคนู/คายัค
2.3) บ้านเจ้าฟ้า ตำบลบางแก้ว อําเภอละอูน	สภาพชุมชนประมงพื้นบ้าน และมีกิจกรรมอนุรักษ์ธรรมชาติ เช่น กิจกรรมปลูกป่าชายเลน / ฟื้นฟูป่าชายเลน โดยประชาชนมีส่วนร่วม เป็นการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลนในลำน้ำละอูน-ระนอง	1) ไม่มีหน่วยงานจัดการด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์แหล่ง หรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น 2) การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรชุมชนในพื้นที่	1) บริการนำเที่ยวล่องลำน้ำละอูน-กระบุรี และทัวร์หิ่งห้อย 2) เอกสาร/แผ่นพับประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว 3) อบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น 4) การจัดตั้งกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อ.ละอูน 5) ฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่น หมู่บ้าน ตำบล รวมทั้งครูในพื้นที่รอบๆ

พื้นที่ศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	สภาพชุมชน/เศรษฐกิจ-สังคม	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางการปฏิบัติ
2.4) บ้านบางใหญ่ ตำบลบางพระเหนือ อำเภอละงูน	เป็นชุมชนทำสวนยางพารา/กาแฟ/ปาล์ม	<ol style="list-style-type: none"> 1) ขาดจิตสำนึกในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะมีผลกระทบต่อพื้นที่ 2) ไม่มีหน่วยงานจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์แหล่ง หรือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1) การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชน 2) อนุรักษ์พื้นที่ป่าบางเคียน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากมีสัตว์ป่าจำนวนมาก 3) สามารถจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเสริม เช่น ตลาดนกหว้า 4) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางเดินรถทางเดิน คอกงหินต้น
2.5) ถ้าพระชายงค์ บ้านลำเลียง ตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี	สภาพชุมชนดั้งเดิมประกอบอาชีพเพาะปลูกเป็นส่วนใหญ่	<ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 2) การมีส่วนร่วมของชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> 1) เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติรอบๆ ถ้าพระชายงค์ 2) เป็นจุดแวะพักในเส้นทาง 3) ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ควบคู่กับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของชุมชน เช่น กิจกรรมการปลูกป่าสมุนไพร ป่าชายเลนรอบๆ ถ้า การจัดงานท่องเที่ยวประจำปีถ้าพระชายงค์
2.6) คอคอดกระ บ้านมะมู ตำบลมะมู อำเภอกระบุรี	เป็นชุมชนดั้งเดิม ประกอบอาชีพเพาะปลูกทำสวนยาง	<ol style="list-style-type: none"> 1) การจัดการด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม 2) ขาดการพัฒนาในด้านแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีหลากหลาย 	<ol style="list-style-type: none"> 1) แหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางเดินทาง และแวะพักชมวิวทิวทัศน์ 2) แหล่งซื้อ-ขายสินค้าชายแดน 3) ฝึกอบรมการให้ความรู้เพื่อสร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการท่องเที่ยว

ที่มา : จากการสำรวจของสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ,2547.

1.8.1.5 แนวทางการจัดการด้านองค์กร และกฎหมาย

พื้นที่ผู้นำแหล่งท่องเที่ยว	สภาพการจัดองค์กร กฎหมาย และการบริหาร	ปัญหาและข้อจำกัด	แนวทางปฏิบัติ
1) ปภอแม่ฮ่องสอน	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายป่าไม้ โดยศูนย์วิจัยป่าชายเลนจังหวัดระนอง เป็นหน่วยงานบริหารและจัดการพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดองค์กรให้มีความเหมาะสมกับพื้นที่ที่รับผิดชอบและการกิจ - ไม่มีองค์กรด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้มีโครงการศึกษาการจัดรูปแบบการบริหารและจัดการพื้นที่เขตสงวนชีวมณฑลจัดตั้งองค์กรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
1.2) อุทยานแห่งชาติห้วยเกาะพยอม	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ระหว่างดำเนินการจัดตั้งเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ ตาม พรบ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 ในขณะนี้ได้จัดให้มีหน่วยบริการในพื้นที่แล้ว 	<ul style="list-style-type: none"> - ความล่าช้าการประกาศเป็นเขตพื้นที่อนุรักษ์ - ความตึงเครียดระหว่างพื้นที่อนุรักษ์ - ไม่มีองค์กรด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - เร่งดำเนินการรณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วม และไม่ต่อต้าน - จัดตั้งองค์กรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
1.3) อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับการคุ้มครองตาม พรบ.อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 มีหน่วยงานบริหารคือ อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่และเครื่องมืออุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - รวมหน่วยบริหารพื้นที่อนุรักษ์เข้าด้วยกันเพื่อจัดให้มีอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่ และเครื่องมืออุปกรณ์ใช้ร่วมกัน
2) อุทยานแห่งชาติแหลมสน	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับการคุ้มครองตาม พรบ. อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 มีหน่วยงานบริหารและจัดการพื้นที่ คือ อุทยานแห่งชาติแหลมสน 	<ul style="list-style-type: none"> - งบประมาณและอัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่และเครื่องมืออุปกรณ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดให้รวมพื้นที่อนุรักษ์เข้าเป็นหน่วยบริหารเดียวกัน เพื่อศักยภาพและขีดความสามารถการบริหารและจัดการ
3) ปภคองกะปों	<ul style="list-style-type: none"> - มีพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเลนคลองม่วงหลวง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความขัดแย้งด้านการใช้ทรัพยากรในทะเลสาบระนองเมื่อประกาศเป็นเขตห้ามล่าฯ - ไม่มีองค์กรด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรกำหนดเป็นเขตอนุรักษ์เพิ่มเติมเข้ากับเขตอุทยานแห่งชาติแหลมสน - จัดตั้งองค์กรท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่

1.8.2 รูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

ข้อเสนอของรูปแบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1) จัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จังหวัดระนอง ทำหน้าที่ด้านการบริหาร และจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังนี้

อำนาจหน้าที่

(1) เป็นที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัด ด้านนโยบาย ควบคุม และกำกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(2) กำหนดทิศทางและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(3) ประสานงานเพื่อให้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เป็นไปตามแผน

(4) ติดตามประเมินผลการดำเนินงานในการพัฒนา และจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้สอดคล้องกับมาตรการ และวัตถุประสงค์ของพื้นที่ชุ่มน้ำ

(5) หน้าที่อื่นๆ ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมาย

องค์ประกอบของคณะกรรมการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

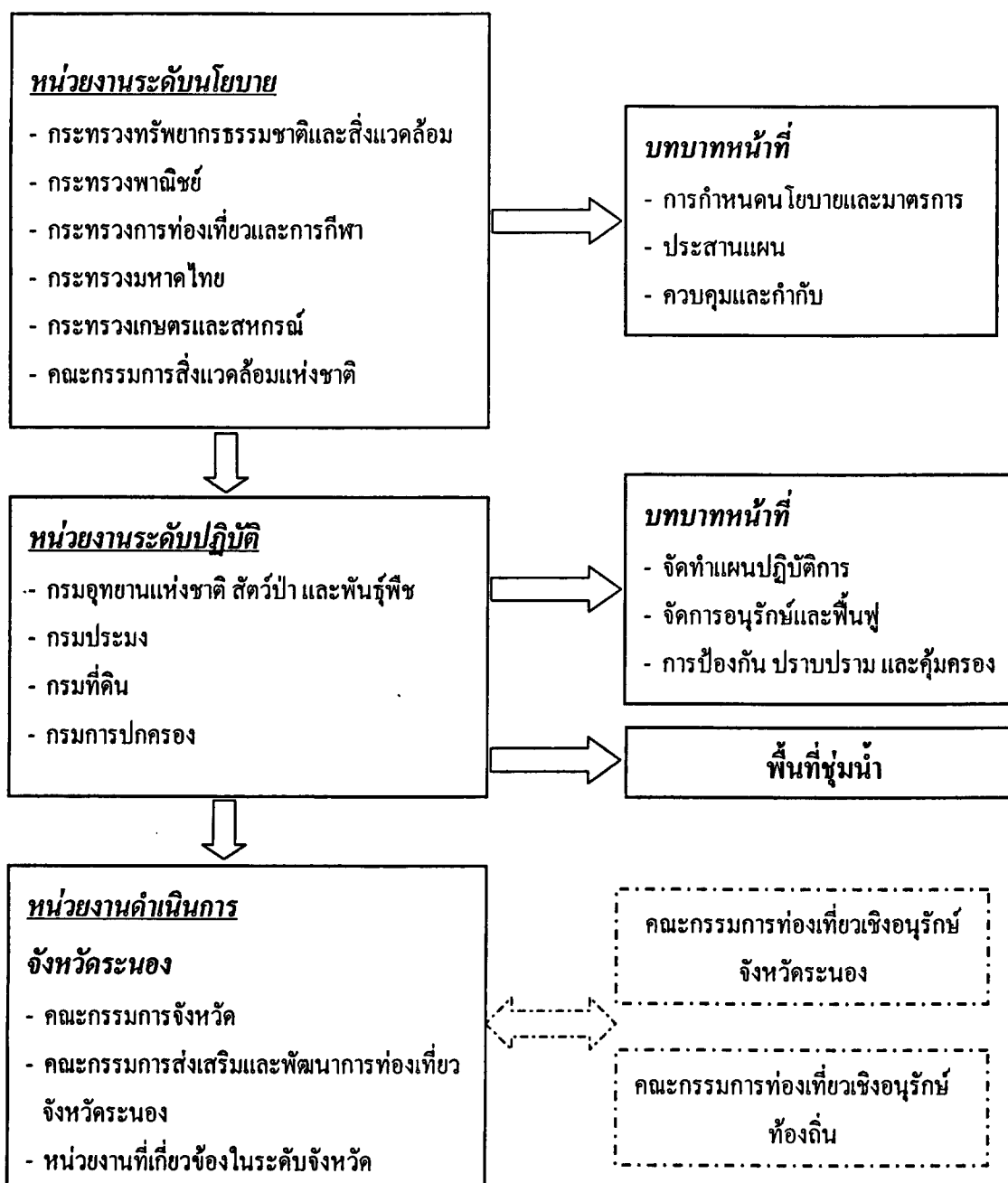
เพื่อส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากขึ้น ในการจัดตั้งคณะกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์จังหวัดระนอง ควรมีหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าร่วมด้วย ประกอบด้วย ผู้บริหารของจังหวัด ตำบล เขต องค์การบริหารส่วนจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประมงจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด นายอำเภอ สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว ศูนย์วิจัยป่าชายเลน สิ่งแวดล้อมจังหวัด อุทยานแห่งชาติ/เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ทรัพยากรธรรมชาติ ชมรมการท่องเที่ยว และผู้ทรงคุณวุฒิ

2) จัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ท้องถิ่น ในระดับท้องถิ่นควรจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ขึ้นมารองรับเช่นเดียวกับในระดับจังหวัด โดยมารองรับการบริหารและจัดการท่องเที่ยวขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ จังหวัดระนอง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งหมดจำนวน 15 แห่ง

3) องค์กรเอกชนและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว เสนอให้จัดตั้งองค์กรท่องเที่ยวในรูปของสมาคมหรือชมรมการท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยเน้นให้ผู้ประกอบการและตัวแทนของชุมชนในพื้นที่เป็นกรรมการ เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน หรือเจรจาต่อรองในกรณีที่เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ

พื้นที่โครงการทั้งหมดอยู่ภายใต้พื้นที่อุทยานแห่งชาติ พื้นที่เตรียมประกาศเป็นเขตอุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่า และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีความเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ การดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ เพื่อเป็นแนวทาง

ดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของพื้นที่โครงการ สรุปได้ดังแสดงในรูปที่ 1.8-1 ซึ่งจะเห็นได้ว่าโครงสร้างกระบวนการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ที่มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงาน และจำเป็นต้องจัดเครือข่ายความเชื่อมโยง โดยวิธีประสานงานและการบริหารกฎหมายที่เกี่ยวข้องด้านการควบคุมดูแลผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการท่องเที่ยวและนำกฎหมายนั้นมาใช้อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นหลักประกันในเรื่องความสงบเรียบร้อย และเกิดสุนทรียภาพทางการท่องเที่ยว และต้องให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรท้องถิ่นในการจัดการบริการ การแลกเปลี่ยนความรู้ และวัฒนธรรมชุมชนในกระบวนการท่องเที่ยว รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการวางแผน

รูปที่ 1.8-1 โครงสร้างกระบวนการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

1.8.3 บทบาทและความเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว

ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์รวมถึงภาพรวมการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง มีความจำเป็นต้องกำหนดบทบาทและโครงสร้างการท่องเที่ยวของจังหวัดให้มีความชัดเจน จากผลการศึกษาวิเคราะห์มีข้อเสนอแนะบทบาทและโครงสร้างการท่องเที่ยวจังหวัดระนอง ดังแสดงในรูปที่ 1.8-2 สรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลัก ซึ่งเป็นที่ตั้งจังหวัดจัดเป็นศูนย์กลางหลักด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ทั้งทางด้านการบริหาร บริการ ภาพรวมด้านการขนส่ง รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวชายแดนสหภาพเมียนมาร์

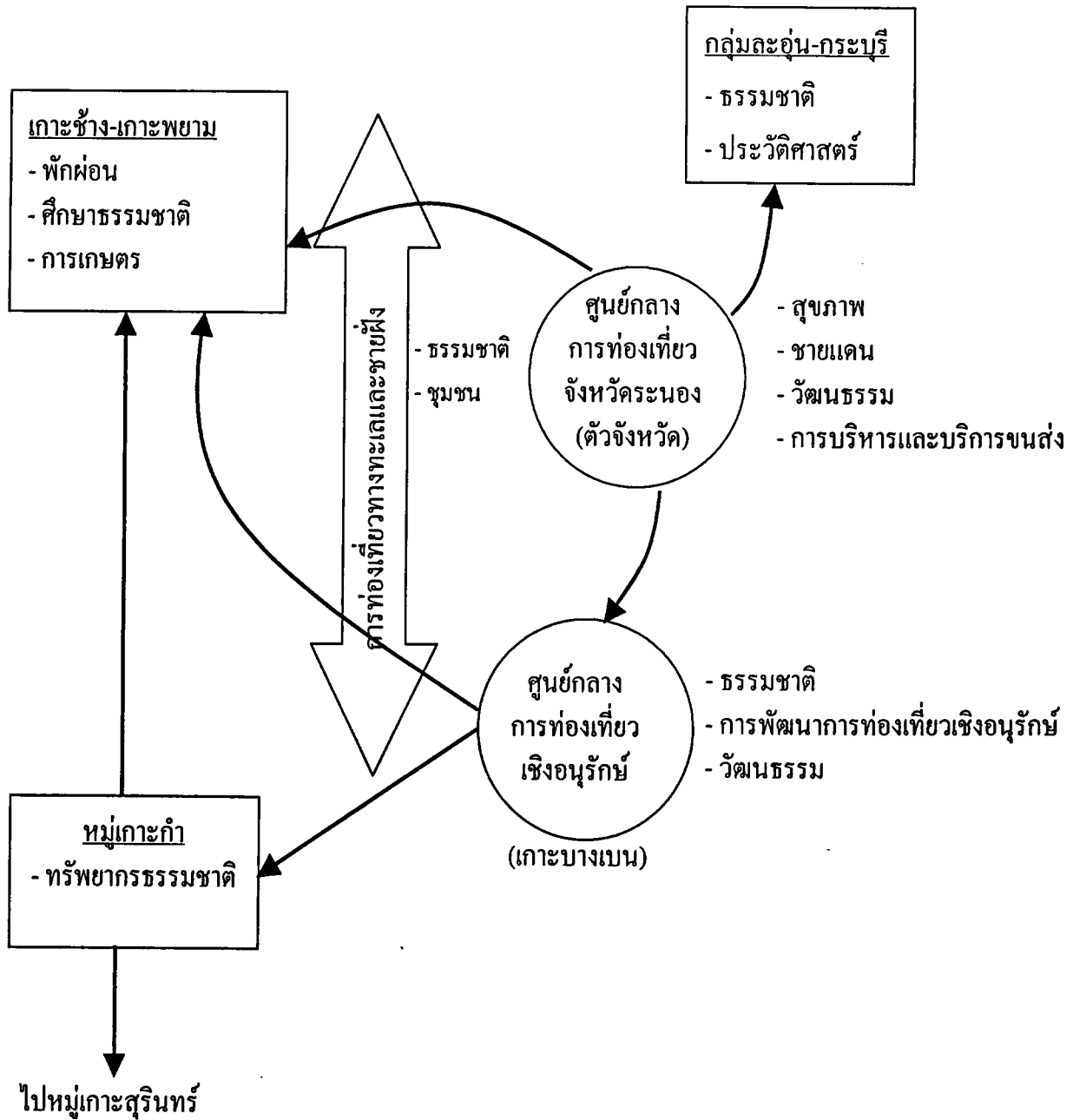
ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กำหนดให้ตัวจังหวัดระนองทำหน้าที่ด้านบริการ โดยเฉพาะด้านที่พักซึ่งควรมีการปรับปรุงและพัฒนาขึ้นในพื้นที่ชุ่มน้ำเท่าที่จำเป็น และสอดคล้องกับธรรมชาติ

2) ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กำหนดให้เกาะบางเบนเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสามารถสะท้อนภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เนื่องจากเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติแหลมสน และเป็นพื้นที่ที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติโดยรอบได้สะดวก ในขณะเดียวกันทำเลที่ตั้งอยู่ในตำแหน่งศูนย์กลางที่เหมาะสม ดังนั้นในการพัฒนาเกาะบางเบนเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ จำเป็นต้องพัฒนาปัจจัยสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในหลายๆ ด้าน ได้แก่ การจัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ระบบท่าเรือ สถานที่จัดประชุม ศูนย์ฝึกอบรม ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ศูนย์แสดงสินค้าพื้นเมือง เป็นต้น

3) พื้นที่ท่องเที่ยว ในการพัฒนาการท่องเที่ยวจำเป็นต้องพัฒนาขอบเขตพื้นที่เพื่อการจัดการอนุรักษ์ การควบคุมและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

นอกจากนี้การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ จะสามารถวางแผนชุมชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการ รวมถึงการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีได้จำกัดเฉพาะจุดหรือแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เท่านั้น ดังนั้นในการกำหนดขอบเขตพื้นที่ท่องเที่ยวจึงกำหนดให้ขอบเขตพื้นที่ท่องเที่ยวอยู่ในรัศมี ไม่เกิน 5 กิโลเมตร จากแหล่งท่องเที่ยวหลัก โดยได้กำหนดจำนวนแหล่งท่องเที่ยวไว้ทั้งหมด 7 พื้นที่ ดังนี้

(1) เขตสงวนชีวมณฑล-เกาะเหลา	(5) เกาะพยาม
(2) เกาะบางเบน-ทะเลสาบระนอง	(6) เกาะช้าง
(3) หาดประภาส-บ้านบางกล้วยนอก	(7) ลำน้ำละอูน-กระบุรี
(4) หมู่เกาะกำ	

รูปที่ 1.8-2 บทบาทและความเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว

4) แหล่งท่องเที่ยว หมายถึง พื้นที่ย่อยในพื้นที่ท่องเที่ยวหลัก โดยกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกใช้ในการท่องเที่ยวอย่างเข้มข้นมากกว่าพื้นที่ทั่วไป เนื่องจากเป็นแหล่งที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้ จึงมีนักท่องเที่ยวเข้ามามาก ช่วงเวลานาน ๆ มีแนวโน้มและรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวมากมายในการบริการด้านการท่องเที่ยว จึงต้องมีแผนการจัดการโดยละเอียด ทั้งขอบเขตพื้นที่ บทบาทและความเชื่อมโยงของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ซึ่งจากผลการศึกษาสามารถกำหนดแหล่งท่องเที่ยวสรุปได้ดังนี้

พื้นที่ท่องเที่ยว	แหล่งท่องเที่ยว	ประเภท
1) <u>เขตสงวนชีวมณฑล-เกาะเหลา</u>	- ศูนย์วิจัยป่าชายเลน	ธรรมชาติ
	- โกงกางยักษ์ (บ้านหาดทรายขาว)	ธรรมชาติ
	- ชุมชนเกาะเหลา	ธรรมชาติ/วัฒนธรรม
	- ชุมชนชาวเล	วัฒนธรรม
	- ชุมชนเกาะกำ	วัฒนธรรม
2) <u>เกาะบางเบน-ทะเลสาบระนอง</u>	- หาดบางเบน	ธรรมชาติ
	- แหลมสน	ธรรมชาติ
	- ชุมชนบางเบน	วัฒนธรรม
	- ทะเลสาบระนอง	ธรรมชาติ
3) <u>หาดประพาส-บ้านบางกล้วยนอก</u>	- สถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง	ธรรมชาติ
	- หาดประพาส	ธรรมชาติ
	- บ้านบางกล้วยนอก (ป่าชายเลน)	ธรรมชาติ
	- ภูเขาทอง (แหล่งลูกปัด)	วัฒนธรรม
	- อ่าวเคย	วัฒนธรรม
4) <u>หมู่เกาะกำ</u>	- อ่าวเขาควาย	ธรรมชาติ
	- แหล่งปะการัง	ธรรมชาติ
	- ป่าระกำ	ธรรมชาติ
	- เกาะญี่ปุ่น	ธรรมชาติ

พื้นที่ท่องเที่ยว

5) เกาะพยาม

แหล่งท่องเที่ยว

ประเภท

- ชุมชนเกาะพยาม	วัฒนธรรม
- เจดีย์ลอยน้ำ	วัฒนธรรม
- อ่าวใหญ่	ธรรมชาติ
- อ่าวเขาควาย	ธรรมชาติ
- อ่าวแม่มา่ย	ธรรมชาติ
- อ่าวหินขาว	ธรรมชาติ
- อ่าวไผ่	ธรรมชาติ
- อ่าวมุก	ธรรมชาติ

6) เกาะช้าง

- อ่าวใหญ่	ธรรมชาติ
- อ่าวไข่เต่า	ธรรมชาติ
- อ่าวเล็ก	ธรรมชาติ
- อ่าวชาวเล	ธรรมชาติ
- อ่าวข้าว	ธรรมชาติ
- ระบบหินธรรมชาติ	ธรรมชาติ
- ชุมชนเกาะช้าง	วัฒนธรรม
- อุเรือญี่ปุ่น	ประวัติศาสตร์

7) ลำน้ำละอุ่น-กระบี่

- สถานีรถไฟบ้านเขาฝาชี	ประวัติศาสตร์
- เขาฝาชี	ประวัติศาสตร์/ธรรมชาติ
- สวนรุกขชาติป่าชายเลนฯ	ธรรมชาติ
- ลำน้ำละอุ่น	ธรรมชาติ
- เกาะขวาง	ธรรมชาติ

1.8.4 ข้อเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ สำหรับพื้นที่ท่องเที่ยว 6 กลุ่มหลัก คือ พื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน ได้แก่ หมู่เกาะกำ บ้านบางกล้วยนอก และหาดประพาส พื้นที่ชุ่มน้ำปากคลองกะเปอร์ ได้แก่ ทะเลสาบระนอง และเกาะบางเบน พื้นที่ชุ่มน้ำปากแม่น้ำกระบี่ ได้แก่ เกาะเหลา เขตสงวนชีวมณฑลระนอง เกาะช้าง และลำน้ำละอุ่น-กระบี่ ตามที่ได้กำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพและมีความเหมาะสม สามารถนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 1.8-1 สรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1.8-1 แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ	หมู่เกาะก่า	หาดประพาส-บ้านบางกล้วย	เกาะบางเบนน-ทะเลสาบระนอง	เขตสงขลารวมเขตเกาะเหลา	เกาะช้าง	สำนักตะลัน
1. ภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ	เป็นแหล่งพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างองค์รวมการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ	เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ป่าชายเลนและชายฝั่งโดยมีรูปแบบการจัดการให้ชุมชนเป็นศูนย์กลางการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ	เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่มีความหลากหลาย สามารถจัดกิจกรรมเพื่อการศึกษารวมชาติ การพักผ่อน การออกกำลังกาย และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องโดยชุมชนมีส่วนร่วมในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ	เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อศึกษาค้นคว้าทางธรรมชาติของป่าชายเลนและวัฒนธรรมชุมชนที่มีแนวทางการจัดการทรัพยากรในพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน	แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนแบบสงบในแหล่งธรรมชาติและป่าชายเลน	เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาด้านธรรมชาติและประวัติศาสตร์
2. รูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยว	เน้นการท่องเที่ยวแบบวันเดียวในกิจกรรมที่กำหนด เพื่อการพักผ่อนแบบสงบและการศึกษาธรรมชาติในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะดังนี้ - ศึกษาธรรมชาติของป่าชายเลนและสัตว์ป่าในเส้นทางถ้ำคลอง - ศึกษาความหลากหลายของระบบนิเวศ - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางศึกษารวมชาติป่าเขาบริเวณอ่าวเขาควาย เกาะกำใหญ่และเกาะกำน้อย	เน้นกิจกรรมท่องเที่ยวที่ชุมชนจัดขึ้น เพื่อให้มีนักท่องเที่ยวพักผ่อนและศึกษารวมชาติ โดยมีหน่วยงานทางวิชาการสนับสนุน - ศึกษาธรรมชาติของป่าชายเลนและสัตว์ป่าในเส้นทางถ้ำคลอง - ศึกษาความหลากหลายของระบบนิเวศ - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางศึกษารวมชาติป่าเขาบริเวณอ่าวเขาควายและศึกษาป่าเขาตามเส้นทางธรรมชาติ	เน้นการท่องเที่ยวแบบกำหนดกิจกรรมและการออกแบบการท่องเที่ยวเชิงพักผ่อน โดยนักท่องเที่ยวสามารถเลือกกิจกรรมที่ต้องการศึกษารวมชาติและออกกำลังกายได้ - ศึกษาธรรมชาติของป่าชายเลนและสัตว์ป่าในเส้นทางถ้ำคลอง - ศึกษาความหลากหลายของระบบนิเวศ - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางศึกษารวมชาติป่าเขาบริเวณอ่าวเขาควายและศึกษาป่าเขาตามเส้นทางธรรมชาติ	เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและป่าชายเลน โดยกิจกรรมการพักผ่อนทางธรรมชาติและการศึกษาธรรมชาติที่หลากหลาย - ศึกษาธรรมชาติและทัศนียภาพที่สวยงามของระบบนิเวศ - เดิน/ขี่จักรยานออกกำลังภายในเส้นทางรอบเกาะ	เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและป่าชายเลน โดยกิจกรรมการพักผ่อนทางธรรมชาติและศึกษาธรรมชาติที่หลากหลาย - ศึกษาธรรมชาติและทัศนียภาพที่สวยงามของระบบนิเวศ - เดิน/ขี่จักรยานออกกำลังภายในเส้นทางรอบเกาะ	- จุดท่องเที่ยวบริเวณสถานีรถไฟ - เส้นทางศึกษารวมชาติและประวัติศาสตร์สงคราม - การล่องเรือชมทุ่งหอย - ทำกิจกรรมประมงในสำนักตะลัน - เที่ยวชมเกาะในลำน้ำกระบุรี - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางป่าชายเลน

ตารางที่ 1.8-1 แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ (ต่อ)

แนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ	หมู่เกาะก่า	หาดประพาส-บ้านบางถั่ว	เกาะบางบน-ทะเลสาบระนอง	เขตสงวนชีวมณฑล-เกาะเหลา	เกาะช้าง	ลำน้ำตะตู่
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาธรรมชาติของแหล่งปะการัง และแหล่งหญ้าทะเล - ศึกษาวิธีการทำประมง ปลาหลังเขียว - ศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์ฐานเรือญี่ปุ่น - ศึกษาระบบนิเวศป่าระก่า - ทำกิจกรรมพายเรือแคนู/คายัคในอ่าวเขาควาย 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาแหล่งวัฒนธรรม (ลูกปัดภูเขาทอง) - เดินสำรวจและศึกษาป่าชายหาด/สมุนไพรตามเส้นทางธรรมชาติ - ห้องสมุดธรรมชาติ - ทรัพยากรชายฝั่ง (พื้นที่สถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่งระนอง) - ทั่วพื้นที่ประมง/ดูกิจกรรมประมง - พายเรือแคนู/คายัคในป่าชายเลน 	<ul style="list-style-type: none"> - นั้งเรือชมทัศนียภาพในพื้นที่ทะเลสาบระนอง - ทั่วริมทะเลสาบระนอง - ทั่วริมทะเลสาบระนอง - ทั่วริมทะเลสาบระนอง - ทั่วริมทะเลสาบระนอง - พายเรือแคนู/คายัคในป่าชายเลน/ทะเล 	<ul style="list-style-type: none"> - นั้งเรือชมธรรมชาติในพื้นที่ป่าชายเลน - ชายฝั่ง และกิจกรรมประมงพื้นบ้าน - พายเรือแคนู/คายัคในป่าชายเลน 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาธรรมชาติในเส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าเขา - ศึกษาธรรมชาติของถ้ำมีชีวิต - ศึกษารอยเท้าของสัตว์ป่า - ศึกษาแหล่งประวัติศาสตร์ฐานเรือญี่ปุ่น - การท่องเที่ยวเชิงเกษตร - ดูนกและวิถีชีวิตของนกแก๊ก - ในยามเช้า - พายเรือแคนู/คายัคในป่าชายเลน 	<ul style="list-style-type: none"> - เรือน้ำที่ขว - ร้านอาหาร - Home stay - ทำกิจกรรมประมง - นำชมเส้นทางธรรมชาติ
3. ชุมชนและการบริการ	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการเรือน้ำที่ขว - การนำชมศึกษาธรรมชาติ และทำกิจกรรม - ผลิตสินค้าพื้นเมือง - ให้เช่าเรือแคนู/คายัค 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการเรือน้ำที่ขว/บริการอาหาร - บริการนำเที่ยวในพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ - ผลิตสินค้าพื้นเมือง - ให้เช่าเรือแคนู/คายัค 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการเรือน้ำที่ขว - บริการนำเที่ยวประเภทต่างๆ - ผลิตสินค้าพื้นเมือง - ให้เช่าเรือแคนู/คายัคและจักรยาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการเรือน้ำที่ขว - ผลิตสินค้าพื้นเมือง - จัดทัวร์ประมง - ให้บริการอาหารและที่พัก 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้บริการที่พักร้านอาหาร - ให้บริการเรือน้ำที่ขว - ผลิตสินค้าพื้นเมือง - ให้เช่าเรือแคนู/คายัค และจักรยาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เรือน้ำที่ขว - ร้านอาหาร - Home stay - ทำกิจกรรมประมง - นำชมเส้นทางธรรมชาติ

ตารางที่ 1.8-1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ	หมู่เกาะก่า	หาคประพาส-บ้านบางกล้าย	เกาะบางเบนน-ทะเลสาบระนอง	เขตสงวนชีวมณฑล-เกาะเหลา	เกาะช้าง	ลำน้ำละอุ่น
4. การเตรียมความพร้อม - ปรับปรุงและพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภค - ปรับปรุงสิ่งก่อสร้างน้อยที่สุด - จัดระบบผู้ให้บริการเรือ - จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว - จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว - จัดทำป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยว - ฝึกอบรมการท่องเที่ยว - ฝึกอบรมภาษาและความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำป่าเขตร้อน	- จัดทำโครงการและเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ - ปรับปรุงเส้นทางธรรมชาติแนวป่าชายหาดบริเวณหาดประพาส - พัฒนาเส้นทางธรรมชาติป่าชายเลนบริเวณบ้านบางกล้ายนอก - จัดตั้งองค์กรและศูนย์ชุมชนด้านท่องเที่ยว - ส่งเสริมให้เอกชนจัดตั้งพิพิธภัณฑ์โดยบริเวณภูเขาทอง และควารอนุรักษ์ภูเขาทองและพื้นที่โดยรอบให้เป็นแหล่งอารยธรรมโบราณ - จัดทำป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยว - ฝึกอบรมการท่องเที่ยว - ฝึกอบรมภาษาและความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำป่าเขตร้อน	- จัดทำโครงการและเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่โดยพิจารณาให้มีลักษณะเชื่อมโยงระหว่างเกาะบางเบนนและทะเลสาบระนอง - พัฒนาเส้นทางธรรมชาติแนวป่าชายหาดบางเบนน - พัฒนาเส้นทางจักรยานบางเบนน - จัดตั้งองค์กรชุมชนผู้ใช้บริการด้านท่องเที่ยว - จัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว - จัดทำป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยว - ฝึกอบรมการท่องเที่ยว - ฝึกอบรมภาษาและความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำป่าเขตร้อน และเตรียมความพร้อมบุคลากร	- พัฒนาโครงการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เกิดการท่องเที่ยวแบบวงจร (Loop) ในเส้นทางท่องเที่ยวจากศูนย์วิจัยป่าชายเลน, บ้านหาดทรายขาว, เกาะเหลา, เกาะก่า - จัดตั้งองค์กรชุมชนด้านการท่องเที่ยว - ปรับปรุงอาคารนิทรรศการและฝึกอบรมของศูนย์วิจัยป่าชายเลน - จัดตั้งพิพิธภัณฑ์เรือและเกาะบางเบนน - จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว - จัดตั้งสถาบันพัฒนาการท่องเที่ยว - จัดทำป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยว - ฝึกอบรมการท่องเที่ยว - ฝึกอบรมภาษาและความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำป่าเขตร้อน และเตรียมความพร้อมบุคลากร	- พัฒนาโครงการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เกิดการท่องเที่ยวแบบวงจร (Loop) ในเส้นทางท่องเที่ยวจากศูนย์วิจัยป่าชายเลน, บ้านหาดทรายขาว, เกาะเหลา, เกาะก่า - จัดตั้งองค์กรชุมชนด้านการท่องเที่ยว - ปรับปรุงอาคารนิทรรศการและฝึกอบรมของศูนย์วิจัยป่าชายเลน - จัดตั้งพิพิธภัณฑ์เรือและเกาะบางเบนน - จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว - จัดทำป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยว - ฝึกอบรมการท่องเที่ยว - ฝึกอบรมภาษาและความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำป่าเขตร้อน และเตรียมความพร้อมบุคลากร	- ปรับปรุงและพัฒนาระบบสาธารณูปโภค - จัดตั้งองค์กรชุมชน/ผู้ประกอบการท่องเที่ยว - จัดทำโครงการบังกะโดตัวอย่าง - จัดตั้งศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยว - จัดตั้งศูนย์วิจัยและพัฒนาการท่องเที่ยว - จัดทำป้ายชื่อแหล่งท่องเที่ยว - ฝึกอบรมการท่องเที่ยว - ฝึกอบรมภาษาและความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำป่าเขตร้อน และเตรียมความพร้อมบุคลากร	- พัฒนาเส้นทางรถไฟ - อนุรักษ์เรือรบเก่า - อนุรักษ์อุทยานแห่งชาติและสวนสาธารณะ - พัฒนาสวนพฤกษศาสตร์ - ปรับปรุงเส้นทางศึกษาธรรมชาติ - พัฒนาศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 1.8-1 แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ (ต่อ)

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ	หมู่เกาะก่า	หาดประพาส-บ้านบางกล้วย	เกาะบางบน-ทะเลสาบระนอง	เขตสงวนชีวมณฑล-เกาะเหลา	เกาะช้าง	ลำน้ำตะลูน
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ	และทรัพยากรชายฝั่ง -จัดให้มีระบบการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียบนเกาะ		-จัดให้มีระบบการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย -ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานีเคอร์เดน	-จัดทำป้ายแหล่งท่องเที่ยว -ฝึกอบรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ภาษา และความรู้ด้านพื้นที่ชุ่มน้ำ ป่าชายเลน และทรัพยากรชายฝั่ง	-จัดให้มีระบบการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียของบังกะโด และร้านอาหาร	
5. การอนุรักษ์และฟื้นฟูธรรมชาติ	-ฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลบริเวณอ่าวเขาควายและเกาะก่า -ปลูกป่าชายหาดเพิ่มบริเวณอ่าวเขาควายและเกาะก่า -ศึกษาการกัดเซาะและพังทลายของพื้นที่ชายหาดบริเวณอ่าวเขาควาย	-ปลูกป่าชายหาดเพิ่มบริเวณหาดประพาส -ปลูกป่าชายเลนเพิ่มบริเวณหาดประพาส และบ้านบางกล้วยนอก -จัดทำแนวเขตป่าชายเลน -จัดทำผังอนุรักษ์ธรรมชาติบริเวณหาดประพาส	-ฟื้นฟูแหล่งหญ้าทะเลในทะเลสาบระนอง -ปลูกป่าชายหาดเพิ่มบริเวณหาดบางบน -ปลูกป่าชายเลนเพิ่มบริเวณหาดปลักควาย และพื้นที่โดยรอบทะเลสาบระนอง -จัดทำแนวเขตป่าชายเลนรอบทะเลสาบระนอง -จัดทำผังอนุรักษ์ธรรมชาติบริเวณหาดบางบน โดยกำหนดให้บริเวณที่เกิดคึกคักทุ่งทะเลเป็นเขตสงวนเพื่อเป็นถิ่นวางไข่ของนก -ฟื้นฟูป่าพรุด้านหลังหาดบางบน	-ปลูกป่าชายเลนเพิ่มบริเวณเกาะเหลา -ฟื้นฟูประเพณีและวัฒนธรรมดั้งเดิมของชาวเล	-ปลูกป่าชายเลนและป่าชายหาดค้ำอ่าวใหญ่ -ปลูกป่าเชิงเขา	-ปลูกป่าชายเลนเพิ่มเติมตามแนวลำน้ำ -อนุรักษ์ป่าไม้รอบเขาผีซี -วางระเบียบการเก็บขยะไฟไหม้ในลำน้ำ -อนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์ -จัดตั้งพิพิธภัณฑสถาน

ส่วนที่ 2
แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี
จังหวัดระนอง

ส่วนที่ 2 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

ในส่วนที่ 2 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง สารสำคัญ ประกอบด้วย กลยุทธ์ มาตรการ โครงการ กิจกรรม พื้นที่ดำเนินการ หน่วยงานรับผิดชอบ ระยะเวลา งบประมาณ และตัวชี้วัด

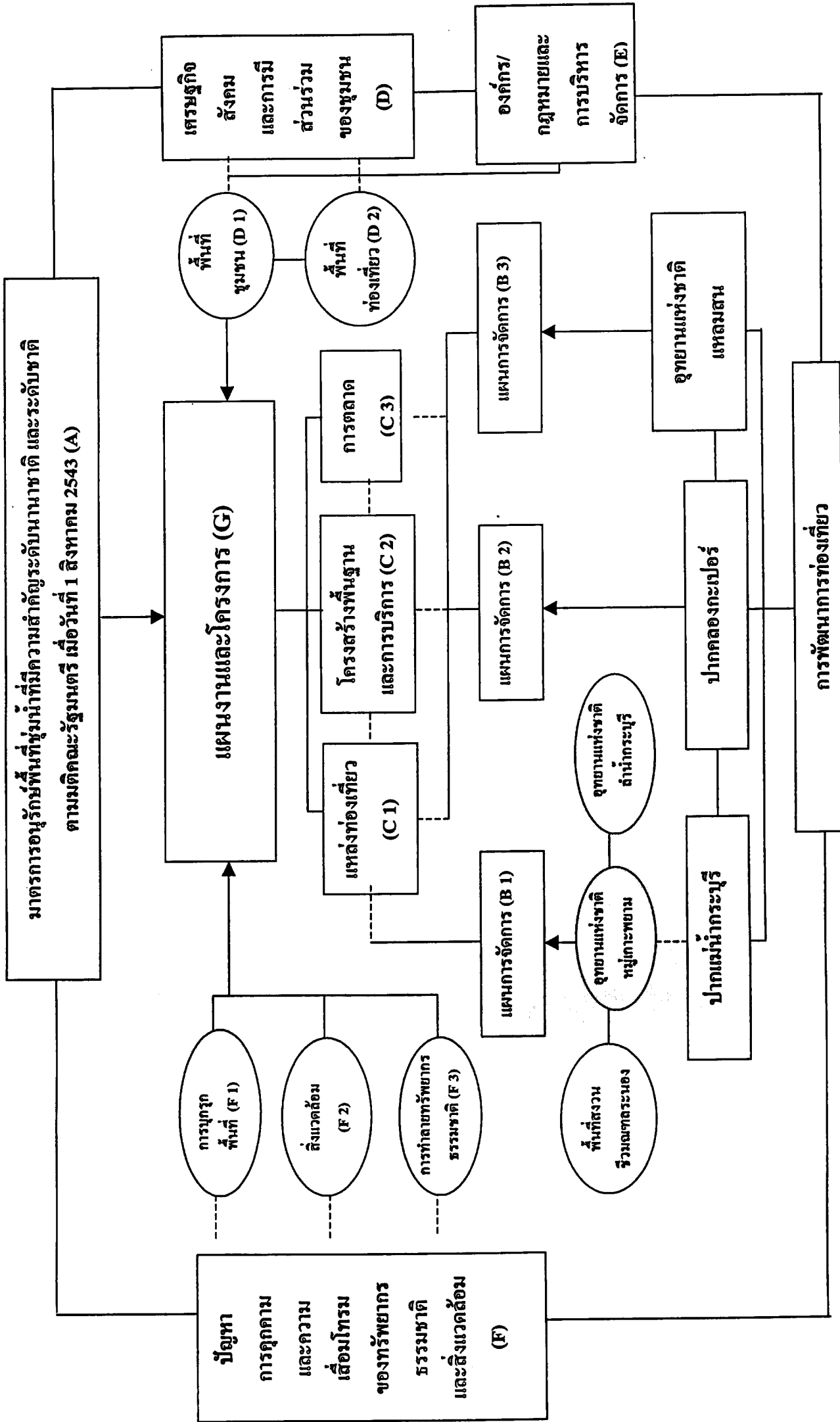
แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในบริเวณพื้นที่ศึกษา มีรูปแบบเป็นแผนดำเนินการเชิงระบบ (System Approach) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยครอบคลุมการสงวน อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ และสอดคล้องตามมาตรการการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และระดับชาติ (มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2543) และตามความต้องการของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ได้กำหนดกลยุทธ์หรือแนวทางในการดำเนินการไว้ 6 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) การสงวน อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการท่องเที่ยว
- 3) การสร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน
- 4) การจัดการด้านองค์กร กฎหมาย การบริหารและการจัดการ
- 5) การศึกษาวิจัย
- 6) การติดตาม ตรวจสอบ คຸ້ມครอง และเฝ้าระวัง

มาตรการ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมในกระบวนการดำเนินการตามแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำในบริเวณพื้นที่ศึกษาได้กำหนดไว้ ดังแสดงในรูปที่ 2.1-1

2.1 องค์ประกอบของแผน

- 1) กลยุทธ์/มาตรการ
- 2) โครงการ/กิจกรรม
- 3) พื้นที่ดำเนินการ
- 4) หน่วยงานที่รับผิดชอบ
- 5) ระยะเวลา
- 6) งบประมาณ
- 7) ตัวชี้วัด

รูปที่ 2.1-1 ระบบของแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณพื้นที่ศึกษา

2.2 แผนงานและโครงการในปัจจุบัน

2.2.1 แผนแม่บทอุทยานแห่งชาติแหลมสน

อุทยานแห่งชาติแหลมสน มีการจัดทำแผนแม่บทอุทยานแห่งชาติแหลมสน จังหวัดระนอง และจังหวัดพังงา โดยได้รับการพิจารณาอนุมัติให้ใช้เป็นแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2543-2547 จัดทำโดยส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กรมป่าไม้ ประกอบด้วย แผนการจัดการต่างๆ ดังนี้

- 1) แผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) แผนการคุ้มครองป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติ
- 3) แผนการนันทนาการและสื่อความหมายธรรมชาติ
- 4) แผนการพัฒนาและบำรุงรักษาสิ่งก่อสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้

รายละเอียดแผนการจัดการอุทยานแห่งชาติแหลมสน นอกจากนี้ยังมีแผนการพัฒนาระบบบริหารและอัตราค่าจ้างของอุทยาน ซึ่งจะไม่กล่าวถึงรายละเอียดในที่นี้ จะเห็นได้ว่าโครงการแผนงานส่วนใหญ่เป็น โครงการพัฒนา ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการควบคุม การจัดการที่ดี เพื่อไม่ก่อให้เกิดปัญหา การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.3 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง

2.3.1 บทนำ

อุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง มีระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำรวมกันอยู่หลากหลายชนิด ผสมผสานกันเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำผืนใหญ่ ได้แก่ แม่น้ำ ลำคลอง น้ำตกร บ่อน้ำร้อน ป่าพรุ ป่าเสม็ด ป่าจาก ปากแม่น้ำ ป่าชายเลน ป่าชายหาด ชายฝั่งทะเล สันทราย หาดทราย หาดเลน แหล่งปะการัง แหล่งหญ้าทะเล และแหล่งสาหร่ายทะเล อ่าว เกาะและ หมู่เกาะ นาุ้ง แหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เป็นต้น

ด้วยความหลากหลายชนิดของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำและสภาพธรรมชาติที่ยังอุดมสมบูรณ์ ทำให้อุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง มีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรพืชและสัตว์ป่า ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรสัตว์น้ำ ทรัพยากรประมง และทรัพยากรการท่องเที่ยว เป็นต้น มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตชนิดที่สำคัญและหายากหลายชนิด เป็นที่ตั้งถิ่นฐานของชุมชน

จากความสำคัญดังกล่าว พื้นที่ชุ่มน้ำอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จึงได้รับการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2543 และเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำ 1 ใน 10 แห่ง ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) ภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ หรืออนุสัญญาแรมซาร์ (Ramsar Convention : The Convention on Wetlands of International Importance) ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2541 ในลำดับที่ 110

การที่ทรัพยากรธรรมชาติอันทรงคุณค่าสำคัญยังสามารถเอื้อประโยชน์ต่อสิ่งแวดล้อมระบบนิเวศโดยรวมและสิ่งมีชีวิต โดยเฉพาะมนุษย์ได้ยาวนานยิ่งขึ้นหรือตลอดไปนั้น มนุษย์ซึ่งเป็นผู้ใช้ทรัพยากร ต้องมีกฎเกณฑ์การใช้ประโยชน์ และมีการอนุรักษ์อย่างเหมาะสม ถูกต้องตามหลักการของกระบวนการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของพื้นที่ชุ่มน้ำ และความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่เป็นการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันระหว่างผู้ใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด อันเป็นแนวทางหรือกรอบการปฏิบัติต่อทรัพยากรที่เกิดจากความต้องการความเห็นที่สอดคล้องกันของหน่วยงาน องค์กรที่เกี่ยวข้อง และชุมชนในพื้นที่

2.3.2 วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการและการจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2) เพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืน
- 3) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมทั้งประชาชน โดยเฉพาะชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ

2.3.3 เป้าหมาย

- 1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม
- 2) สงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) สงวน อนุรักษ์ และรักษาลิขสิทธิ์ที่อยู่อาศัยของสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในสถานภาพถูกคุกคาม ใกล้สูญพันธุ์ และใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่งของโลมา พะยูน เต่าทะเล และนกหัวโตมลายู
- 4) ควบคุมปริมาณของเสียและน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด เพื่อรักษาคุณภาพน้ำในพื้นที่

2.3.4 กลยุทธ์ และมาตรการ

กลยุทธ์ที่ 1 การสงวน อนุรักษ์ ป่าฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ 1.1 ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม

โครงการ

- 1) อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายหาด
- 2) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งปะการัง
- 3) อนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเล
- 4) อนุรักษ์แหล่งวางไข่เต่าทะเล
- 5) อนุรักษ์นกหัวโตมลายู
- 6) อนุรักษ์กัลปพฤกษ์
- 7) อนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์เป็นแหล่งท่องเที่ยว
- 8) อนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น
- 9) สำรวจและศึกษาข้อมูลกิจกรรมการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
- 10) สำรวจและศึกษาบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง
- 11) การกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นพื้นที่อนุรักษ์
- 12) ฟื้นฟูสภาพธรรมชาติในเขตสงวนป่าไม้ เพื่อปล่อยให้สภาพธรรมชาติปรับตัวเข้าสู่สภาพเดิม
- 13) การจัดเขตและควบคุมกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่
- 14) การป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

มาตรการที่ 1.2 ให้มีการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะ น้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิด ประเภทต่างๆ

โครงการ

- 1) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรการบริโภค การรักษาความสะอาด และลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด และการคัดแยกขยะ
- 2) ส่งเสริมการคัดแยกขยะ และใช้ระบบการจัดการขยะที่เหมาะสมกับชนิดของขยะ

- 3) จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดการมูลฝอย (ได้แก่ ถังหมักขยะอินทรีย์ขนาดเล็กสำหรับกำจัดมูลฝอยชนิดเศษอาหาร และมูลฝอยจากการทำเกษตรกรรม และเตาเผาขยะสำหรับมูลฝอยแห้งอื่นๆ
- 4) การกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงกลวง
- 5) ศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งธนาคารขยะ/ศูนย์รวมขยะชุมชน
เกาะช้าง
- 6) ส่งเสริมการจัดการน้ำเสียในลักษณะกลุ่มครัวเรือน
- 7) ดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเข้มงวดเกี่ยวกับการควบคุมน้ำทิ้งจากผู้ประกอบการ และชุมชน โดยเฉพาะกรณีพื้นที่วิกฤตต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
- 8) การจัดทำระบบการจัดการน้ำเสีย และสิ่งปฏิกูล สำหรับชุมชนชาวเล และแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเตรียมการส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 9) การจัดการน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล
- 10) การป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำเสียจากโรงงานและเรือประมง

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการท่องเที่ยว
มาตรการที่ 2.1 ให้มีการเตรียมความพร้อมในการบริการด้าน โครงสร้างพื้นฐานที่
 เหมาะสมเพียงพอ และได้มาตรฐาน

โครงการ

- 1) ปรับปรุงระบบ โทรศัพท์ของอุทยานแห่งชาติ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการติดต่อสื่อสาร
- 2) สร้างท่าเทียบเรือเพื่อเตรียมความพร้อมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ และการท่องเที่ยวในเส้นทางเชื่อมโยงทางทะเลอื่นๆ
- 3) ติดตั้งระบบประปาเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้น้ำ สำหรับอุปโภคของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
- 4) ปรับปรุงถนน พร้อมลานจอดรถบริเวณที่ทำกรอุทยานแห่งชาติ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้ดูสะอาด และเป็นระเบียบเรียบร้อย
- 5) จัดให้หรือปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดในรูปสื่อต่างๆ
- 6) จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม พร้อมทั้งจัดหาภาชนะกักเก็บน้ำ สำหรับอุปโภค เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว

มาตรการที่ 2.2 ให้มีการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศธรรมชาติ
ท้องถิ่นแก่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุบนถนน รวมทั้ง
มลพิษทางอากาศ

โครงการ

- 1) โครงการส่งเสริมใช้รถจักรยานบนเกาะ

มาตรการที่ 2.3 ให้มีการบริการด้านการรักษาความปลอดภัย การป้องกันรักษาทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุ่มน้ำ

มาตรการที่ 2.4 การจัดการด้านการประกอบการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในพื้นที่ใน
การพัฒนาควบคุม และดูแลซึ่งกันและกัน เพื่อรักษาสถานที่ท่องเที่ยว

โครงการ

- 1) สนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

มาตรการที่ 2.5 ส่งเสริมบริการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ
ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อวางรากฐานการ
พัฒนาให้มีรูปแบบการท่องเที่ยวเป็นแบบธรรมชาติ

โครงการ

- 1) โครงการส่งเสริมมาตรฐานการบริการการท่องเที่ยว

มาตรการที่ 2.6 ให้มีการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นจัดบริการการท่องเที่ยว

โครงการ

- 1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะ Home Stay

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

มาตรการที่ 3.1 ให้มีการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในเชิงรุกระดับภาพรวมและเชิงลึก
ในระดับพื้นที่

โครงการ

- 1) การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 2) การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและบริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ในพื้นที่ชุ่มน้ำ

มาตรการที่ 3.2 ให้ดำเนินการสร้างจิตสำนึก โดยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบศึกษา
ธรรมชาติ ควบคู่กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม

โครงการ

- 1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่
อื่นๆ ที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว

มาตรการที่ 3.3 ให้ดำเนินการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของ
พื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของพื้นที่
ชุ่มน้ำ
- 2) เผยแพร่ความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ
โดยใช้โปสเตอร์
- 3) รณรงค์สร้างความตระหนักในความสำคัญและคุณค่าความหลากหลาย
ทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 4) สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ ชุ่มน้ำ

มาตรการที่ 3.4 ให้ดำเนินการสร้างจิตสำนึกและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในความเป็น
เจ้าของพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) ประกวดคำขวัญ ภาพถ่าย/ภาพวาด ที่แสดงความสำคัญและคุณค่าของ
ของพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยให้ประชาชนทุกระดับได้เข้ามามีส่วนร่วม และ
เผยแพร่คำขวัญ ภาพถ่าย และภาพวาด
- 2) เชิญชวนให้ชุมชนเห็นความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 3) จัดให้เยาวชนและประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคืนทรัพยากร
ชีวภาพสู่แหล่งที่อยู่อาศัย
- 4) ปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงาน
เชิงกลุ่ม เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 5) ดำเนินการฝึกอบรมความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและ
ผู้ประกอบการ เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม

มาตรการที่ 3.5 ให้ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ความหลากหลายในพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

โครงการ

- 1) สนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชนด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าชายเลน และสัตว์ป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำ

มาตรการที่ 3.6 ให้มีการอบรม ให้การศึกษาแก่ผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

โครงการ

- 1) จัดอบรมนักประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- 2) จัดอบรมมัคคุเทศก์เยาวชนเพื่อให้ความรู้และเห็นความสำคัญของทรัพยากรในพื้นที่เพื่อถ่ายทอดกับผู้มาเยือน (นักท่องเที่ยว)
- 3) จัดอบรมประชาชนท้องถิ่นในการบริการนักท่องเที่ยว
- 4) จัดโปรแกรมการอบรมผู้นำท้องถิ่นและเยาวชนให้เข้าใจถึงความสำคัญของแหล่งธรรมชาติในพื้นที่ชุ่มน้ำ

มาตรการที่ 3.7 เพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร โดยการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร (องค์กรของรัฐ สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มประมงผู้ประกอบการท่องเที่ยว)
- 2) จัดทำคู่มือ “การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ” (สำหรับบุคลากร)

กลยุทธ์ที่ 4 การจัดการด้านองค์กร กฎหมาย และการบริหาร

มาตรการที่ 1.1 เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) จัดตั้ง/พัฒนา/ปรับปรุงองค์กร เพื่อจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

กลยุทธ์ที่ 5 การศึกษาวิจัย

มาตรการที่ 1.1 ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) ศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพด้านสัตว์

- 2) ศึกษาวิจัยพันธุ์พืชและสังคมพืชในพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 3) ศึกษาวิจัยในระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำระยะยาว เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์และพลวัตภายในระบบ
- 4) ศึกษาวิจัยทรัพยากรกายภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 5) ศึกษาวิจัยศักยภาพการรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 6) ศึกษาวิจัยการกักเซาะของชายฝั่ง
- 7) พัฒนาและจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำ

กลยุทธ์ที่ 6 การติดตาม ตรวจสอบ คุ้มครอง และเฝ้าระวัง

มาตรการที่ 1.1 ให้มีการติดตาม/ตรวจสอบ/คุ้มครองและเฝ้าระวังภาวะการคุกคามต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) การติดตามตรวจสอบสถานภาพทางอุทกวิทยาของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 3) การติดตามตรวจสอบสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 4) การติดตามตรวจสอบสถานภาพและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 5) เฝ้าระวังภาวะคุกคามที่จะกระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ

มาตรการที่ 1.2 ให้มีการควบคุมและป้องกันไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำ

โครงการ

- 1) การป้องกันและดับไฟป่าในพื้นที่ชุ่มน้ำ

2.3.5 แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ

แผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Site) บริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน-ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง ที่เสนอในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวน 6 กลยุทธ์ 19 มาตรการ 68 โครงการ ส่วนใหญ่เป็นโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในปีเดียว และเป็นชุดโครงการที่ต้องประสานความร่วมมือในหลายหน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การส่งมอบ อนุรักษ์ ป่าชุมชน และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	โครงการกิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
1) ให้มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม	1.1) อนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายหาด 1.1.1) ปศุศุป่า 1.1.2) จัดทำผังและแนวเขตพื้นที่บริการ พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่สงวน	- หาดบางเบน - หาดประพาส - เกาะช้างและเกาะพะยอมทุกหาด - อำเภอ - เขตสงวนชีวมณฑลระนอง - อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะ พยาม - อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี - ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาว	6	6		1) จำนวนป่าชายหาดในพื้นที่ คำนึงการ 6 พื้นที่ได้รับการฟื้นฟู 2) แนวเขตพื้นที่บริการ อนุรักษ์ และสงวน
	1.2) อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งปะการัง 1.2.1) สำรวจแหล่งปะการัง และสำรวจความต้องการของพื้นที่ 1.2.2) จัดตั้งทุนผูกเรือและทุน หมายแนวเขตในเขตปะการัง 1.2.3) ประชาสัมพันธ์การใช้ทุน เรือและทุนหมายแนวเขตให้ประชาชน ชาวประมง ชมรมท่องเที่ยว และ นักท่องเที่ยว เพื่อป้องกันมิให้เกิดการ บุกรุกทำลายแนวปะการัง	- เขตอุทยานแห่งชาติแหลมสน - แนวเขตรอบๆ พื้นที่อุทยาน แห่งชาติแหลมสน - เกาะช้าง-เกาะพะยอม	- กรมประมง - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - นักวิชาการและนักวิจัยจาก สถาบันต่างๆ ของภาครัฐและ เอกชน	2	1		1) ข้อมูลปะการัง 2) การจัดเขตปะการัง 3) จำนวนทุนเรือและทุนหมาย แนวในแนวปะการัง
	1.3) อนุรักษ์หญ้าทะเล 1.3.1) จัดทำเอกสารแผนพื้นที่และ ศักดิ์สื่อความหมายธรรมชาติให้ข้อมูล และข่าวสารการอนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเล 1.3.2) จัดทำป้ายทุนหมายแนว เขตเพื่อมิให้ประชาชนเข้าไปในเขต อนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเล 1.3.3) ติดตามการเปลี่ยนแปลง ของแหล่งหญ้าทะเล	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน (หมู่เกาะกัก) - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพะยอม - เขตสงวนชีวมณฑล - ทะเลสาบระนอง - อำเภอเขาชัย	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - อุทยานแห่งชาติหมู่ เกาะพยาม - ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาว	2	1	1	- จำนวนเอกสารแผนพื้นที่ - สื่อความหมายธรรมชาติใน พื้นที่ - จำนวนป้ายทุนหมายแนวเขต ในเขตอนุรักษ์แหล่งหญ้าทะเล

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	<p>1.4) อนุรักษ์แหล่งวางไข่เต่าทะเล</p> <p>1.4.1) จัดทำเอกสารแผ่นพับและผลิตสื่อความหมายธรรมชาติเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารด้านการอนุรักษ์เต่าทะเล</p> <p>1.4.2) ติดตามการเปลี่ยนแปลงของแหล่งวางไข่เต่าทะเล</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หาดบางบอน - หาดประพาส - เกาะช้าง-เกาะพยาม 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - สถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง 	2.5			<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเอกสารแผ่นพับ - สื่อความหมายธรรมชาติในพื้นที่ - จำนวนป้ายรณรงค์หมายแนวเขตในเขตอนุรักษ์เต่าทะเล
	<p>1.5) อนุรักษ์นกหัวโตมลายู</p> <p>1.5.1) จัดทำเอกสารแผ่นพับและผลิตสื่อความหมายธรรมชาติเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารด้านการอนุรักษ์นกหัวโตมลายู</p> <p>1.5.2) ติดตามการเปลี่ยนแปลงข้อมูลนกหัวโตมลายู</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน 	1			<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเอกสารแผ่นพับ - สื่อความหมายธรรมชาติในพื้นที่ - ข้อมูลนกหัวโตมลายูในพื้นที่ดำเนินการ
	<p>1.6) อนุรักษ์กัลปังหาสีฟ้า</p> <p>1.6.1) จัดทำป้ายรณรงค์แนวเขตเพื่อมิให้ประชาชนเข้าไปในเขตอนุรักษ์กัลปังหาสีฟ้า</p> <p>1.6.2) จัดทำเอกสารแผ่นพับและผลิตสื่อความหมายธรรมชาติเพื่อให้ข้อมูลและข่าวสารด้านการอนุรักษ์กัลปังหาสีฟ้า</p> <p>1.6.3) ติดตามการเปลี่ยนแปลงของแหล่งกัลปังหาสีฟ้า</p>	<ul style="list-style-type: none"> - หมู่เกาะอ่างทอง 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน 	1			<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเอกสารแผ่นพับ - สื่อความหมายธรรมชาติในพื้นที่ - จำนวนป้ายรณรงค์กัลปังหาเขตในเขตอนุรักษ์กัลปังหาสีฟ้า - ข้อมูลกัลปังหาสีฟ้าในพื้นที่ดำเนินการ

กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	1.7) อนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์เป็นแหล่งท่องเที่ยว 1.7.1) อนุรักษ์แหล่งประวัติศาสตร์สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ไว้เป็นแหล่งท่องเที่ยว	- เกาะญี่ปุ่น - เกาะช้าง - ลำน้ำละอุ่น - อุทยานปิด - เกาะขวาง - เขาลำชี	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - จังหวัดระนอง - องค์การบริหารส่วนตำบล-กรมศิลปากร	6	6		- จำนวนแหล่งประวัติศาสตร์ 6 พื้นที่ได้รับการอนุรักษ์
	1.8) อนุรักษ์วัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น 1.8.1) จัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมชุมชน	- ชุมชนชาวเล-เกาะเหลา	- จังหวัดระนอง	3			- มีศูนย์วัฒนธรรมชุมชนชาวเล -เกาะเหลา
	1.9) สสำรวจและศึกษาข้อมูลกิจกรรมการประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1.9.1) จัดระเบียบและความควบคุมกิจกรรมการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 1.9.2) การขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการกิจกรรมการประมง	- ทะเลสาบระนอง - ปากแม่น้ำกระบุรี - คลองละอุ่น - เขตสงวนชีวมณฑล-เกาะเหลา	- กรมประมง - กรมป่าไม้	3	3		1) มาตรการในการควบคุมกิจกรรมการประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง 2) จำนวนผู้ประกอบการ
	1.10) สสำรวจและศึกษาบริเวณพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง 1.10.1) สสำรวจพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่ชายฝั่งและบริเวณป่าไม้ชายเลน โดยพิจารณาความเหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงประเภทต่างๆ 1.10.2) จัดทำแผนที่แสดงบริเวณที่เหมาะสมต่อการเพาะเลี้ยงชายฝั่ง	- ทะเลสาบระนอง - ปากแม่น้ำกระบุรี - คลองละอุ่น - เขตสงวนชีวมณฑล-เกาะเหลา	- กรมประมง - กรมป่าไม้	1.5	1.5		1) จำนวนพื้นที่ที่เหมาะสมในพื้นที่ชายฝั่งและบริเวณป่าไม้ชายเลน 2) เกณฑ์การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสม
	1.11) การกำหนดพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นพื้นที่อนุรักษ์ 1.11.1) เสนอมาตรการเร่งรัดให้มีการประกาศพื้นที่ชุ่มน้ำเป็นเขตอนุรักษ์	- บริเวณเกาะพยาม - บริเวณทะเลสาบระนอง	- กรมอุทยานแห่งชาติฯ - สผ.	1			- การผ่านกฎหมายให้พื้นที่ดำเนินการเป็นพื้นที่อนุรักษ์

กลยุทธ์/มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	1.12) พื้นที่สุขภาพธรรมชาติในเขตสงวนป่าไม้ เพื่อปล่อยให้สภาพธรรมชาติปรับตัวเข้าสู่สภาพเดิม 1.12.1) ปศุสัตว์ท้องถิ่นและไม้ที่เป็นอาหารสัตว์ในเขตสงวนป่าไม้	- เขตสงวนบริเวณเขตรอง - ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาว - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพะเยา - พื้นที่ละอุ่น	- ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาว - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพะเยา - ป่าไม้อำเภอจังหวัด - สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 11 (ละอุ่น-ระนอง)	0.3	0.3		สภาพธรรมชาติในเขตสงวนป่าไม้ 4 พื้นที่ได้รับการฟื้นฟู 1) ปศุสัตว์ท้องถิ่นในพื้นที่ฟื้นฟู 500 ไร่ใน 3 ปี 2) ปศุสัตว์ที่เป็นอาหารสัตว์ประมาณ 1,000 ตัน เป็นเวลา 2 ปี
	1.13) การจัดเขตและความคุ้มครองการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ 1.13.1) จัดเขตและกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วม	- พื้นที่ละอุ่น - เขตสงวนบริเวณเขตรอง-เกาะเหลา - เกาะช้าง-เกาะพะเยา - เกาะก่า - เกาะบางเบนน - หาดประพาส-บ้านบางกล้วยนอก	- จังหวัดระนอง - อบต. - อุทยานแห่งชาติ - ชุมชนในพื้นที่ - ดำเนินการ	0.6			1) เขตการท่องเที่ยวอนุรักษ์ 2) มาตรการควบคุมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อนุรักษ์
	1.14) การป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ 1.14.1) การรังวัดและซ่อมแซมแนวเขตอุทยานแห่งชาติ ตามแผนที่ท้ายพระราชกฤษฎีกา โดยรอบให้ชัดเจน 1.14.2) จัดให้มีการวางผังแสดงแนวเขตและกำหนดจุดวางผัง เพื่อการจดไว้ในส่วนที่เป็นพื้นที่น้ำ 1.14.3) การตรวจลาดตระเวนแนวเขตและหลักเขตให้มีสภาพดีอยู่เสมอ	- อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี /หมู่เกาะพะเยา/แหลมสน - หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ในพื้นที่ดำเนินการ	- อุทยานแห่งชาติในพื้นที่ดำเนินการ - กรมป่าไม้	2	2	1	1) การรังวัดและซ่อมแซมแนวเขตอุทยานฯในพื้นที่ดำเนินการ 2) การวางผังแสดงแนวเขตเพื่อกำหนดจุดจดไว้ในพื้นที่น้ำในพื้นที่ดำเนินการ 3) แนวเขต แนวหลักเขตในพื้นที่ดำเนินการอยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

มาตรการ	โครงการกิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	1.1.4.4) ทบทวนและปรับปรุงบทลงโทษตามกฎระเบียบข้อบังคับในการใช้ประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติและในพื้นที่อื่นๆ เพื่อป้องกันผลกระทบที่เกิดกับพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงาน	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - ปากแม่น้ำกระบุรี	- กรมป่าไม้	1			- การทบทวนและปรับปรุงบทลงโทษตามกฎระเบียบข้อบังคับในการใช้ประโยชน์ในเขตอุทยานแห่งชาติและในพื้นที่อื่นๆ
2) ให้มีการควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาขยะ น้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทต่างๆ	2.1) การรณรงค์ประชาสัมพันธ์การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภค การรักษาความสะอาด และลดปริมาณขยะมูลฝอยจากแหล่งกำเนิด และการคัดแยกขยะ 2.1.1) จัดเตรียมสื่อในการให้ข้อมูลข่าวสาร และสร้างจิตสำนึกในการจัดการขยะมูลฝอย 2.1.2) รณรงค์และแจกจ่ายสื่อต่างๆ ไปยังครัวเรือนในพื้นที่ดำเนินการ 2.2) ส่งเสริมการคัดแยกขยะ และใช้ระบบการจัดการขยะที่เหมาะสมกับชนิดของขยะ 2.2.1) การจัดหาถังหมักขยะอินทรีย์ขนาดเล็กสำหรับกำจัดมูลฝอยเศษอาหารในชุมชนขนาดเล็ก (จุดต้นแบบถังหมักขยะอินทรีย์ขนาดเล็กในภาคผนวกที่ 1)	- อบต. ม่วงกลวง - อบต. ทรายแดง - อบต. บางแก้ว - อบต. นาคา - อบต. กำพวน - อบต. หงาว - อบต. ปากน้ำ - อบต. กะเปอร์ - ตำบลเกาะพะยาม - ชุมชนเกาะเหลา - ชุมชนบ้านทับเหนือ - ชุมชนบ้านทะเลนอก - ชุมชนบ้านบางบน - ชุมชนเกาะช้าง - ชุมชนบ้านบางกล้วยนอก - ชุมชนบ้านอ่าวเคอ	- อบต. ม่วงกลวง - อบต. ทรายแดง - อบต. บางแก้ว - อบต. นาคา - อบต. กำพวน - อบต. หงาว - อบต. ปากน้ำ - อบต. กะเปอร์ - ตำบลเกาะพะยาม - อบต. ปากน้ำ - อบต. นาคา - อบต. กำพวน - อบต. ปากน้ำ - อบต. ม่วงกลวง - ตำบลเกาะพะยาม	2.7	2.7	2.7	1) ปริมาณขยะลดลง 2) การรณรงค์อย่างน้อยปีละ 3 ครั้ง
				0.6	0.6	0.6	- ปริมาณขยะลดลง ปรากฏจากขยะมูลฝอยตกค้าง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	2.3) จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการจัดการมูลฝอย (ได้แก่ ถังหมักขยะอินทรีย์ขนาดเล็กสำหรับกำจัดมูลฝอยเศษเศษอาหาร และมูลฝอยจากการทำเกษตรกรรม และเตาเผาขยะสำหรับมูลฝอยแห้งอื่นๆ) 2.3.1) จัดหาเตาเผาขยะขนาดเล็กรูปแบบมาตรฐานสำหรับชุมชน และแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ 2.4) การกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่อบต.ม่วงกลวง 2.4.1) การจัดซื้อถังขยะ 2.4.2) การจัดหาพื้นที่สำหรับกำจัดขยะ 2.4.3) การจัดซื้อรถบรรทุกขยะเปิดถังท้าย 2.5) ศึกษาความเหมาะสมการจัดตั้งธนาคารขยะ/ศูนย์รวมขยะชุมชนเกาะช้าง	ชุมชนเกาะเหลา, ชาวเล เกาะกำ (หน่วยพิทักษ์ที่ หส.1) ชุมชนเกาะช้าง	- อบต.ปากน้ำ - อบต.ม่วงกลวง - อุทยานแห่งชาติ แหลมสน - ตำบลเกาะพะพอม	2			- ปริมาณขยะตกค้าง และขยะในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวลดลง
		- อบต.ม่วงกลวง	- อบต.ม่วงกลวง	10			- ปริมาณขยะตกค้างในพื้นที่ อบต.ม่วงกลวงลดลง
		- เกาะช้าง	- ตำบลเกาะพะพอม	0.7			- เกษขัง/มาตรการที่เหมาะสมในการจัดตั้งธนาคารขยะ/ศูนย์รวมขยะชุมชน
	2.6) ส่งเสริมการจัดการน้ำเสียในลักษณะกลุ่มครัวเรือน 2.6.1) ใช้ระบบบำบัดน้ำเสียแบบคิดกับที่เป็นระบบบำบัดขั้นที่สองจากบ่อเกรอะของครัวเรือน โดย 3-5 ครัวเรือน/ระบบบำบัด 1 ชุด 2.6.2) ทำการศึกษาความเหมาะสมในด้านของการจัดกลุ่มครัวเรือน ขนาดที่เหมาะสม พื้นที่ติดตั้งระบบที่เหมาะสม	- ชุมชนบ้านทับหมื่อ - ชุมชนบ้านเกาะเหลา - ชุมชนบ้านบางกล้วนอก - ชุมชนบ้านบางเบน - ชุมชนบ้านอ่าวเคย - ชุมชนบ้านเกาะช้าง - ชุมชนบ้านทะเลนอก	- อบต.นาคา - อบต.ม่วงกลวง - อบต.ปากน้ำ - ตำบลเกาะพะพอม - อบต.กำพวน - อบต.บางแก้ว - อบต.ทรายแดง	3.5			1) จำนวนระบบบำบัดขั้นที่สองที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มครัวเรือนขนาดต่างๆ 2) วิธีการที่เหมาะสมสำหรับการปรับปรุงระบบกำจัดสิ่งปฏิกูลเดิม
	2.7) ดำเนินการให้มีการปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเข้มงวดเกี่ยวกับควบคุมน้ำทิ้งจากผู้ประกอบการและชุมชน โดยเฉพาะกรณีพื้นที่วิกฤตต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม - การเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบ - ประกาศพื้นที่ควบคุมด้านสิ่งแวดล้อม	- ชุมชนในพื้นที่ชุ่มน้ำ	- กรมโรงงานอุตสาหกรรม - กระทรวงอุตสาหกรรม	3			- จำนวนการเฝ้าระวังและติดตามตรวจสอบ - จำนวนพื้นที่ควบคุมด้านสิ่งแวดล้อม

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	2.8) การจัดทำระบบการจัดการน้ำเสีย และสิ่งปฏิกูล สำหรับชุมชนชาวเลและแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเตรียมการส่งเสริมการท่องเที่ยว 2.8.1) การสร้างห้องน้ำ/พร้อมติดตั้งระบบบำบัดแบบติดกับที่ 2.8.2) ขุดบ่อน้ำดื่ม และติดตั้งปั๊มน้ำ 2.8.3) จัดซื้อถังเก็บน้ำสำหรับน้ำในห้องน้ำ/ห้องส้วม	- ชุมชนชาวเล ,เกาะเหลา - ตำบลกระชางค์ - สำนักรุกขชาติป่าชายเลน ตะลูน (สถานีพัฒนาทรัพยากร ป่าชายเลนที่ รน.11)	- อบจ.ระนอง - อบต.ถ้ำเค็ม - อบต.บางแก้ว	1			- มีระบบจัดการน้ำเสียและ สิ่งปฏิกูลสำหรับรองรับการ ท่องเที่ยวในพื้นที่ดำเนินการ ทุกแห่ง
	2.9) การจัดการน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล 2.9.1) การศึกษาระบบการจัดการที่เหมาะสมเพื่อลด ผลกระทบต่อการทำเกษตรกรรมต่อแหล่งน้ำ 2.9.2) ก่อสร้างห้องน้ำ/สุขา สำหรับนักท่องเที่ยว 2.9.3) การติดตั้งบ่อดักไขมันที่เหมาะสมสำหรับ ร้านอาหารบ้านพัก	- ชุมชนในพื้นที่ อบต. เกาะเปอร์ และอบต.ม่วงกลวง - ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหวาง - สถานีพัฒนาทรัพยากร ป่าชายเลนที่ รน.11 - เกาะช้าง	- อบจ.ระนอง - อบต.หวาง - อบต.บางแก้ว - ตำบลเกาะพะงัน	0.7			- ระบบ/วิธีการ ในการลดผล กระทบจากการทำเกษตรกรรม - มีจำนวนห้องน้ำ-ห้องสุขา บริเวณศูนย์วิจัยป่าเลนหวางที่ เพียงพอแก่นักท่องเที่ยว
	2.9.4) การศึกษาการจัดการมลพิษที่เหมาะสม สำหรับชุมชน โดยรอบพื้นที่ทะเลสาบระนอง-ปากคลอง กะเปอร์ และลำน้ำตะลูน	- คลองกะเปอร์และพื้นที่ โดยรอบทะเลสาบระนอง - ลำน้ำตะลูน	- อบจ.ระนอง	0.1			- ร้านอาหาร/บ้านพักบริเวณ ชุมชนเกาะช้าง มีการติดตั้งถัง ดักไขมันไม่น้อยกว่า 80 % - วิธีการ/ระบบการจัดการ มลพิษ
	2.10) การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำเสียจากโรงงานและ เรือประมง	- อุทยานแห่งชาติเขลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - ปากแม่น้ำกระบุรี	- อบจ.ระนอง - จังหวัดระนอง - กรมป่าไม้ - คพ. - กรมโรงงาน อุตสาหกรรม	2.5			
				1	1	1	- ปัญหาน้ำเสียจาก โรงงาน และเรือประมงในพื้นที่ดำเนิน- การลดลง

หมายเหตุ * : ระบบบำบัดน้ำเสียแบบติดกับที่สำหรับการบำบัดน้ำดื่มที่ 2 และน้ำระบบถังกรองอากาศ รายละเอียดดูในภาคผนวก 7 (รายงานฉบับสุดท้าย)

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดการด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการบริการท่องเที่ยว

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
1) ให้มีการเตรียมความพร้อมในการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานที่เหมาะสมเพียงพอและได้มาตรฐาน	<p>1.1) ปรับปรุงระบบโทรศัพท์ของอุทยานฯ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการติดต่อสื่อสาร</p> <p>1.1.1) จัดหาและติดตั้งระบบบริการโทรศัพท์สาธารณะและสำนักงาน โดยมีศูนย์ช่วยเหลือสารอยู่ที่ทำการอุทยานฯ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประสานกับหน่วยบริการขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย - จัดทำข้อเสนอโครงการและขออนุมัติงบประมาณ - ดำเนินการติดตั้งระบบ <p>1.2) สร้างทำเทียบเรือเพื่อเตรียมพร้อมในการส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่และการท่องเที่ยวในเส้นทางเชื่อมโยงทางทะเลอื่นๆ</p> <p>1.2.1) ศึกษาและออกแบบท่าเทียบเรือบริเวณหาดบางเบน</p> <p>1.2.2) จัดการและอำนวยความสะดวกด้านการบริการนำเที่ยว</p> <ul style="list-style-type: none"> - จัดทำขอบเขตการศึกษาของโครงการ - วางจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อสำรวจและออกแบบ - ขอสนับสนุนงบประมาณดำเนินการก่อสร้าง - ดำเนินการว่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อทำการก่อสร้าง <p>1.3) ติดตั้งระบบประปาเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้น้ำสำหรับอุปโภคบริโภคของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว</p> <p>1.3.1) จัดหาและติดตั้งระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ</p> <p>1.3.2) ประสานกับสำนักงานประปาภูมิภาค</p> <p>1.3.3) จัดทำข้อเสนอโครงการ และขออนุมัติงบประมาณ</p> <p>1.3.4) ดำเนินการตามแผนงาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - อุทยานแห่งชาติถ้ำน้ำกรวยไทร - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพะยาม 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติ - ในพื้นที่ดำเนินการ 	0.5			<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนที่เพียงพอกับการให้บริการ
		<ul style="list-style-type: none"> - หาดบางเบน บริเวณด้านเกาะเป็ยกันน้อย (อุทยานแห่งชาติแหลมสน) - หมู่เกาะก่า (บริเวณเกาะก่าบู๊และเกาะก่าใหญ่) - ด้านตะวันออกของเกาะช้าง 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล - ประสานงานขอความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง 	3.0			<ul style="list-style-type: none"> - ท่าเทียบเรือที่สามารถรองรับเรือโดยสารได้ไม่น้อยกว่า 5 ลำ
		<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน หงาว - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - สถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน หงาว - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - สถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง 	5.1			<ul style="list-style-type: none"> - มีระบบประปาใช้อย่างทั่วถึงในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	1.4) ปรับปรุงถนน หรือลานจอดรถบริเวณ ที่ทำการอุทยานฯ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้ดูสะอาดและเป็นระเบียบเรียบร้อย 1.4.1) ลาดยางแอลฟัสต์ บริเวณถนนทางเข้าบ้านพักนักท่องเที่ยว และลานจอดรถหน้าทำการอุทยานแห่งชาติฯ - จัดทำข้อเสนอโครงการและขออนุมัติงบประมาณ - ดำเนินการตามแผนงานโครงการ	- ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแหลมสน - ที่ทำการอุทยานแห่งชาติดำนังกระบุรี	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน	1.5			1) ถนนลาดยางทางเข้าบ้านพัก ทั้ง 2 พื้นที่ 2) ลานจอดรถหน้าทำการอุทยานแห่งชาติทั้ง 2 พื้นที่
	1.5) จัดให้มีหรือปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานฯ หรือเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เพื่อให้เป็นแหล่งข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาดในรูปแบบสื่อต่างๆ 1.5.1) ปรับปรุงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแหลมสน 1.5.2) จัดตั้งศูนย์บริการรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ชุ่มน้ำ	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน	กรมป่าไม้ อุทยานแห่งชาติแหลมสน สำนักงานจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการท่องเที่ยวจังหวัด	10 8			1) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวได้รับการปรับปรุง 2) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 3) รายได้ของประชาชนเพิ่มขึ้น
	1.6) จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม พร้อมทั้งจัดหาภาชนะกักเก็บน้ำสำหรับอุปโภคเพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว 1.6.1) ขุดบ่อน้ำดื่ม/บ่อบาด พร้อมติดตั้งบ่อน้ำ และถังเก็บน้ำขนาดใหญ่	- เกาะก่า (หน่วยพิทักษ์ที่ พศ.1) - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน - ชุมชนบ้านบางกล้วยนอก	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - อบต.หวาง - อบต.นาคา	0.45			- สามารถลดปริมาณการขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
2) ให้มีการบริการด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเสริมสร้างบรรยากาศชุมชนชาติท้องถิ่นแก่แหล่งท่องเที่ยว เพื่อป้องกันและลดอุบัติเหตุบนถนน รวมทั้งลดพิษทางอากาศ	2.1) โครงการส่งเสริมใช้รถจักรยานในเกาะ 2.1.1) สื่อประชาสัมพันธ์การใช้รถจักรยาน 2.1.2) ส่งเสริมธุรกิจบริการรถจักรยานให้เข้าในสถานประกอบการและร้านค้า 2.1.3) จัดงานรณรงค์การท่องเที่ยวด้วยรถจักรยานหรือการแข่งชัน	- เกาะช้าง	- ผู้ประกอบการเกาะช้าง - ททท. - เอกชน	0.2			1) นักท่องเที่ยวร้อยละ 50 เดินทางภายในเกาะด้วยรถจักรยาน 2) จัดงานท่องเที่ยวด้วยรถจักรยาน 1 ครั้ง
3) ให้มีการบริการด้านการรักษาความปลอดภัย การป้องกันรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ชุมชนนำ	3.1) การรักษาความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนนำ 3.1.1) การตรวจตราการผ่านทางเข้าออกอุทยานแห่งชาติและหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ เพื่อรักษาความปลอดภัยแก่ประชาชนและความคุ้มครองอุทยานแห่งชาติ	- อุทยานแห่งชาติถ้ำน้ำกรังบุรี/ ภูเขาพนม/แหลมสน - หน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ในพื้นที่ดำเนินการ	- อุทยานแห่งชาติ - ในพื้นที่ดำเนินการ - กรมป่าไม้	-	-	-	1) สถิติผู้กระทำความผิดลดลงอย่างน้อย 25 % 2) ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
4) การจัดการด้านการประกอบการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในพื้นที่ในการพัฒนาควบคุม และดูแลซึ่งกันและกัน เพื่อรักษาสถานที่ท่องเที่ยว	4.1) สนับสนุนการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 4.1.1) จัดประชุมเพื่อวางแผนทางการรวมกลุ่มขององค์กรที่เป็นตัวแทนของผู้ประกอบการ 4.1.2) ดำเนินการขยายความร่วมมือในรูปแบบของสมาชิกให้เพิ่มมากขึ้น	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน- ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง	- ผู้ประกอบการ - ททท.	0.05			- จำนวนสมาคม - ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่
5) ส่งเสริมบริการท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน มีการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการ ในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาให้มีรูปแบบการท่องเที่ยวเป็นแบบธรรมชาติ	5.1) โครงการส่งเสริมมาตรฐานบริการการท่องเที่ยว 5.1.1) จัดประชุมสัมมนา/อบรมผู้ประกอบการ และพนักงานบริการที่เกี่ยวข้อง 5.1.2) จัดรางวัลและประกาศเกียรติคุณสถานประกอบการ การดีเด่น ด้านบริการและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	- พื้นที่เกาะช้าง/เกาะพยาม	- ททท. - จังหวัดระนอง - กรมพัฒนา - สโมสรแรงงาน	0.5	0.5	0.5	- จัดประชุมสัมมนา และงานประกาศเกียรติคุณ 1 ครั้ง ต่อปี
6) ให้มีการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นจัดบริการการท่องเที่ยว	6.1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวในลักษณะ Home Stay	- บ้านบางกล้วยนอก - บ้านหาดทรายดำ - บ้านหาดชย	- จังหวัดระนอง - ททท. - อบต.	3.0	3.0	3.0	- การท่องเที่ยวในลักษณะ Home Stay ในพื้นที่ดำเนินการมีความเข้มแข็ง

กลยุทธ์ที่ 3 การสร้างจิตสำนึก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงาน ที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
1) ให้มีการประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยวในเชิงรุกระดับภาพรวม และเชิงลึกในระดับพื้นที่	1.1) การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ใน พื้นที่ชุ่มน้ำ 1.1.1) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ - จัดทำเอกสารแผ่นพับ ประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - จัดรายการวิทยุ โทรทัศน์ - การประชาสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ต 1.2) การประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวและ บริการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ 1.2.1) จัดให้มีการประชุมชี้แจงแก่ชาวบ้าน อย่างต่อเนื่อง 1.2.2) จัดอบรมเยาวชนที่อยู่โดยรอบเขต อุทยานแห่งชาติ และหน่วยงานต่างๆ ที่ตั้งอยู่ใกล้ เคียงอุทยานแห่งชาติให้เล็งเห็นความสำคัญและ ประโยชน์ที่ได้รับจากพื้นที่ 1.2.3) สนับสนุนการจัดกลุ่มอนุรักษ์ของ สถาบันต่างๆ	- จัดห้วงภาค และประเทศ	- ศูนย์ท่องเที่ยว จังหวัดระนอง - สมาคมผู้ ประกอบการ ธุรกิจท่องเที่ยว จังหวัดระนอง	2	2	1) จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัด ระนองเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องค่าร้อยละ 10 ต่อปี 2) นักท่องเที่ยวชาวไทยเพิ่มขึ้น ร้อยละ 8 ต่อปี (ช่วง 10 ปี) 3) นักท่องเที่ยวต่างประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี (ช่วง 10 ปี)	
		- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - อุทยานแห่งชาติหมู่ เกาะพยาม - อุทยานแห่งชาติลำน้ำ กระบุรี - หาดประพาส-บ้านบาง กล้วยนอก - เกาะบางขน - ทะเลสาบระนอง	- อุทยานแห่งชาติ แหลมสน - อุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะพยาม - อุทยานแห่งชาติ ลำน้ำกระบุรี	0.2		1) การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบการ ประชุมชี้แจงอย่างน้อย 1 ครั้ง ต่อเดือน 2) จัดอบรมเยาวชนอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปี 3) มีกลุ่มอนุรักษ์ของสถาบันต่างๆ เกิดขึ้นใหม่ในพื้นที่	
2) ให้ดำเนินการสร้างจิตสำนึก โดยจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว แบบศึกษารวมชาติควบคู่กับ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	2.1) ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่อื่นๆ ที่มีศักยภาพในการ ท่องเที่ยว 2.1.1) กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และ ศึกษารวมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมใน พื้นที่ชุ่มน้ำ จังหวัดระนอง	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน ปากคลองกะเปอร์-ปากแม่น้ำ กระบุรี	- จังหวัดระนอง - สผ.	15		1) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 2) รายได้ของประชา-ชนเพิ่มขึ้น	

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
3) ให้ดำเนินการปลูกฝังความรู้ความเข้าใจในคุณค่าและความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ	3.1) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญในพื้นที่ชุ่มน้ำ 3.1.1) เผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำของท้องถิ่นและชุมชนผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และเสียงตามสาย	- อ.กะเปอร์/อ.กระบุรี บ้านเกาะเหลา/เกาะช้าง	- สท. ททท. กรมป่าไม้ จังหวัดระนอง	1	1	1	- ประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรมการอนุรักษ์
	3.1.2) จัดนิทรรศการระดับท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ชุ่มน้ำและภูมิปัญญาท้องถิ่น	- อ.กะเปอร์/อ.กระบุรี บ้านเกาะเหลา/เกาะช้าง	- จังหวัดระนอง	0.5	0.5	0.5	- ประชาชนในพื้นที่ที่มีความรู้ความเข้าใจ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการในกิจกรรมการอนุรักษ์
	3.2) เผยแพร่ความรู้เรื่องความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำโดยใช้โปสเตอร์	- อ.กะเปอร์/อ.กระบุรี บ้านเกาะเหลา/เกาะช้าง	- อบต.ม่วงกลวง/นาตา/กำพวน/เกาะพยาม/ปากน้ำ	1	1	1	- จำนวนเอกสารเผยแพร่แต่ละปี ตามแผน
	3.2.1) จัดทำเอกสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่ชุ่มน้ำ	- อ.กะเปอร์/อ.กระบุรี บ้านเกาะเหลา/เกาะช้าง	- อบต.ม่วงกลวง/นาตา/กำพวน/เกาะพยาม/ปากน้ำ	1	1	1	- ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบการประชุมชี้แจง อย่างน้อย 2 ครั้ง/ปี
	3.2.2) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์พื้นที่ชุ่มน้ำกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	- ต.ม่วงกลวง/นาตา/กำพวน/เกาะพยาม/ปากน้ำ	- ต.ม่วงกลวง/นาตา/กำพวน/เกาะพยาม/ปากน้ำ	1	1	1	- จำนวนสื่อความหมายชมรมชาติ
	3.2.3) ผลิตภัณฑ์ความหมายชมรมชาติ เพื่อส่งเสริมให้สาธารณชนเข้าใจถึงการอนุรักษ์ ป่าชายเลน	- บ้านเกาะเหลา/เกาะช้าง/บ้านบางกล้ายนอก/บ้านกำพวน/บ้านท่ากลาง	- อ.เกาะเหลา/เกาะช้าง/บ้านบางกล้ายนอก/บ้านกำพวน/บ้านท่ากลาง	- อ.เกาะเหลา/เกาะช้าง/บ้านบางกล้ายนอก/บ้านกำพวน/บ้านท่ากลาง	1	1	1
	3.3) รณรงค์สร้างความตระหนักในความสำคัญและคุณค่าความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ	- อ.อุทยานแห่งชาติแหลมสน/อ.อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี / อ.อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพยาม	- อ.อุทยานแห่งชาติแหลมสน/อ.อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพยาม	0.7	0.7	0.7	- จำนวนครัวเรือน - นักเรียนและเยาวชน จำนวน 60 คน
	3.3.2) จัดค่ายเยาวชนดูพื้นที่อุทยานแห่งชาติแหลมสน/ลำน้ำกระบุรี	- อ.อุทยานแห่งชาติแหลมสน/อ.ลำน้ำกระบุรี	- สยามคมอนุรักษ์นกผ่าน สศ.	3.0	3.0	3.0	- นักเรียนและเยาวชน จำนวน 60 คน - จำนวนครัวเรือน

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	3.4) สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำ 3.4.1) จัดตั้งกลุ่มเยาวชนและฝึกอบรมเยาวชนในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ	- ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหนอง อุทยานแห่งชาติแหลมสน	- สผ. กรมป่าไม้	0.25	0.25	0.25	- จำนวนกลุ่มเยาวชน
	3.4.2) จัดกิจกรรมเพื่อรณรงค์การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำของท้องถิ่นและชุมชน	- ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหนอง อุทยานแห่งชาติแหลมสน	- สผ. กรมป่าไม้	5	5	5	- จัดกิจกรรมฝึกอบรม 1 ครั้ง - จำนวนผู้เข้าร่วม
	3.4.3) จัดเสวนาระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน ปากคลองจอบเปอร์ ปากแม่น้ำกระบุรี	- สผ. กรมป่าไม้	1			- จัดกิจกรรมเสวนา 1 ครั้ง - จำนวนผู้เข้าร่วม
	3.4.4) จัดตั้งเครือข่ายและกลุ่มเยาวชนอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำในโรงเรียนมัธยม จ.ระนอง	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน- เกาะช้างเกาะพยาม	- สผ. กรมป่าไม้	-	-	-	- จำนวนเครือข่ายและกลุ่ม เยาวชนอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ
	4.1) ประกาศคำขวัญ ภาพถ่าย /ภาพวาด ที่แสดงความสำคัญและคุณค่าของพื้นที่ชุ่มน้ำ โดยให้ประชาชนทุกระดับได้เข้ามามีส่วนร่วม และเผยแพร่คำขวัญ ภาพถ่าย และภาพวาด 4.1.1) จัดประกวดภาพถ่าย/ภาพวาด แสดงความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ	- ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหนอง อุทยานแห่งชาติ สถานีพัฒนาทรัพยากร ป่าชายเลนที่ รน.11	- ศึกษาธิการจังหวัด จังหวัดระนอง	1.5	1.5	1.5	- จำนวนครั้งของการจัด ประกวด
	4.1.2) ประกาสเกียรติคุณบุคคล ชุมชน หรือท้องถิ่นอนุรักษ์ธรรมชาติ	- ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหนอง อุทยานแห่งชาติ	- จังหวัดระนอง	0.5	0.5	0.5	- บุคคล/ชุมชนที่ได้รับ คัดเลือกค่าบดละ 1 หมู่บ้าน
	4.2) เริ่ญชวนให้ชุมชนเห็นความสำคัญในพื้นที่ชุ่มน้ำ 4.2.1) จัดกิจกรรมปลูกป่าและพืชสมุนไพรเพื่อการอนุรักษ์	- เกาะเหลา เกาะช้าง พื้นที่ละอูน อุทยานแห่งชาติ	- กรมป่าไม้ อบต.ในพื้นที่ ดำเนินการ	1	1	1	- กิจกรรมปลูกป่าและพืช สมุนไพรในพื้นที่ดำเนินการ จำนวนครัวเรือน - จำนวนผู้เข้าร่วม

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	4.3) จัดให้เยาวชนและประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการคืนทรัพยากรชีวภาพสู่แหล่งที่อยู่อาศัย 4.3.1) ปล่อยปลาพื้นเมืองประจำถิ่น 4.3.2) คีนกกล้วยไม้ป่าสู่ธรรมชาติ 4.3.3) การเพาะกล้าไม้และนำไปปลูกในพื้นที่โครงการ	- ศูนย์วิจัยป่าชายเลนห้วย อุทยานแห่งชาติ สถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง สถานีพัฒนาทรัพยากรป่า ชายเลนที่ รน.11	- กรมป่าไม้ - ศพ.	3	3	3	- จำนวนเยาวชนที่เข้าร่วม การอบรมเพิ่มขึ้นปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 100 คน
	4.4) ปลูกฝังจิตสำนึกการอนุรักษ์ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการทำงานเชิงกลุ่ม เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ 4.4.1) จัดตั้งชมรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์/ ชมรมเรือคายัค/ชมรมเรือประมงพื้นบ้าน 4.4.2) จัดอบรมให้ความรู้แก่ชาวประมง พื้นบ้านเพื่อการบริหารน้ำที่เขว	- อุทยานแห่งชาติ - อบต. - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน	- ศพ. - กรมป่าไม้	0.5	0.5	0.5	1) รายได้ต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้น 2) จัดอบรม 1 ครั้ง
	4.5) ดำเนินการฝึกอบรมความรู้ทางด้านสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและผู้ประกอบการ เพื่อปลูกสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - ปากแม่น้ำกระบุรี	- อบต. - จังหวัดระนอง	0.2			- จัดอบรม 1 ครั้ง
5) ให้ความสำคัญเข้าใจพื้นฐานถึง ความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ ความหลากหลายในพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อการ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	5.1) สนับสนุนการฝึกอบรมให้ความรู้แก่ชุมชน ด้านการอนุรักษ์ระบบนิเวศป่าชายเลนและสัตว์ป่า ของพื้นที่ชุ่มน้ำ 5.1.1) ฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ พื้นที่ชุ่มน้ำ /ความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ	- เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลอง นาคา - เขตห้ามล่าสัตว์ป่าคลอง ม่วงกลาง - อุทยานแห่งชาติ	- พัฒนาชุมชน - อบต.	3	3	3	- จำนวนสมาชิกของประชาชน ที่เข้าร่วมดูแลพื้นที่ ในรูปของ ชมรม/กลุ่มเพิ่มขึ้น

มาตรการ	โครงการกิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
6) ให้นักอบรม ให้การศึกษากับผู้ประกอบการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	<p>6.1) จัดอบรมนักประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p> <p>6.1.1) จัดกิจกรรมการศึกษาอบรมเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อสร้างนักประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับท้องถิ่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - อบรมผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - อบรมผู้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวท้องถิ่น - ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อนำไปปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพ <p>6.2) จัดอบรมมัคคุเทศก์เยาวชนเพื่อให้ความรู้และเห็นความสำคัญของทรัพยากรในพื้นที่เพื่อถ่ายทอดกับผู้มาเยือน (นักท่องเที่ยว)</p> <p>6.2.1) อบรมให้ความรู้แก่เยาวชนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ประมงพื้นบ้าน วัฒนธรรมท้องถิ่น และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>6.3) จัดอบรมประชาชนท้องถิ่นในการบริการนักท่องเที่ยว</p> <p>6.3.1) ฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้นำท่องเที่ยวและบริการนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - ปากแม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์ท่องเที่ยวจังหวัดระนอง - ททท. 	2	2	2	<p>1) จำนวนนักประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง 10 ต่อปี</p> <p>2) จำนวนสมาคมหรือชมรมผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี</p> <p>3) สร้างความพึงพอใจแก่นักท่องเที่ยวที่ได้ตรงกับความต้องการท่องเที่ยวให้มาเที่ยวในพื้นที่มากขึ้น</p>
	<p>6.2) จัดอบรมมัคคุเทศก์เยาวชนเพื่อให้ความรู้และเห็นความสำคัญของทรัพยากรในพื้นที่เพื่อถ่ายทอดกับผู้มาเยือน (นักท่องเที่ยว)</p> <p>6.2.1) อบรมให้ความรู้แก่เยาวชนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น ประมงพื้นบ้าน วัฒนธรรมท้องถิ่น และความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>6.3) จัดอบรมประชาชนท้องถิ่นในการบริการนักท่องเที่ยว</p> <p>6.3.1) ฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้นำท่องเที่ยวและบริการนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านเกาะเหลา / บ้านเกาะช้าง / บ้านบางกล้วยนอก / บ้านบางเบน / บ้านกำแพง / บ้านทะเลนอก / บ้านอ่าวเคย / บ้านบางแก้ว / บ้านหาดทรายดำ / บ้านบางแก้ว / บ้านหาดทราย / บ้านเขาผ้าสี - บ้านเกาะเหลา / บ้านเกาะช้าง / บ้านบางกล้วยนอก / บ้านบางเบน / บ้านบางแก้ว / บ้านหาดทราย / บ้านเขาผ้าสี 	<ul style="list-style-type: none"> - มูลนิธิคุ้มครองฯ - อุทยานแห่งชาติ - อบต. 	1.5	1.5	1.5	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนมัคคุเทศก์ที่สามารถปฏิบัติงานได้ปีละ 30 คน
	<p>6.3) จัดอบรมประชาชนท้องถิ่นในการบริการนักท่องเที่ยว</p> <p>6.3.1) ฝึกอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น เพื่อเป็นผู้นำท่องเที่ยวและบริการนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ชุ่มน้ำ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บ้านเกาะเหลา / บ้านเกาะช้าง / บ้านบางกล้วยนอก / บ้านบางเบน / บ้านบางแก้ว / บ้านหาดทราย / บ้านเขาผ้าสี 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติ / อบต. / ททท. 	0.5	0.5	0.5	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากบริการนักท่องเที่ยว

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	<p>6.4) จัดไปโครงการอบรมผู้นำท้องถิ่นและเยาวชนให้เข้าใจถึงความสำคัญของแหล่งธรรมชาติในพื้นที่ชุมชน</p> <p>6.4.1) ฝึกอบรมผู้นำชุมชน หมู่บ้าน และตำบล รวมทั้งครูในโรงเรียนรอบๆ พื้นที่ชุมชน เพื่อการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรอย่างยั่งยืนและชาญฉลาด</p> <p>6.4.2) ทำอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุมชนและวัฒนธรรมท้องถิ่น</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน - สถานีวิจัยทรัพยากรชายฝั่ง - อุทยานแห่งชาติแหลมสน/ หมู่เกาะพยาม/ลำน้ำกระบุรี - บ้านกำพวน/บ้านบางกล้วย - บ้านบางเบน /บ้านท่ากลาง/ บ้านเกาะช้าง/บ้านเกาะเหลา - บ้านบางแก้ว/บ้านลำเลียง/ บ้านทรายแดง/บ้านบางแก้ว/ บ้านเขาฟ้า 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติใน พื้นที่ดำเนินการ - อบต. 	1	1	3	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนคนที่เข้ารับการ อบรม ปีละ 2 ครั้ง ครั้งละ 30 คน - จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยือนในพื้นที่
7) เพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร โดยการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการพื้นที่ชุมชน	<p>7.1) พัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร (องค์กรของรัฐ ,สมาชิก อบต. ,กลุ่มแม่บ้าน ,กลุ่มประมง ,ผู้ประกอบการท่องเที่ยว)</p> <p>7.1.1) ฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ : รับผิดชอบผู้นำชุมชน</p> <p>7.1.2) ฝึกอบรมแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด : กลุ่มประมงพื้นบ้าน ,กลุ่มแม่บ้าน ,โรงเรียน</p> <p>7.1.3) ประชุมเชิงปฏิบัติการในเรื่องการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ : กลุ่มผู้นำ ,ครู อาจารย์,ผู้ประกอบการท่องเที่ยว ,ผู้ประกอบการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - สส. - สผ. - จังหวัดระนอง 	1.5	1.5	1.5	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนครัวเรือน/จำนวนผู้เข้า อบรมการจัดฝึกอบรมด้านการ อนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำระดับผู้นำชุมชน ในพื้นที่ 3 พื้นที่
		<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - สส. - สผ. - จังหวัดระนอง 	3	3	3	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดฝึกอบรมแนวทางการใช้ ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญ ฉลาด ในพื้นที่ 3 พื้นที่
		<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - สผ. - จังหวัดระนอง 	1.5	1.5	1.5	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการใน เรื่องการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ ในพื้นที่ 3 พื้นที่

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	7.1.4) ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด : กลุ่มผู้นำ, ครู อาจารย์, ผู้ประกอบการท่องเที่ยว, ชุมชน, กลุ่มแม่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - สผ. - จังหวัดระนอง 	1.5	1.5	1.5	<ul style="list-style-type: none"> - การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด ในพื้นที่ 3 พื้นที่
	7.2) จัดทำคู่มือ "การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ"(สำหรับบุคลากร)	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - สผ. - จังหวัดระนอง - สส. - กรมป่าไม้ - องค์การเอกชน - อบต. 	8	8	8	<ul style="list-style-type: none"> - คู่มือ "การจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ" (สำหรับบุคลากร) ในพื้นที่ 3 พื้นที่

กลยุทธ์ที่ 5 การศึกษาวจัย

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงาน รับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
1) ให้มีการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำ	1.1) ศึกษาวิจัยทรัพยากรชีวภาพค้ำเค็มสัตว์ 1.1.1) ศึกษาวิจัยนิเวศวิทยาและติดตามการเปลี่ยนแปลงของสัตว์เลี้ยงดู - ด้วง - พะยูน - โลมา	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง - กรมป่าไม้ - สถาบันการศึกษา - ศฝ. - จังหวัดระนอง	1	1	1	- ฐานข้อมูลและผลการศึกษาวจัยนิเวศวิทยาพะยูนในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่ - ฐานข้อมูลและผลการศึกษาวจัยนิเวศวิทยาโลมาในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่
	1.1.2) ศึกษาวิจัยเรื่องนกในพื้นที่ชุ่มน้ำ - การอพยพย้ายถิ่น - ชนิดและประเภท - นิเวศวิทยาเฉพาะชนิดที่สำคัญ	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง - กรมป่าไม้ - สถาบันการศึกษา - ศฝ. - จังหวัดระนอง	1	1		- ข้อมูลการศึกษาวจัยเรื่องนกในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่
	1.1.3) ศึกษาวิจัยความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์ป่า	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมป่าไม้	1	1	1	- ข้อมูลการศึกษาวจัยความหลากหลายของชนิดพันธุ์สัตว์ป่าในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่
	1.1.4) โครงการสำรวจพื้นที่เหมาะสมต่อการวางไข่ของเต่าทะเล	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง	0.3	0.3	0.3	- ข้อมูลการสำรวจพื้นที่เหมาะสมต่อการวางไข่ของเต่าทะเลในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่
	1.1.5) ศึกษาวิจัยเรื่องปลา และปะการัง	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง - กรมป่าไม้ - สถาบันการศึกษา	1.5	1.5	1.5	

มาตรการ	โครงการกิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	1.2) ศึกษาวิจัยพรรณพืชและสังคมพืชในพื้นที่ชุ่มน้ำ 1.2.1) ศึกษาวิจัยชนิดพันธุ์ที่มีประโยชน์ด้านสมุนไพร	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง - กรมป่าไม้ - สถาบันการศึกษา - จังหวัดระนอง - ศศ.	1	1	1	- ข้อมูลและผลงานวิจัยชนิดพันธุ์ที่มีประโยชน์ด้านสมุนไพรในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่ ซึ่งสามารถเป็นฐานข้อมูลพร้อมเผยแพร่
	1.2.2) ศึกษาวิจัยชนิดพันธุ์และระบบนิเวศวิทยาหญ้าทะเล, สาหร่าย	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง - กรมป่าไม้ - สถาบันการศึกษา - จังหวัดระนอง - ศศ.	1	1	1	- ข้อมูลและผลงานวิจัยชนิดพันธุ์และระบบนิเวศวิทยาหญ้าทะเล, สาหร่ายในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่ ซึ่งสามารถเป็นฐานข้อมูลพร้อมเผยแพร่
	1.2.3) ศึกษาวิจัยความหลากหลายของพันธุ์ไม้พื้นล่างและพันธุ์ไม้ป่า	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง - กรมป่าไม้ - สถาบันการศึกษา - จังหวัดระนอง - ศศ.	1	1	1	- ข้อมูลและผลงานวิจัยความหลากหลายของพันธุ์ไม้พื้นล่างและพันธุ์ไม้ป่าในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่ ซึ่งสามารถเป็นฐานข้อมูลพร้อมเผยแพร่
	1.3) ศึกษาวิจัยในระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำระยะยาว เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์และพลวัตภายในระบบ 1.3.1) วางแปลงถาวรในระบบนิเวศ - ป่าดงดิบ - ป่าชายหาด - หญ้าทะเล - ปะการัง	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมประมง - กรมป่าไม้ - สถาบันการศึกษา - จังหวัดระนอง - ศศ.	3.0	3.0	3.0	- ข้อมูลและผลการศึกษารวบรวมแปลงถาวรในระบบนิเวศในพื้นที่ป่าดงดิบ ป่าชายหาด หญ้าทะเล ปะการังในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่ ซึ่งสามารถเป็นฐานข้อมูลพร้อมเผยแพร่

มาตรการ	โครงการกิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	1.4) การศึกษาวิจัยทรัพยากรกายภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำ 1.4.1) การปรับเปลี่ยนกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภท	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมพัฒนาที่ดิน - กรมป่าไม้ - กรมประมง - จังหวัดระนอง - ศศ. - สศ.	2	1.5	- รายงานการศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่	
	1.4.2) ศึกษาวิจัยผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- กรมพัฒนาที่ดิน - กรมป่าไม้ - กรมประมง - จังหวัดระนอง - ศศ. - สศ.	1.5		- รายงานการศึกษาวิจัยด้านกิจกรรมการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่	
	1.5) การศึกษาวิจัยสภาพการรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ชุ่มน้ำ 1.5.1) ศึกษาวิจัยศักยภาพด้านพื้นที่และชุมชนกับการรองรับนักท่องเที่ยวใน 3 พื้นที่	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- ททท. - จังหวัดระนอง	3	3	- รายงานการศึกษาวิจัยด้านพื้นที่และชุมชนกับการรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่	
	1.6) การศึกษาวิจัยการกัดเซาะของชายฝั่ง 1.6.1) การศึกษาวิจัยการกัดเซาะของชายฝั่งในพื้นที่	- อำเภอควาย หมู่เกาะกำ - อุทยานแห่งชาติแหลมสน	- กรมอุทยานแห่งชาติ	2		- ข้อมูลการศึกษาวิจัยการกัดเซาะของชายฝั่งในพื้นที่ดำเนินการ	
	1.7) พัฒนาและจัดทำระบบฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำ 1.7.1) พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้อยู่ในระบบ GIS 1.7.2) จัดทำระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพพื้นที่ชุ่มน้ำ 1.7.3) จัดทำฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น	- อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี	- ศศ. - สศ.	5	5	- ฐานข้อมูลพื้นที่ชุ่มน้ำในระบบ GIS ในพื้นที่ชุ่มน้ำ ทั้ง 3 พื้นที่ - ระบบฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ชุ่มน้ำทั้ง 3 พื้นที่ - ฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นในพื้นที่ชุ่มน้ำทั้ง 3 พื้นที่	

กลยุทธ์ที่ 6 การติดตาม ตรวจสอบ คุ้มครอง และเฝ้าระวัง

มาตรการ	โครงการกิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
1) ให้มีการติดตาม/ตรวจสอบ/คุ้มครองและเฝ้าระวังภาวะการคุกคามต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ	<p>1.1) การติดตามตรวจสอบสถานภาพทางอุทกวิทยาของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.1.1) ติดตาม ตรวจสอบทิศทางของกระแสน้ำบริเวณอุทยานแห่งชาติแหลมสน</p> <p>1.1.2) ติดตาม ตรวจสอบทิศทางของกระแสน้ำปากคลองกะเปอร์</p> <p>1.1.3) ติดตาม ตรวจสอบทิศทางของกระแสน้ำปากแม่น้ำกระบุรี</p> <p>1.2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.2.1) การตรวจวัดคุณภาพน้ำจืดและน้ำทะเลพร้อมทั้งกระแสน้ำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>1.3) การติดตามตรวจสอบสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.3.1) ติดตามตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและคุณสมบัติของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>- ป่าชายเลน</p> <p>- ป่าชายหาด</p> <p>- หาดทราย/ชายหาด</p> <p>- หญ้าทะเล</p> <p>- ปะการัง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมเจ้าท่า - คพ. - กรมอุทกศาสตร์ 	2.5	2.5	2.5	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลผลการติดตามตรวจสอบทิศทางของกระแสน้ำในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่
	<p>1.2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.2.1) การตรวจวัดคุณภาพน้ำจืดและน้ำทะเลพร้อมทั้งกระแสน้ำอย่างต่อเนื่อง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ด่านกระบุรี - ปากแม่น้ำกระบุรี - เกาะช้าง - เกาะก่า - ทะเลสาบระนอง - บริเวณพื้นที่น้ำท่วม/หมู่บ้านประมง 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมเจ้าท่า - คพ. - กรมอุทกศาสตร์ - สำนักอนามัย - สิ่งแวดล้อม (สธ.) - กรมประมง 	1	1	1	<ul style="list-style-type: none"> 1) ข้อมูลคุณภาพน้ำ
	<p>1.3) การติดตามตรวจสอบสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพของพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.3.1) ติดตามตรวจสอบความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและคุณสมบัติของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างต่อเนื่อง</p> <p>- ป่าชายเลน</p> <p>- ป่าชายหาด</p> <p>- หาดทราย/ชายหาด</p> <p>- หญ้าทะเล</p> <p>- ปะการัง</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติแหลมสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมป่าไม้ - กรมประมง - สศ. - สถาบันการศึกษา 	2.5	2.5	2.5	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลผลการติดตามตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและคุณสมบัติของระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่

มาตรการ	โครงการ/กิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
	<p>1.3.2) ติดตามตรวจสอบข้อมูลของพืช/สัตว์ที่มีความสำคัญ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พะยูง - โทมา - นกอพยพ - ปลา - สาทหราช - หมึก - กุ้ง - กิ้ง - ปู 	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติ แหลงสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมป่าไม้ - กรมประมง - สผ. - สถาบันการศึกษา 	2.5	2.5	2.5	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลผลการติดตามตรวจสอบข้อมูลของพืช/สัตว์ที่มีความสำคัญในระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่
	<p>1.4) การติดตามตรวจสอบสถานภาพและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.4.1) ติดตามตรวจสอบสถานภาพการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน และประเมินผลกระทบจากการใช้ทรัพยากร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติ แหลงสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมพัฒนาที่ดิน - จังหวัดระนอง 	10	10	10	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลผลการติดตามตรวจสอบสถานภาพการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและประเมินผลกระทบการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 พื้นที่
	<p>1.5) เฝ้าระวังภาวะคุกคามที่กระทบต่อพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.5.1) จัดตั้งอาสาสมัครเฝ้าระวังพื้นที่ชุ่มน้ำ</p> <p>1.5.2) จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ในการเฝ้าระวัง</p> <p>1.5.3) จัดตั้งเครือข่ายการเฝ้าระวังระหว่างหน่วยงานของรัฐและกลุ่มอาสาสมัคร</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุทยานแห่งชาติ แหลงสน - ปากคลองกะเปอร์ - แม่น้ำกระบุรี 	<ul style="list-style-type: none"> - จังหวัดระนอง - อบต.ในพื้นที่ดำเนินการ 	1	1	0.5	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนอาสาสมัครเฝ้าระวังพื้นที่ชุ่มน้ำในพื้นที่ดำเนินการ - จำนวนเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่ดำเนินการ

มาตรการ	โครงการกิจกรรม	พื้นที่ดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบ	งบประมาณ (รายปี)			ตัวชี้วัด
				1	2	3	
2) ให้มีการควบคุมและป้องกันไฟฟ้าในพื้นที่ชุมชน	3.3) การป้องกันและดับไฟฟ้าในพื้นที่ชุมชน 3.3.1) ดำเนินการประชาสัมพันธ์เชิงรุกทุกหมู่บ้าน เพื่อสร้างจิตสำนึกและความเข้าใจให้กับชุมชนด้านการป้องกันและดับไฟฟ้าในพื้นที่ชุมชน - จัดเตรียมสื่อในการให้ข้อมูลและข่าวสารด้านการป้องกันและดับไฟฟ้าในพื้นที่ชุมชน - จัดอบรมเจ้าหน้าที่ป่าไม้และอาสาสมัครในการป้องกันและดับไฟฟ้าในพื้นที่ชุมชน	- อุทยานแห่งชาติ แหลมสน ปากคลองกะเปอร์ ปากแม่น้ำกระบุรี	- พื้นที่ชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่คุ้มครองโดยกรมป่าไม้ - พื้นที่ชุมชนอยู่นอกเขตคุ้มครองโดยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	0.5	0.5	0.5	1) สื่อเอนการให้ข้อมูลข่าวสารด้านการป้องกันและดับไฟฟ้าในพื้นที่ชุมชนฯ 3 พื้นที่ 2) จัดอบรมการป้องกันและดับไฟฟ้าในพื้นที่ชุมชนฯ 3 แห่ง 1 ครั้ง/ปี

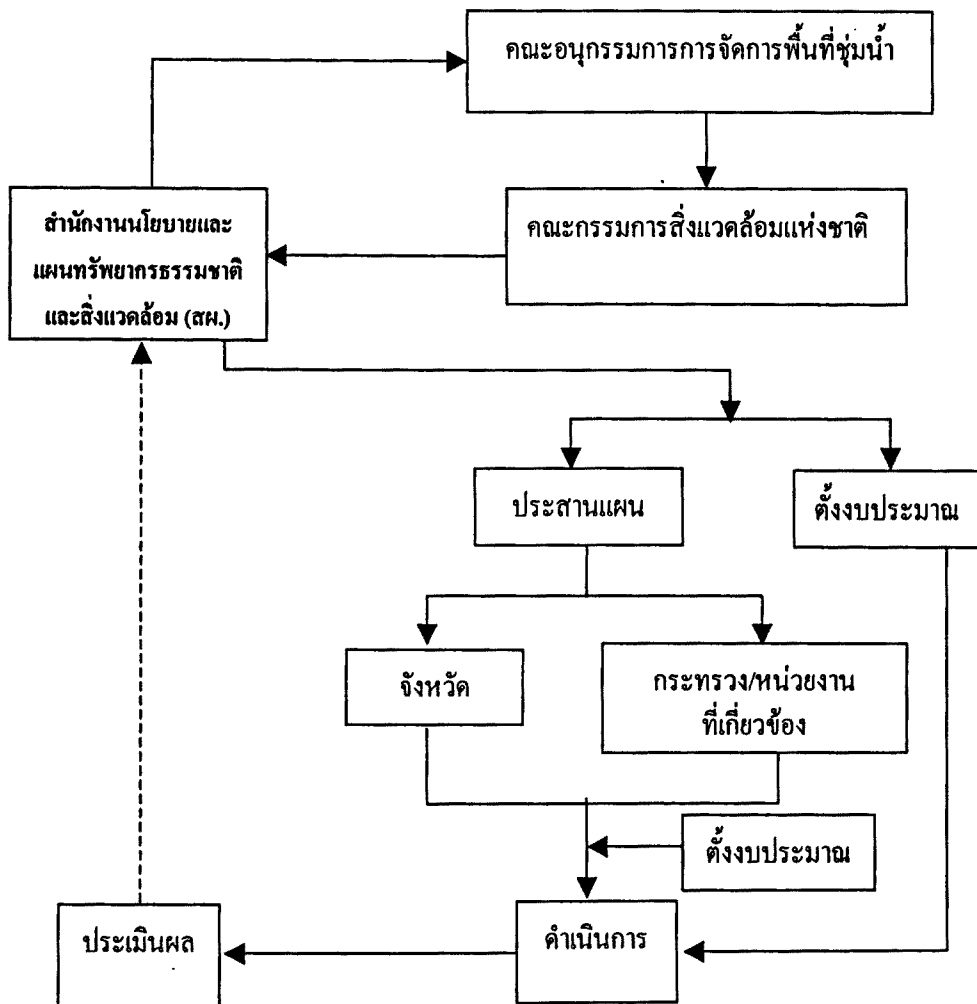
คำย่อ

- สผ. สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 สส. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
 คพ. กรมควบคุมมลพิษ
 ททท. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
 อบต. องค์การบริหารส่วนตำบล

2.4 การประสานแผนไปสู่การปฏิบัติ

2.4.1 แนวคิดการดำเนินการตามแผนการจัดการ

การดำเนินการตามผลการศึกษา พร้อมนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมตามมาตรการ แผนงาน และโครงการ ดังแสดงในรูปที่ 2.4-1

รูปที่ 2.4-1 กระบวนการและขั้นตอนดำเนินการตามแผน

เมื่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เห็นชอบกับการศึกษาและเสนอต่อคณะกรรมการด้านวิชาการว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งคณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ เพื่อพิจารณา แล้วเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในขั้นนี้เป็นการดำเนินการระดับนโยบาย ซึ่งบางเรื่องสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือบางหน่วยงาน อาจยกไปจัดตั้งงบประมาณตามมาตรการ แผนงานและโครงการ หรือนำไปประสานเป็นแผนระดับจังหวัดและแผนระดับกระทรวง หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อจากนั้นจึงเป็นขั้นตอนดำเนินการ และควรจัดให้มีการติดตามประเมินผล เพื่อให้ทราบปัญหา อุปสรรค และการดำเนินงานสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ในการนำผลการศึกษาเข้าสู่ระบบจังหวัด เมื่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการประเมินผล หลังจากได้รับความเห็นชอบกับผลการศึกษา ซึ่งเสนอต่อคณะกรรมการด้านวิชาการว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ คณะกรรมการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาแล้ว ในส่วนของการดำเนินการขั้นตอนตามแผนนั้น จังหวัดควรจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำหน้าที่ประสานงาน เพื่อนำข้อเสนอในด้านต่างๆ ตามผลการศึกษามาพิจารณา และกำหนดไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดและ/หรือแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยคณะกรรมการประสานแผน ควรประกอบด้วย สำนักงานจังหวัด สำนักงานท่องเที่ยวภาคใต้เขต 5 โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการจังหวัด สมาคมธุรกิจท่องเที่ยว สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด อุทยานแห่งชาติในพื้นที่ดำเนินการทั้ง 3 แห่ง คือ อุทยานแห่งชาติแหลมสน อุทยานแห่งชาติลำน้ำกระบุรี และอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพยาม (พื้นที่เตรียมประกาศ) เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการเสร็จสิ้นภารกิจแล้ว ควรทำหน้าที่ต่อไปอีก 1 ปี เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและสามารถให้ข้อเสนอแนะที่ดีต่อการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ ตลอดจนเสนอข้อเท็จจริงต่อจังหวัด และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมต่อไป

2.4.2 การประชาสัมพันธ์แผน

การประชาสัมพันธ์แผนและผลการศึกษา เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ ตลอดจนแนวทางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่จะมีผลต่อการบริหารจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งเพื่อกระตุ้นให้เกิดการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่กำหนด จึงควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ผลการศึกษาโดยวิธีการต่างๆ ตามแนวทางการดำเนินงานและกิจกรรมที่กำหนดไว้ และแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบโดยตรง มีการจัดทำแผ่นพับเพื่อสรุปประเด็นสำคัญของโครงการ และการประชาสัมพันธ์สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

BT 14385

910.4

:574

(593รณ)

สถบ

ฉ.3

ศูนย์บริการเอกสารการวิจัยฯ

BT14385

โครงการพัฒนาการท่องเที่ยว